

ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ 30
ΑΠΡΙΛΙΟΣ-ΜΑΪΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2007

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Διεθνές Συνέδριο • International Symposium

Υπό την αιγίδα της Α. Ε. του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας,
Κύριου Κάρολου Παπούλια

Επαγγελματικοί κίνδυνοι για τους εργαζόμενους
στον τομέα υγείας: προκλήσεις για την πρόληψη

Risks for health care workers: prevention challenges

Αθήνα, 4-6 Ιουνίου 2007, Ξενοδοχείο Hilton

Πληροφορίες: Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.)
Λιοσίων 143 και Θειραίου 6, 10445 Αθήνα

Τηλέφωνα: 210 8200150, 210 8200195, 210 8200124 • Fax: 210 8200222, 210 8813270
e-mail: mtrianti@elinyae.gr, rizakou@elinyae.gr, ioanna.b@elinyae.gr
<http://www.hospitalhealthrisks.gr>

Γ.Κ.Π.Σ. με τη συνεργασία
της Ελλάδας και της Ε.Ε.

bGw
Berufsgenossenschaft
für Gesundheitsdienst
und Wohlfahrtspflege

suva
insurance plus

- ✓ Ασφάλιση επαγγελματικού κινδυνού
- ✓ Αντικατάσταση των χημικών παραγόντων στους χώρους εργασίας με χημικές ουσίες λιγότερο επικίνδυνες
- ✓ Πυξίδα: Γυναίκα και διαλύτες

Η ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ ΕΙΝΑΙ ΔΩΡΟ ΖΩΗΣ - ΓΙΝΕ ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ ΑΙΜΟΔΟΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

➤ Τα νέα του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

- ✓ Διεθνές συνέδριο με τίτλο: «Επαγγελματικοί κίνδυνοι για τους εργαζόμενους στον τομέα υγείας: προκλήσεις για την πρόληψη»1
- ✓ Εκτίμηση επικινδυνότητας κατά τη χειρωνακτική διακίνηση ασθενών με τη μέθοδο MAPO3
- ✓ Κοπή πρωτοχρονιάτικης πίτας στο ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. της Αθήνας4
- ✓ Το κοινωνικό πρόσωπο του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.4
- ✓ Συμμετοχή του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στην 24η INFACOMA 2007 στη Θεσσαλονίκη5
- ✓ Οι νέες εκδόσεις του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.5
- ✓ Εκπαιδευτική επίσκεψη και ενημέρωση μαθητών για θέματα Υ.Α.Ε.7
- ✓ Ημερίδες για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων μελέτης του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. για την εκτίμηση και πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου στα ξενοδοχεία7
- ✓ Ημερίδες για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων μελέτης του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. για την εκτίμηση και πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου στα τεχνικά έργα οδοποιίας8
- ✓ Ημερίδα με θέμα την υγεία και την ασφάλεια στους χώρους εργασίας από την Ομοσπονδία Εργατών-Τεχνιτών και Υπαλλήλων Τοιμένων Ελλάδος8
- ✓ Ημερίδα με θέμα την Υ.Α.Ε.9
- ✓ Ημερίδα με θέμα την Οδική Ασφάλεια9
- ✓ Το ΚΕΚ του ΕΛΙΝΥΑΕ στην Αθήνα10
- ✓ Δραστηριότητες παραρτήματος Θεσσαλονίκης10
- ✓ Δραστηριότητες παραρτήματος Ιωαννίνων11
- ✓ Δραστηριότητες παραρτήματος Τρίπολης12
- ✓ Δραστηριότητες παραρτήματος Βόλου12
- ✓ Ασφάλιση επαγγελματικού κινδύνου στην Ελλάδα. Β. Μακρόπουλος13

➤ Άρθρα

- ✓ Η θεσμοθετημένη ασφάλιση των ατυχημάτων στη Γερμανία. W. Eichendorf13
- ✓ Αντικατάσταση των χημικών παραγόντων στους χώρους εργασίας με χημικές ουσίες λιγότερο επικίνδυνες - Μέθοδος Column Model του ΒΙΑ. Θ. Στρατηγάκη, Κ. Χασιώτης, Α. Βενέρης20

➤ Πυξίδα για την υγεία και την ασφάλεια

- ✓ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΑΛΥΤΕΣ Γονιμότητα, εγκυμοσύνη και κίνδυνοι για την υγεία21

➤ Διεθνές Περισόπιο

- ✓ 28η Απριλίου: Παγκόσμια Ημέρα για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία (ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ)27
- ✓ Συμμετοχή του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία28
- ✓ Το πρόγραμμα NEW OSH ERA για τους νέους και τους αναδυόμενους κινδύνους στην ΥΑΕ28

➤ Ξέρετε ότι

- ✓ Επιμέλεια : Ε. Καταγή29

➤ Λόγος και Εικόνα

- ✓ Χέρι και εργαλεία στη χειροτεχνία και τη βιομηχανία. Επιμέλεια: Σ. Δοντάς29

➤ Επικαιρότητα

- ✓ Συμμετοχή του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στο 33ο Πανελλαδικό Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.31
- ✓ Ημερίδες με θέμα την Υ.Α.Ε.31
- ✓ Νομοθετικές εξελίξεις. Επιμέλεια: Α. Δαΐκου Ε. Γεωργιάδου32
- ✓ Συνέδρια-Ημερίδες-Εκθέσεις. Επιμέλεια: Κ. Καψάλη34

➤ Βιβλιογραφία

- ✓ Εργατικά ατυχήματα. Επιμέλεια: Φ. Θωμαδάκη36

➤ Βιβλιοπαρουσίαση

- ✓ Πρακτικός Οδηγός κανόνων ασφάλειας και υγιεινής σε βιο-ιατρικό εργαστηριακό χώρο. Επιμέλεια: Σ. Δοντάς37

Σημείωμα της Σύνταξης

Το μέλλον των ασφαλιστικών συστημάτων αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους πονοκεφάλους της σύγχρονης ευρωπαϊκής κοινωνίας. Υποσύνολο του όλου ζητήματος αποτελεί το σύστημα της ασφάλισης του επαγγελματικού κινδύνου. Στη χώρα μας, λόγω της αδυναμίας καταγραφής των επαγγελματικών ασθενειών, τα ασφαλιστικά ταμεία επιβαρύνονται με την καταβολή υπερωρών ποσών. Είναι επιτακτική η ανάγκη δημιουργίας ενός ελληνικού συστήματος ασφάλισης του επαγγελματικού κινδύνου βασισμένου στη δοκιμασμένη εμπειρία αρκετών ευρωπαϊκών κρατών. Την εμπειρία των Γερμανικών Επαγγελματικών Συνδέσμων (BG) μεταφέρει άρθρο του αναπληρωτή γενικού διευθυντή της Κεντρικής Ένωσης των Επαγγελματικών Συνδέσμων του W. Eichendorf. Το σύστημα λειτουργεί αποτελεσματικά (ακόμα και με οικονομικούς όρους) τα τελευταία 130 χρόνια. Δεν είναι τυχαίο ότι το γερμανικό σύστημα ασφάλισης του επαγγελματικού κινδύνου έχει υιοθετηθεί ως το πλέον κατάλληλο όχι μόνο σε χώρες της δυτικής Ευρώπης αλλά και σε χώρες που ζουν τη μετάβασή τους στην οικονομία της αγοράς.

Στις 4 - 6 Ιουνίου το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. διοργανώνει στην Αθήνα διεθνές συνέδριο με θέμα τους επαγγελματικούς κινδύνους για τους εργαζόμενους στον τομέα της υγείας. Το πλήρες πρόγραμμα του συνεδρίου παρουσιάζεται στις σελίδες του περιοδικού.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ιδιοκτήτης:

Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας

Εκδότης:

Βασίλειος Μακρόπουλος

Συντακτική Επιτροπή:

Εύη Γεωργιάδου, Σπύρος Δοντάς, Εβίτα Καταγή, Κων/τίνα Καψάλη

Το Δ.Σ. του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.:

Βασίλειος Μακρόπουλος (Πρόεδρος)

Ιωάννης Δραπανιώτης και Ανδρέας Κολλάς (Αντιπρόεδροι)
Ιωάννης Αδαμάκης, Θεόδωρος Δέδες, Νικόλαος Θωμόπουλος, Δημήτριος Λέντζος, Αναστάσιος Παντελάκης και Κυριάκος Σιούλας (Μέλη)

Τηλ.: 210 8200100, Φαξ: 210 8200222

E-mail: periodical@elinayae.gr

Διεύθυνση στο ίντερνετ: <http://www.elinyae.gr>

Ταχ. διεύθυνση: Λιοσίων 143 και Θειροίου 6, 104 45 Αθήνα

ISSN: 1108-5916

Τα κείμενα και την έκδοση επιμελείται η Εβίτα Καταγή από το Τμήμα Εκδόσεων του Κέντρου Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης του ΕΛΙΝΥΑΕ.

Οι απόψεις και οι αναλύσεις των άρθρων και των επιστολών δεν εκφράζουν απαραίτητα τις θέσεις του περιοδικού.

Καλλιτεχνική Επιμέλεια - Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία:
ΑΡΤΙΟΝ ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ ΑΒΕΕΕ Θέμιδος 25 Ρέντης, 182 33
Τηλ: 210 4831792, Φαξ: 210 4831794

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

ΤΕΥΧΟΣ 30, ΑΠΡΙΛΙΟΣ-ΜΑΪΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2007

Διεθνές συνέδριο με τίτλο: «Επαγγελματικοί κίνδυνοι για τους εργαζόμενους στον τομέα υγείας: προκλήσεις για την πρόληψη»

Το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. σε συνεργασία με τον τομέα Υπηρεσιών Υγείας της Διεθνούς Ομοσπονδίας Κοινωνικής Ασφάλισης (International Social Security Association: ISSA), και τα Εθνικά Ινστιτούτα Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία, INRS (Γαλλία), SUVA (Ελβετία), BGW (Γερμανία) διοργανώνει διεθνές συνέδριο με τίτλο: «**Επαγγελματικοί κίνδυνοι για τους εργαζόμενους στον τομέα υγείας: προκλήσεις**

Τερψιχόρη ABC) στην Αθήνα, <http://www1.hilton.com>.

Απευθύνεται σε εργαζόμενους στον τομέα της υγείας, εργοδότες και διοικητές μονάδων περίθαλψης, ειδικούς σε θέματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία, εκπρόσωπους των κοινωνικών εταίρων, των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης, των ελεγκτικών μηχανισμών των φορέων πρόληψης και εκπρόσωπους της πολιτείας.

Θέματα του συνεδρίου θα αποτελέσουν:

- οι κίνδυνοι λοιμώξεων
- οι επικίνδυνες χημικές ουσίες
- τα θέματα εργονομίας
- η ψυχολογική καταπόνηση και βία
- η προστασία από την ακτινοβολία.

σεις για την πρόληψη».

Το συνέδριο, το οποίο διοργανώνεται **υπό την αιγίδα της Α.Ε. του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας, Κύριου Κάρουλου Παπούλια**, θα πραγματοποιηθεί από τις 4 ως τις 6 Ιουνίου 2007 στο ξενοδοχείο Hilton (αίθουσα

Οι εισηγήσεις θα παρουσιαστούν στην ελληνική, την αγγλική, τη γαλλική και τη γερμανική γλώσσα με ταυτόχρονη διερμηνεία και στις τέσσερις. Οι αναρτημένες ανακοινώσεις (posters) θα παρουσιαστούν αποκλειστικά στην αγγλική.

Το πρόγραμμα του συνεδρίου είναι το ακόλουθο:

Κυριακή 3 Ιουνίου 2007

17:00 – 20:00

Εγγραφές συμμετεχόντων, τοποθέτηση αναρτημένων παρουσιάσεων (posters)

Δευτέρα 4 Ιουνίου 2007

09:00 – 10:00

Τελετή έναρξης

Προεδρείο: Καθηγ. Β. Μακρόπουλος (ΕΛΙΝΥΑΕ, Ελλάδα)

Καθ. Β. Μακρόπουλος, Πρόεδρος ΕΛΙΝΥΑΕ, Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας (ΕΣΔΥ), κ. Σ. Τσιπουρίδης, Υπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, κ. Δ. Αβραμόπουλος, Υπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (έχει προσκληθεί), κ. Ι. Παναγόπουλος, Πρόεδρος Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Ε.), κ. Δ. Δασκαλόπουλος, Πρόεδρος Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.), κ. Δ. Ασημακόπουλος, Πρόεδρος Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.), κ. Δ. Αρμενιάκης, Πρόεδρος Εθνικής Συνομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου (Ε.Σ.Ε.Ε.), κ. Σ. Παπασπύρος, Πρόεδρος της ISSA, τομέας υπηρεσιών υγείας

10:00 – 11:00

Εισαγωγή στις εργασίες του συνεδρίου
Προεδρείο: Καθηγ. Μακρόπουλος (ΕΛΙΝΥΑΕ, Ελλάδα)

J.-L. Marié, Πρόεδρος της Ειδικής Επιτροπής της ISSA για την πρόληψη, Αντιπρόεδρος της ISSA, τομέας υπηρεσιών υγείας,

Γενικός Διευθυντής INRS, Γαλλία
Η προστασία της υγείας των εργαζόμενων στον τομέα της υγείας: καθήκον της κοινωνία
Prof. Brandenburg, Γενικός Γραμματέας της ISSA, τομέας υπηρεσιών υγείας, Μέλος της Διοίκησης της BGW, Γερμανία
Σύγχρονοι τρόποι πρόληψης στις υπηρεσίες υγείας

11:00 – 11:30

Διάλειμμα

11:30 – 13:00

Επαγγελματικοί κίνδυνοι για τους εργαζόμενους στον τομέα της υγείας: προκλήσεις για την πρόληψη
Προεδρείο: Prof. Mehrtens (BGW, Γερμανία), Prof. Brandenburg (BGW, Γερμανία)

11:30

Β. Δρακόπουλος¹, Μ. Παπαδόπουλος², Ε. Γεωργιάδου¹, Δ. Πινότση¹, Θ. Κ. Κωνσταντινίδης³, Β. Μακρόπουλος¹, (1) ΕΛΙΝΥΑΕ, (2) ΤΕΕ, (3) Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Ελλάδα
Κίνδυνοι για την ασφάλεια των εργαζόμενων στα νοσοκομεία. Πλαίσιο εκτίμησης, πρόληψης και αντιμετώπισής τους

11:42

A. Cantineau, N. Broessel, M. Gonzalez, Hôpitaux Universitaires de Strasbourg, Γαλλία
Εκτίμηση των κινδύνων στα νοσοκομεία: η εμπειρία από ένα πανεπιστημιακό νοσοκομείο στη Γαλλία

11:54

Β. Δρακόπουλος¹, Δ. Κ. Πατούχας², Κ. Γ. Βροντάκης³, Ε. Πανατζή⁴, Δ. Πινότση¹, Θ. Κ. Κωνσταντινίδης⁵, Β. Μακρόπουλος¹, (1) ΕΛΙΝΥΑΕ, (2) Πανεπιστημιακό Περιφερειακό Νοσοκομείο Πατρών, (3) Πανεπιστήμιο Κρήτης, (4) «Γ. Γεννημάτας» Γενικό Νοσοκομείο Αττικής, (5) Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Ελλάδα
Η ενημέρωση του προσωπικού των νοσοκομείων για τους κινδύνους που αφορούν την υγεία και την ασφάλεια. Η χρήση και η χρήση μέσω ατομικής προστασίας

12:06

S. Praplan, F. Heusch, P. Hohlfeld, A. Besançon, F. Zysset, CHUV, Ελβετία
Προστασία των εγκύων εργαζομένων ή του νοσηλευτικού προσωπικού σε ένα πανεπιστημιακό νοσοκομείο, το παράδειγμα του χημικού κινδύνου (CHUV, Λωζάννη, Ελβετία)

12:18

G. Richter, S. Schwarzwälder, J. Schatte, ΒΑΑυ, Γερμανία
Πρωτοβουλία ποιότητας στον τομέα της υγείας: πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων και προσαγωγή της υγείας στο νοσηλευτικό προσωπικό.

12:30 – 13:00

Συζήτηση

13:00 – 14:30

Γεύμα / Συνεδρία αναρτημένων παρουσιάσεων

14:30 – 18:30

Κίνδυνοι λοιμώξεων

Προεδρείο: Dr. Leprince (INRS, Γαλλία), Καθηγ. Γερούλανος (ΩΝΑΣΕΙΟ, Ελλάδα)

14:30

Prof. Bouvet, Groupe hospitalier Bichat - Claude Bernard, Γαλλία
Κίνδυνοι λοιμώξεων στον τομέα της περίθαλψης: επικαιρότητα

15:00

C. Le Bâcle, INRS, Γαλλία
Παγκοσμιοποίηση λοιμωδών νοσημάτων: τι είδους κίνδυνοι, τι είδους πρόληψη για τους εργαζόμενους στις υπηρεσίες υγείας

15:12

Σ. Γερούλανος, Ανάσσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο, Ελλάδα
Λοιμώξεις: Μαθήματα από το παρελθόν

15:24

Χρ. Παπάζογλου, Γ. Ντουϊνάς, Β. Μακρόπουλος, Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας, Ελλάδα
Βιολογικοί κίνδυνοι στις υπηρεσίες υγείας

15:36

A. Nold, F. Bochmann, HVBG, Γερμανία
Κίνδυνοι και μέτρα προφύλαξης από τραυματισμούς με βελόνες

15:48

A. Leprince, S. Benbouali, B. Cartier, B. Hoeldke, S. Sandner, Working Group "Infectious Risks" of the ISSA Health

Services Section, Γερμανία
Δοχεία απόρριψης αιχμηρών αντικειμένων: τρόποι επιλογής και ασφαλούς χρήσης

16.00 - 16.30
Διάλειμμα

16.30
Χ. Πωγωνίδης^{1,2}, Ε. Ξενοδοχίδου³, Α. Κουκουλιτά⁴, Ε. Χριστοδούλου⁴, Β. Δρακόπουλος⁵, Β. Μακρόπουλος⁶, Θ. Κ. Κωνσταντινίδης¹, (1) Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, (2) Σισμανόγλειο Γ. Νοσοκομείο Κομοτηνής, (3) Γ. Νοσοκομείο Ξάνθης, (4) Γ. Νοσοκομείο Γ. Παπανικολάου Θεσσαλονίκης, (5) ΕΛΙΝΥΑΕ, Ελλάδα. Η εμβολιαστική κάλυψη των εργαζομένων στα νοσοκομεία έναντι του ιού της Ηπατίτιδας Β

16.42
Β. Δρακόπουλος¹, Δ. Κ. Πατούχας², Κ. Γ. Βροντάκης³, Δ. Πινότσι¹, Ι. Πρωτοφάλης⁴, Θ. Κ. Κωνσταντινίδης⁵, Β. Μακρόπουλος¹, (1) ΕΛΙΝΥΑΕ, (2) Πανεπιστημιακό Περιφερειακό Νοσοκομείο Πατρών, (3) Πανεπιστήμιο Κρήτης, (4) «Τζάνειο» Γ. Νοσοκομείο Πειραιά, (5) Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Ελλάδα
Κίνδυνος λοιμώξεων σε εργαζόμενους σε νοσοκομεία και ποσοστό ανοσοπροφύλαξης.

16.54
S. Touche¹, C. Berlie², H. Clermont³, C. David⁴, M. Domart⁵, C. Fabin⁶, A. Leprince⁷, (1) Centre Hospitalier Universitaire Reims, (2) Centre Hospitalier ALENÇON, (3) Caisse Régionale d'Assurance Maladie, Paris, (4) INRS Paris, (5) Hôpital Européen Georges Pompidou Paris, (6) ACMS Paris, Γαλλία
Εκτίμηση βιολογικών κινδύνων σε ιατρικά εργαστήρια: δημιουργία ενός πρακτικού οδηγού

17.06
A. Heinemann, BGW, Γερμανία
Μεταφορά διαγνωστικών δειγμάτων

17.18
A. Nienhaus, BGW, Γερμανία
Φυματίωση: ανάλυση των κινδύνων και πρόληψη στον τομέα της υγείας στην Ευρώπη

17.30 - 18.30
Συζήτηση

20.30
Κοκτέιλ υποδοχής

Τρίτη 5 Ιουνίου 2007

09.00 - 13.00
Επικίνδυνες χημικές ουσίες
Προεδρείο: Dr. Eickmann (BGW, Γερμανία), Δρ. Χατζής (Ελλάδα)

09.00
Dr. Heiko Käfferlein, BGFA, Γερμανία
Πειραματικές προσεγγίσεις και βιολογική παρακολούθηση των εργαζομένων στην εκτίμηση των κινδύνων από έκθεση σε χημικούς παράγοντες

09.30
Δ. Φυτιλή¹, Ε. Μιχελάκη², Γ. Στάμου³, Ε.

Κυπραίου⁴, Α. Πανταζοπούλου⁵, Σ. Σουπιώνης⁶, Σ. Κωστόπουλος⁷, (1,3,4) Ιατρός Εργασίας- Επιμελήτρια Β, (2) Δερματολόγος- Επιμελήτρια Β, (7) Διευθυντής Τμήματος Ιατρικής της Εργασίας και Προστασίας του Περιβάλλοντος Γενικό Νοσοκομείο Ελευσίνας «Θριάσιο», (5) Ιατρός Εργασίας- Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Διδάκτωρ Ιατρικής Αθηνών, (6) Ιατρός Εργασίας, Ελλάδα
Δερματικές παθήσεις σε εργαζόμενους Γενικού Νοσοκομείου

09.42
Chr. Skudlik^{1,2}, H. Allmers¹, S. M. John¹, (1) University of Osnabrueck, Γερμανία, (2) ISSA Health Services Section
Εξ επαφής αλλεργίες στους εργαζόμενους στον τομέα της υγείας στη Γερμανία - «παλιά» και «νέα» αλλεργιογόνα

09.54
S. M. John¹, B. Wulfhorst¹, H. Allmers¹, Chr. Skudlik^{1,2}, (1) University of Osnabrueck, Γερμανία, (2) ISSA Health Services Section
Διεπιστημονική αντιμετώπιση σοβαρών επαγγελματικών δερματοπαθειών

10.06
M.A. Rossi, F. Copello, S. Voltolini, San Martino Hospital, Ιταλία
Αντιμετώπιση αλλεργιών από τη χρήση latex στους εργαζόμενους στον τομέα της υγείας: επανεξέταση μιας στρατηγικής ασφάλειας

10.18
Θ. Γκαλογιάννη, Α. Αθαναηδίου, Άγιος Δημήτριος Θεσ/νίκης, Ελλάδα
Επαγγελματικοί κίνδυνοι από τη μόλυνση του περιβάλλοντος εργασίας στο χώρο του χειρουργείου

10.30
F. Pilliere, D. Payan, INRS, Γαλλία
Η βάση δεδομένων BIOTOX: εργαλείο για τη βιολογική παρακολούθηση των εργαζομένων με έκθεση σε προϊόντα που χρησιμοποιούνται στους χώρους υγείας

10.42 - 11.00
Διάλειμμα

11.00
U. Eickmann, R. Ahrens, L. Beaudouin, M. Falcu, M. Jost, M. Rüeegger, ISSA Health Services Section, Chemical Risks Working Group, Γερμανία
Ασφαλής χρήση των απολυμαντικών ουσιών

11.12
M. Rüeegger¹, R. Ahrens², U. Eickmann², M. Falcu³, (1) Suva, Ελβετία, (2) BGW, Γερμανία (3) INRS, Γαλλία
Ασφαλής χρήση των αντινεοπλασματικών φαρμάκων: Οδηγίες της ISSA και η εφαρμογή τους στην Ελβετία

11.24
I. Daguet¹, F. Merlet², D. Vernez¹ (1) AFSSET, (2) Agence de la Biomédecine, Γαλλία
Η χρήση του υγρού αζώτου στην αναπαραγωγική βιολογία: από την εκτίμηση στην πρόληψη των κινδύνων

11.36
A. Heinemann¹, U. Eickmann¹, T. Kiffmeyer², J. Türk², H. Stützer³, M. Hahn³, C. Hadstein⁴, (1) BGW, (2) IUTA, (3) University of Cologne, (4) Institute of Advanced Pharmaceuticals, Γερμανία
Παρακολούθηση της επαγγελματικής έκθεσης σε αντινεοπλασματικά φάρμακα στα φαρμακεία μέσω μετρήσεων στα επιχρίσματα

11.48
W. Wegscheider, BGW, Γερμανία
Επικίνδυνες ουσίες στα Ινστιτούτα Παθολογανατομίας

12.00 - 13.00
Συζήτηση

13.00 - 14.30
Γεύμα / συνεδρία αναρτημένων παρουσιάσεων (posters)

14.30 - 18.30
Θέματα εργονομίας
Προεδρείο: Dr. Sandner (BGW, Γερμανία), Δρ. Αλεξόπουλος (Πανεπιστήμιο Πάτρας, Ελλάδα)

14.30
Dr. Hignett, Loughborough University, Ηνωμένο Βασίλειο
Η συμβολή της εργονομίας στη μείωση των μυοσκελετικών παθήσεων που σχετίζονται με τη μετακίνηση ασθενών: από την έρευνα στην πράξη

15.00
N. Wortmann, A. Luttmann, St. Kuhn, M. Jäger, BGW, Institut für Arbeitsphysiologie an der Universität Dortmund, Γερμανία
Εκτίμηση των δυνάμεων συμπίεσης του μεσοσπονδύλιου δίσκου στους επαγγελματίες στον τομέα της υγείας: επιπτώσεις στην αποκατάσταση και την πρόληψη

15.12
I. Daguet, D. Mezzarobba, M. Wallet, AP-HP, Γαλλία
Χειρωνακτική μετακίνηση ασθενών στα νοσοκομεία: από μια προσέγγιση βάσει κανονισμών σε μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση, για μια πιο αποτελεσματική δράση

15.24
Ch.Trontin¹, J. Ph. Sabathé², (1) INRS, (2) Fondation Hôpital Saint Joseph, Γαλλία
Νοσηλευτικό προσωπικό και κίνδυνοι που συνδέονται με τη χειρωνακτική μετακίνηση των ασθενών. Οικονομικά επιχειρήματα για την πρόληψη

15.36
Ε. Τσοβίλη, Γ. Ραχιώτης, S. Touche, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Reims, Γαλλία
Επιπολασμός του συνδρόμου του καρπιαίου ωαλίου και νοσηλευτική εργασία σε μονάδα νεογνών

15.48
Γ. Καγιαλάρης¹, Α. Κορομπέλη², Ι. Χαρατζά³, Α. Ξυδέα-Κικεμένη⁴, (1) Ναυτικό Ν. Αθηνών, (2) Γ.Π.Ν. Σεισιμανόγλειο, (3) Γ.Π.Ν. Παιδών Πεντέλης, (4) ΕΣΔΥ, Ελλάδα
Μυοσκελετική καταπόνηση νοσηλευτών σε σύνδεση με τη νυκτερινή βάρδια και το εργασιακό στρες

16.00 - 16.30
Διάλειμμα

16.30
E. Occhipinti, Foundation Don Gnocchi ONLUS, Ιταλία
Χειρωνακτική μετακίνηση ασθενών στα νοσοκομεία και κατά τη νοσηλεία στο σπίτι στην περιοχή της Λαμβαρδίας στην Ιταλία: τα προκαταρκτικά αποτελέσματα μιας συστηματικής μελέτης

16.42
M. Barroso, P. Carneiro, A.C. Braga, University of Minho, Πορτογαλία
Χαρακτηρισμός των εργονομικών προβλημάτων και μυοσκελετικών διαταραχών σε ένα περιφερειακό νοσοκομείο στην Πορτογαλία

16.54
M. Fray, S. Hignett, Loughborough University, Ηνωμένο Βασίλειο
Έχουν εξελιχτεί μέχρι σήμερα οι στόχοι των παρεμβάσεων όσον αφορά τη χειρωνακτική μετακίνηση του ασθενή;

17.06
L. Tamminen-Peter, Finnish Institute of Occupational Health, Φινλανδία
Ενωμάτωμα της εργονομίας στην εκπαίδευση των νοσηλευτών

17.18
J. J. Knibbe, N. E. Knibbe¹, (1) LOCOmotion, Research in Health Care, Κάτω Χώρες
Βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις στους νοσηλευτές διαφόρων κλάδων όσον αφορά την έκθεση, πόνο στην μέση, απουσία από την εργασία και αναπηρίες από τη χρήση συσκευών ανύψωσης των ασθενών

17.30
Y. Gary CRAM Languedoc-Roussillon, S. Sandner, BGW, S. Kuhn, BGW, Γερμανία, B. Beck, Forum für Bildung und Beratung, W. Meier, Suva, I. Kunz-Vondracek, Suva, Ελβετία, J.-P. Meyer, INRS, Γαλλία
Θεμελιώδεις αρχές και οδηγίες για την πρόληψη των επαγγελματικών παθήσεων της σπονδυλικής στήλης και ιδιαίτερα της οσφυϊκής περιοχής στον κλάδο των νοσηλευτών

17.42 - 18.30
Συζήτηση

21.00
Επίσημο δείπνο

Τετάρτη 6 Ιουνίου 2007

09.00 - 10.30
Προστασία από την Ακτινοβολία
Προεδρείο: Dr. Jost (Suva, Ελβετία), Καθ. Κωνσταντινίδης (Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Ελλάδα)

09.00
Δρ. Παντελής, Διευθυντής Ινστιτούτου Ραδιοισότοπων & Ραδιοδιαγνωστικών Προϊόντων, ΕΚΦΕ Δημόκριτος, Ελλάδα
Προστασία από την ακτινοβολία στο περιβάλλον εργασίας: Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε μεθόδους πρόβλεψης για την ανίχνευση υπερευσαισθησίας στην ιοντι-

Ζουσα ακτινοβολία και στην προδιάθεση για καρκίνο;

09.30

Τ. Καλέφ-Έζρα^{1,2}, Δ. Δρίσιλιάρης³, Α. Παπαδόπουλος³, (1) Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, (2) Πανεπιστημιακό Γ. Νοσοκομείο Ιωαννίνων, Ελλάδα
Ακτινοπροστασία προσωπικού πανεπιστημιακού νοσοκομείου

09.42

Ch. Gauron, INRS, Γαλλία
Ακτινοπροστασία: ανάπτυξη ενός οδηγού καλών πρακτικών στο ιατρικό περιβάλλον

09.54

B. Siano, Ch. Gauron, INRS, Γαλλία
Επαγγελματική έκθεση των εργαζόμενων κατά τη διάρκεια της παρεμβατικής ακτινολογίας

10.06

Y. Ganem, INRS, Γαλλία
Πυρηνική μαγνητική τομογραφία και εργαζόμενοι στον τομέα της υγείας: ποιες είναι οι προκλήσεις για την πρόληψη των

κινδύνων από την μη-ιοντίζουσα ακτινοβολία;

10.18 – 10.30

Συζήτηση

10.30 – 11.00

Διάλειμμα

11.00 – 12.45

Ψυχολογική καταπόνηση και βία
Προεδρείο: Dr. Siano (INRS, Γαλλία), Δρ. Δρίβας (ΕΛΙΝΥΑΕ, Ελλάδα)

11.00

Dr. Hasselhorn, University of Wuppertal, Γερμανία
Ψυχολογικοί παράγοντες στην εργασία και την υγεία του νοσηλευτικού προσωπικού στην Ε.Ε: Τι κάνει τη διαφορά;

11.30

X. Vaxevanoglou¹, S. Ponnelle², (1) Université Lille², (2) Université de Picardie Jules Verne, Γαλλία
Άγχος και burnout στους νοσηλευτές: οργανωτικές και ψυχολογικές λειτουργίες της απανθρωποποίησης της σχέσης

με τον ασθενή

11.42

B. Δρακόπουλος¹, Κ. Γ. Βροντάκης², Δ. Κ. Πατούχας³, Ε. Παναζή¹, Δ. Πινόση¹, Θ. Κ. Κωνσταντινίδης³, Β. Μακρόπουλος¹, (1) ΕΛΙΝΥΑΕ, (2) Πανεπιστήμιο Κρήτης, (3) Πανεπιστημιακό Περιφερειακό Νοσοκομείο Πατρών, (4) «Γ. Γεννηματάς» Γενικό Νοσοκομείο Αττικής, (5) Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Ελλάδα
Οργανωτικοί κίνδυνοι για το προσωπικό του νοσοκομείου

11.54

S. de Gasparo, D. Mezzarobba, M. Wallet, AP-HP, Γαλλία
Η πρόκληση μιας προβληματικής που ενσωματώνει ποιοτικούς δείκτες στη διαχείριση των ψυχοκοινωνικών κινδύνων

12.06

B. Μπαμπάλη, Ε. Ιωαννίδου, Δ. Αγραφιώτης, Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας, Ελλάδα
Οι κοινωνικές αναπαραστάσεις για τον καρκίνο των γυναικών επαγγελματιών υγείας στο Νοσοκομείο ΜΕΤΑΞΑ

12.18

H. Kalboussi, O. El Maalel, S. Chatti, F. Debbabi, M. Bsila, N. Mrizak, Centre hospitalo-universitaire de Sousse, Τунησία
Βία και επιθετικότητα του προσωπικού στις υπηρεσίες επείγοντων περιστατικών του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου της Sousse (Τυνησία)

12.30

A. Cantineau, N. Broessel, M. Kroll, M. Gonzalez, Hôpitaux Universitaires de Strasbourg, Γαλλία
Η βία στα νοσοκομεία

12:45 – 13:15

Κλείσιμο εργασιών συνεδρίου
Βράβευση Αναρτημένων Παρουσιάσεων
Προεδρείο: Καθ. Μακρόπουλος (ΕΛΙΝΥΑΕ, Ελλάδα), Prof. Mehrrens (BGW, Γερμανία)
Απονομή χρηματικών βραβείων σε τρεις αναρτημένες παρουσιάσεις (posters) που θα επιλεγθούν από την επιτροπή βράβευσης.

Πληροφορίες από τη γραμματεία του συνεδρίου:

ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Λιοσίων 143 και Θειρσίου 6
104 45 Αθήνα

Τηλ.: 210 8200150 (κα Τριάντη), 210 8200195 (κα Ριζάκου), 210 8200124 (κα Μπόρα)

Φαξ: 210 8200222, 210 8813270

e-mail: mtrianti@elinyae.gr, rizakou@elinyae.gr, ioanna.b@elinyae.gr

Διαδικτυακός τόπος του συνεδρίου: <http://www.hospitalhealthrisks.gr>

Εκτίμηση επικινδυνότητας κατά τη χειρωνακτική διακίνηση ασθενών με τη μέθοδο MAPO

Το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. σε συνεργασία με την Κλινική της Εργασίας “Clinica del Lavoro” του Πανεπιστημίου του Μιλάνου (Ιταλία) διοργανώνει σεμινάριο με θέμα:

Εκτίμηση επικινδυνότητας κατά τη χειρωνακτική διακίνηση ασθενών με τη μέθοδο MAPO

Το σεμινάριο θα πραγματοποιηθεί την **Πέμπτη 7 Ιουνίου 2007** και ώρα **8:30 - 12:30** στο κτήριο του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Λιοσίων 143 & Θειρσίου 6, Αθήνα, 3ος όροφος.

Η συμμετοχή είναι **δωρεάν** και η γλώσσα του σεμιναρίου η **αγγλική**.

Στους συμμετέχοντες θα δοθεί CD-ROM με πρωτόκολλα παρακολούθησης και σχετικές επεξηγήσεις στα αγγλικά, καθώς επίσης και λογισμικό για τον υπολογισμό του δείκτη MAPO και υλικό για πρακτικές ασκήσεις.

Σκοπός του σεμιναρίου

Η ερευνητική ομάδα για την Εργονομία των Στάσεων και των Κινήσεων (Ergonomic Posture and Movement - EPM, www.epmresearch.org) διοργανώνει, εδώ και αρκετά χρόνια, ειδικά σεμινάρια για την πρόληψη των μυοσκελετικών παθήσεων των εργαζομένων.

Από το 1996 έχει καθιερωθεί μία μέθοδος για την εκτίμηση της επικινδυνότητας κατά τη χειρωνακτική διακίνηση ασθενών (δείκτης MAPO) σε ασθενείς μονάδων εντατικής θεραπείας και σε χρόνιους ασθενείς.

Η πρώτη έρευνα έγινε το χρονικό διάστημα 1997-1999 και ανέδειξε τη σχέση μεταξύ του δείκτη επικινδυνότητας MAPO και των κακώσεων της οσφυϊκής περιοχής (δημοσιεύθηκε στο περιοδικό La Medicina del Lavoro - τόμος 90, no 2 - Μάρτιος - Απρίλιος 1999).

Κατά το διάστημα 2001 - 2003 μία δεύτερη έρευνα ουσιαστικά επιβεβαίωσε τα αποτελέσματα αυτά (δημοσιεύθηκε στο περιοδικό Ergonomics, τόμος 49, no 7, 10 Ιου-

νίου 2006, 671-687).

Η μέθοδος χρησιμοποιείται ήδη σε χώρες της Ευρώπης (Ηνωμένο Βασίλειο, Πορτογαλία) και είναι διαδεδομένη στην Ιταλία.

Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου θα ανιχνυθούν οι θεωρητικές και εργονομικές παράμετροι της μεθόδου καθώς και οι πρακτικές εφαρμογές της ΜΑΡΟ, μαζί με

παραδείγματα που διευκολύνουν της κατανόησή της.

Εισηγητές στο σεμινάριο θα είναι η κα Olga Menoni (ermospedali@tiscali.it), ο κος Battevi Natale (ermnatale@tiscali.it) και ο κος Enrico Occhipinti (empenrico@tiscali.it), μέλη της ερευνητικής ομάδας για την Εργονομία των Στάσεων και των Κινήσεων.

Πληροφορίες - εγγραφές:

Κα Ίριμα Ριζάκου, τηλ: 210-8200195, φαξ: 210-8200222, rizakou@elinyae.gr

Για πληροφορίες ως προς το περιεχόμενο του σεμιναρίου:

Κα Κωνσταντίνα Λώμη, τηλ: 6946704705, φαξ: 210 9493331, con.lomi@gmail.com

Κοπή πρωτοχρονιάτικης πίτας στο ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. της Αθήνας

Την Πέμπτη, 25/1/2007 έγινε η καθιερωμένη κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας στα κεντρικά γραφεία του Ινστιτούτου στην Αθήνα. Στην εκδήλωση παρευρέθηκε ο πρόεδρος **κος Β. Μακρόπουλος**, τα μέλη του Δ.Σ., ο Γενικός Διευθυντής και οι εργαζόμενοι. Ο Πρόεδρος, αφού ευχαρίστησε τους εργαζόμενους για την αποτελεσματικότητά

τους κατά τη διάρκεια του 2006 ζήτησε ακόμη περισσότερη προσπάθεια τη νέα χρονιά ώστε το Ινστιτούτο να συμβάλει το μέγιστο στην προώθηση της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων στη χώρα μας.

Στις φωτογραφίες ο Πρόεδρος στην τελετή της κοπής και ο ένας από τους δύο αντιπροέδρους του Ινστιτούτου, **κος Ι. Δραπανιώτης**, με τους τρεις τυχερούς.

Το κοινωνικό πρόσωπο του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στα πλαίσια της κοινωνικής του προφοράς δημιούργησε ραδιοτηλεοπτικό σποτ για τη χρήση της ζώνης στο αυτοκίνητο με σύνθημα «**Δέσου με τη Ζωή**». Το σποτ έχει αρχίσει να προβάλλεται ήδη από τα τηλεοπτικά κανάλια και να μεταδίδεται από το ραδιόφωνο.

Σύντομα θα ακολουθήσουν άλλα δύο σποτς με διαφορετικά θέματα.

Η παραγωγή των σποτ έγινε με χρηματοδότηση από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους (Γ' ΚΠΣ) και πόρους του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. (ΛΑΕΚ). Το Ινστιτούτο ευχαριστεί τα μέσα μαζικής ενημέρωσης για τη μετάδοση των σποτ, τα οποία έχουν την έγκριση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης.

Συμμετοχή του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στην 24η INFACOMA 2007 στη Θεσσαλονίκη

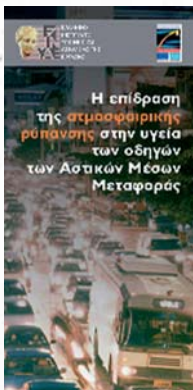
Για πρώτη φορά φέτος το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. συμμετείχε στην 24η Διεθνή Έκθεση Δομικών Υλικών INFACOMA που πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις της HELEXPO από τις 22 έως τις 25 Φεβρουαρίου 2007. Σκοπός της συμμετοχής στην έκθεση ήταν να αναδειχθεί ο χαρακτήρας και οι δράσεις του Ινστιτούτου. Οι επισκέπτες πληροφορήθηκαν τις τρέχουσες δραστηριότητές του αναφορικά με την ΥΑΕ (προγράμματα σεμιναρίων κατάρτισης στη Θεσσαλονίκη, ερευνητικά προγράμματα, μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων σε εργασιακούς χώρους κ.λπ.) και προμηθεύτηκαν ενημερωτικό υλικό.

Οι νέες εκδόσεις του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» - ΕΠΑΝ, μέτρο 1.1 «Βιομηχανικές, Τεχνολογικές & Επιχειρηματικές Υποδομές», δράση 1.1.5 «Ενίσχυση της υποδομής του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.», πράξη 1.1.5.2 «Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και διάδοσή τους

στον τομέα της υγείας και ασφάλειας στην εργασία», το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. εκπόνησε 17 κλαδικές μελέτες. Στο πλαίσιο των μελετών αυτών έχουν ήδη εκδοθεί 4 τρίπτυχα φυλλάδια και 12 βιβλιάρια.

Η επίδραση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην υγεία των οδηγών των Αστικών Μέσων Μεταφοράς
(τρίπτυχο)

Συγγραφείς: **Σπύρος Δρίβας, Χρήστος Χατζής**

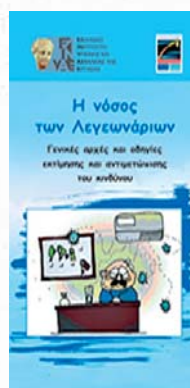
Κίνδυνοι για την υγεία των εργαζομένων στον κλάδο των Ξενοδοχοπαλλήλων
(τρίπτυχο)

Επιμέλεια κειμένου: **Σπύρος Δρίβας**

Γυναίκα και διαλύτες
(τρίπτυχο)

Συγγραφέας: **Σπύρος Δοντάς**

Η νόσος των Λεγεωνάριων - Γενικές αρχές και οδηγίες εκτίμησης και αντιμετώπισης του κινδύνου
(τρίπτυχο)

Συγγραφείς: **Σπύρος Δρίβας, Σοφία Κωνσταντοπούλου**

Σήμανση ασφάλειας και υγείας

Επιμέλεια: **Σπύρος Δοντάς, Εύη Γεωργιάδου, Νίκος Βαγιόκας**
Σελ.: 39
ISBN: 978-960-7678-60-7

Υγεία και ασφάλεια σε εργασίες διανοίξης σιδηροδρόμων

Συγγραφείς: **Θεώνη Κουκουλάκη, Αντώνης Παπαδάκης**
Σελ.: 37
ISBN: 978-960-7678-56-0

Λατομεία και σχιστήρια μαρμάρου
Κίνδυνοι και τρόποι αντιμετώπισης

Συγγραφείς: **Κωνσταντίνα Ζορμπά, Στέφανος Κρομούδας**
Σελ.: 32
ISBN: 978-960-7678-61-4

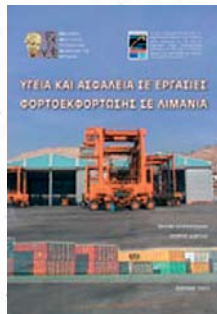
Υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων σε εργασίες συντήρησης κεραιών κινητής τηλεφωνίας

Συγγραφέας: **Θεώνη Κουκουλάκη**
Σελ.: 31
ISBN: 978-960-7678-57-7

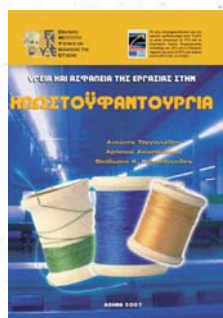
Υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων σε εργασίες στα Ορυχεία - Μεταλλεία

Συγγραφείς: **Αντώνης Ταργουτζίδης, Χρήστος Χατζηγιάννου, Θεόδωρος Κ. Κωνσταντινίδης**
Σελ.: 28
ISBN: 978-960-7678-62-1

Υγεία και ασφάλεια σε εργασίες φορτοεκφόρτωσης σε λιμάνια

Συγγραφείς: **Θεώνη Κουκουλάκη, Σπύρος Δοντάς**
Σελ.: 29
ISBN: 978-960-7678-58-4

Υγεία και ασφάλεια της εργασίας στην Κλωστοϋφαντουργία

Συγγραφείς: **Αντώνης Ταργουτζίδης, Χρήστος Χατζηγιάννου, Θεόδωρος Κ. Κωνσταντινίδης**
Σελ.: 32
ISBN: 978-960-7678-63-8

Ασφάλεια στις ανυψωτικές διαδικασίες

Συγγραφέας: **Αντώνης Παπαδάκης**
Σελ.: 25
ISBN: 978-960-7678-59-1

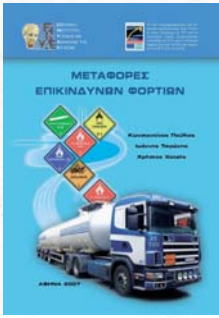
Υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων στα τηλεφωνικά κέντρα

Συγγραφείς: **Θεώνη Κουκουλάκη, Κωνσταντίνα Λώμη**
Σελ.: 31
ISBN: 978-960-7678-55-3

Υγεία και ασφάλεια στην εργασία με Οθόνες Οπτικής Απεικόνισης

Συγγραφείς: **Θεώνη Κουκουλάκη, Κωνσταντίνα Λώμη, Χρήστος Χατζής**
Σελ.: 76
ISBN: 978-960-7678-64-5

Μεταφορές επικίνδυνων φορτίων

Συγγραφείς: **Κωνσταντίνος Πούλιος, Ιωάννης Τσιρώνης, Χρήστος Χατζής**

Σελ.: 32
ISBN: 978-960-7678-66-9

Κίνδυνοι για την υγεία από την ηλεκτροσυγκόλληση

Συγγραφέας: **Ευάγγελος Αλεξόπουλος**

Σελ.: 78
ISBN: 978-960-7678-69-0

Όλα τα έντυπα διανέμονται δωρεάν. Τα πλήρη κείμενα διατίθενται και στην ιστοσελίδα του Ινστιτούτου (<http://www.elinyae.gr>) σε μορφή pdf.

Εκπαιδευτική επίσκεψη και ενημέρωση μαθητών για θέματα ΥΑΕ

Στις 27 Μαρτίου 2007, στα πλαίσια της προσπάθειας για την ευαισθητοποίηση των νέων στα θέματα υγείας και ασφάλειας στους χώρους εργασίας, το Ινστιτούτο δέχθηκε στις εγκαταστάσεις του εκπαιδευτική επίσκεψη των σπουδαστών του Δ' εξαμήνου, της ειδικότητας Δασικής Προστασίας, του ΙΕΚ Αχαρνών.

Η επίσκεψη έγινε στα πλαίσια του μαθήματος «Υγιεινή

και Ασφάλεια - Πρώτες Βοήθειες». Οι σπουδαστές ενημερώθηκαν για το θεσμό του τεχνικού ασφάλειας, του γιατρού εργασίας, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις εργοδοτών και εργαζομένων, τα εργατικά ατυχήματα και άλλα σχετικά θέματα. Τέλος, τους μοιράστηκε ενημερωτικό υλικό και εκδόσεις του Ινστιτούτου.

Ημερίδες για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων μελέτης του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. για την εκτίμηση και πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου στα ξενοδοχεία

Στις 30/1/07 στο ξενοδοχείο President της Αθήνας, διοργανώθηκε ημερίδα για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της μελέτης που εκπονήθηκε από το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. με θέμα την εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου στον κλάδο των ξενοδοχείων. Την ημερίδα χαιρέτησαν ο Πρόεδρος του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., **κος Β. Μακρόπουλος**, εκπρόσωποι των κοινωνικών φορέων, ο Πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Εργατών/των Επισιτισμού & Υπαλλήλων Τουριστικών Επαγγελματιών **κος Α. Καραθανάσης**, καθώς και ο **κος Χρ. Κασιώτης**, πρόεδρος του Συνδέσμου Ξενοδοχοϋπαλλήλων Αθήνας.

Ο συντονιστής της μελέτης, **κος Σπ. Δρίβας** (φωτο) και Ειδικός Ιατρός Εργασίας, υπεύθυνος του Κέντρου Υγείας - Υγιεινής της Εργασίας του Ινστιτούτου, στην εισήγησή του ανέλυσε τις διαδικασίες εκτίμησης και πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και παρουσίασε τα αποτελέσματα προσδιορισμού των βλαπτικών παραγόντων του εργασιακού περιβάλλοντος στο σύνολο των ξενοδοχείων που συμμετείχαν στην έρευνα πεδίου. Ο **κος Α. Ταργουτζίδης**, Μηχανολόγος Μηχανικός, ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., παρουσίασε τους κινδύνους για την ασφάλεια στις ξενοδοχειακές μονάδες. Τέλος ο **κος Ε. Βελονάκης**, επιστημονικός υπεύθυνος του Εθνικού Κέντρου Αναφοράς Λεγεωναρίων Νοτίου Ελλάδος, και καθηγητής στην Εθνική σχολή Δημόσιας Υγείας ολοκλήρωσε την ημερίδα με την παρουσίαση των αποτελεσμάτων ανίχνευσης λεγιονέλλας σε 57 δείγματα από

κεντρικά συστήματα υδρόψυκτου κλιματισμού (πύργους ψύξης) και από συστήματα ζεστού και κρύου νερού. Ακολούθησε συζήτηση και δείπνο.

Ημερίδα με το ίδιο θέμα διοργανώθηκε επίσης στο **Ηράκλειο** της Κρήτης από το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. με τη συνεργασία του Εργατικού Κέντρου και της Ένωσης Ξενοδόχων του νομού. Η ημερίδα πραγματοποιήθηκε στις 7/2/07 σε αίθουσα του Εργατικού Κέντρου όπου και παρουσιάστηκαν οι ακόλουθες εισηγήσεις:

- ✓ **Εκτίμηση και πρόληψη των επαγγελματικών κιν-**

- δύνων στις ξενοδοχειακές υπηρεσίες, κος Σπύρος Δρίβας,
- ✓ **Κίνδυνοι για την ασφάλεια στις ξενοδοχειακές μονάδες, κος Ι. Αδαμάκης**, Τεχνικός Ασφάλειας, Μέλος ΔΣ ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.
- ✓ **Ανίχνευση λεγιονέλλας σε συστήματα κυκλοφορίας νερού σε ξενοδοχεία της Αθήνας, κος Ε.**

Βελονάκης,

Την εκδήλωση χαιρέτησαν ο Πρόεδρος του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., κος **Β. Μακρόπουλος**, ο Πρόεδρος του Εργατικού Κέντρου κος **Σκουλατάκης** και εκπρόσωποι των τοπικών φορέων.

Ημερίδα για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων μελέτης του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. για την εκτίμηση και πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου στα τεχνικά έργα οδοποιίας

Μεγάλο ενδιαφέρον για τους χειριστές των εργαζομένων μηχανημάτων είχε η ημερίδα που πραγματοποίησε την Κυριακή **18/3/07**, στα πλαίσια της **4ης Διεθνούς Έκθεσης «ΜΕΤΕC - Μηχανήματα Έργων»**, το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. με θέμα «Υγιεινή & Ασφάλεια χειριστών εργαζομένων μηχανημάτων».

Στην ημερίδα παρουσιάστηκαν, από τη συντονίστρια της μελέτης κα **Θ. Κουκουλάκη**, Τοπογράφο Μηχανικό, υπεύθυνη του Κέντρου Ασφάλειας της Εργασίας του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., τα αποτελέσματα της μελέτης που εκπονήθηκε από το Ινστιτούτο για την **εκτίμηση και πρόληψη επαγγελματικού κινδύνου στα τεχνικά έργα οδοποιίας**. Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια της μελέτης πραγματοποιήθηκε έρευνα πεδίου σε μεγάλα έργα οδοποιίας, συμπεριλαμβανομένων σηράγγων και γεφυρών στην Αθήνα και την ηπειρωτική Ελλάδα. Η μεθοδολογία της μελέτης περιλάμβανε την υποκειμενική εκτίμηση των εργαζομένων (π.χ. εισαγωγή ερωτηματολογίων), μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων, ιατρικές εξετάσεις σε εργαζόμενους καθώς και αυτοψίες για θέματα ασφάλειας.

Ομιλία με θέμα «**Κίνδυνοι από την έκθεση των χειριστών μηχανημάτων έργων σε αμίαντο**» έκανε ο Πρόε-

δρος του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Καθηγητής Επαγγελματικής και Βιομηχανικής Υγιεινής Ε.Σ.Δ.Υ., κος **Β. Μακρόπουλος**, ενώ ο κος **Λ. Ραντίν**, Βιομηχανικός Υγιεινολόγος από το Κέντρο Υγείας - Υγιεινής της Εργασίας του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., μίλησε για την «**Εκτίμηση της έκθεσης των χειριστών μηχανημάτων έργων σε δονήσεις**».

Οι παραπάνω κλαδικές μελέτες και οι ημερίδες υλοποιήθηκαν με χρηματοδότηση από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους (Γ' ΚΠΣ) και πόρους του ΕΛΙΝΥΑΕ (ΛΑΕΚ).

Ημερίδα με θέμα την υγεία και την ασφάλεια στους χώρους εργασίας από την Ομοσπονδία Εργατών-Τεχνιτών και Υπαλλήλων Τσιμεντών Ελλάδος

Στις **14/12/2006** πραγματοποιήθηκε στο ξενοδοχείο Novotel, στην Αθήνα, ημερίδα με θέμα την **υγεία και την ασφάλεια στους εργασιακούς χώρους**, με πρωτοβουλία της Ομοσπονδίας Εργατών-Τεχνιτών και Υπαλλήλων Τσιμεντών Ελλάδος και την υποστήριξη του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. Η ημερίδα υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της συνεργασίας των δύο φορέων, η οποία είχε προβλεφθεί στην Κλαδική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (αρθ. 10). Στόχος της εκδήλωσης ήταν η συνένωση των μελών όλων των τσιμεντοβιομηχανιών της χώρας για την πληρέστερη αποτύπωση της τρέχουσας κατάστασης στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων του κλάδου.

Τους απαραίτητους χαιρετισμούς από τον Πρόεδρο και τον Γ. Γραμματέα της Ομοσπονδίας κ.κ. **Φ. Σταθόπουλο** και **Δ. Αραπάκο**, ακολούθησε η ομιλία της κας **Β. Τσοπελάκη**, μέλους της ΕΥΑΕ της Ομοσπονδίας, η οποία έκανε έναν απολογισμό των δράσεων που είχαν στόχο την προαγωγή της επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας στον κλάδο. Στις εργασίες της ημερίδας συμμετείχαν με εισηγήσεις τους οι κ.κ. **Β. Μακρόπουλος**, Πρόεδρος του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., με θέμα την ανάλυση του επαγγελματικού κινδύνου και **Σ. Δρίβας**, Ειδικός Ιατρός Εργασίας (Κέντρο Υγείας και Υγιεινής της Εργασίας, ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.) ο οποίος παρουσίασε τα αποτελέσματα της υποκειμενικής εκτίμη-

σης των εργαζομένων. Στη συνέχεια ο **Δρ. Σ. Δοντάς**, Χημικός (Κέντρο Υγείας και Υγιεινής της Εργασίας, ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.) επισήμανε τα βασικά στοιχεία του κανονισμού REACH, ενώ η **κα Σ. Κωνσταντοπούλου**, Μηχανικός Περιβάλλοντος Τ.Ε. (Κέντρο Υγείας και Υγιεινής της Εργασίας, ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.), ξετύλιξε τη μεθοδολογία ποιοτικού και ποσοτικού προσδιορισμού των βλαπτικών εργασιών παραγόντων. Ειδικές αναφορές στη σωστή χρήση των ΜΑΠ έκανε ο **κος Γ. Ζορμπαλάς** ως εκπρόσωπος ιδιωτικής εταιρείας, θέματα νομοθεσίας έθιξε ο **κος Α. Χριστοδούλου** διευθυντής της Διεύθυνσης Διαχείρισης της Πληροφόρησης, Επιμόρφωσης & Παρακολούθησης Πολιτικής Συνθηκών Εργασίας για Θέματα Ασφάλειας & Υγείας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Για τις πρακτικές της επείγουσας ιατρικής (ασθενοφόρα - εξοπλισμός - ΕΚΑΒ) πραγματοποιήθηκε εισήγηση από εκπρόσωπο του ΕΚΑΒ.

Ημερίδα με θέμα την ΥΑΕ

Στις **12/2/2007** το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε, σε συνεργασία με το Εργατικό Κέντρο Ν. Κοζάνης, διοργάνωσε στην **Καστοριά** ημερίδα με θέμα: «**Προαγωγή της υγείας και της ασφάλειας στους χώρους εργασίας**». Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του Δήμαρχείου της πόλης.

Μετά τους χαιρετισμούς ο **κος Ι. Αδαμάκης**, Τεχνικός Ασφάλειας, μέλος του Δ.Σ. του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., ανέπτυξε το «**βασικό νομοθετικό πλαίσιο για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία και το ρόλο του Τεχνικού Ασφάλειας και του Γιατρού Εργασίας**». Για τους «**κινδύνους από την έκθεση των εργαζομένων σε ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία**» μίλησε ο **κος Β. Μακρόπουλος** (φωτο), Πρόεδρος του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Καθηγητής Επαγγελματικής και Βιομηχανικής Υγιεινής (Ε.Σ.Δ.Υ.) ενώ τους «**κινδύνους για την υγεία των εργαζομένων και την ιατρική παρακολούθηση**» ανέπτυξε ο **κος Π. Ζαφειρόπουλος**, Ειδικός Ιατρός Εργασίας, Ειδικός Παθολόγος, τέως Δ/ντής Ε.Σ.Υ. Τέλος, ο **κος Α. Ταργουτζίδης**, **Μηχανολόγος Μηχανικός**, ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. ενημέρωσε τους παρευρισκόμενους

για τους «**κινδύνους για την ασφάλεια των εργαζομένων και τα μέτρα πρόληψής τους**». Η εκδήλωση έκλεισε με ερωτήσεις και συζήτηση.

Ημερίδα με θέμα την Οδική Ασφάλεια

Το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Οδικής Ασφάλειας-Πάνος Μυλωνάς (Ι.Ο.Α.Σ.) και τη Γραμματεία Υγείας & Ασφάλειας της ΓΣΕΕ διοργάνωσε ημερίδα με θέμα την **Οδική Ασφάλεια**.

Η ημερίδα πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της έκθεσης **MoneyShow**, την Κυριακή **21 Ιανουαρίου 2007** στο ξενοδοχείο Hilton, στην αίθουσα Θάλεια 4.

Στην εκδήλωση παρουσιάστηκαν οι ακόλουθες εισηγήσεις:

- Με «οδηγώ» την ασφάλεια, **Β. Μακρόπουλος**, Πρόεδρος ΔΣ ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.
- Παρουσίαση Ινστιτούτου Οδικής Ασφάλειας - Ο ρόλος του δημόσιου τομέα και η ιδιωτική πρωτοβουλία, **Β. Δανέλλη Μυλωνά**, Πρόεδρος ΔΣ Ινστιτούτου Οδικής Ασφάλειας
- Θέματα σχετικά με την κατάσταση υγείας των οδηγών των Αστικών Μέσων Μεταφοράς, **Σπ. Δρίβας**, **Ειδικός Ιατρός Εργασίας**, Υπεύθυνος Κέντρου Υγείας-Υγιει-

νης της Εργασίας, ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

- Ασφαλής Οδήγηση στον ΗΡΑΚΛΗ, **Κ. Ασημακό-**

πουλος, Διευθυντής Επιχειρησιακής Επικοινωνίας ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ

- Δείκτες απόδοσης μέτρων οδικής ασφάλειας - εφαρμογή τους στην Ευρώπη και την Ελλάδα, **Στ. Ευσταθιάδης**, μέλος ΔΣ Ινστιτούτου Οδικής Ασφάλειας
- Οδηγός Οδικής Ασφάλειας, **Α. Κόκκας**

Η εισήγηση του **κ. Κόκκα** λόγω απουσίας του παρουσιάστηκε από τον **κ. Ευσταθιάδη**.

Την εκδήλωση χαιρέτησε ο Διοικητής Διεύθυνσης Τροχαίας Καισαριανής **κος Γ. Πανταζόπουλος**.

Το ΚΕΚ του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στην Αθήνα

Από τον Ιανουάριο έως και τον Απρίλιο του 2007, το ΚΕΚ Αθηνών υλοποίησε:

- από 12/3 έως 17/4/07 σεμινάριο **Τεχνικών Ασφάλειας επιπέδου ΑΕΙ-ΤΕΙ**, διάρκειας 100 ωρών
- στις 26-28/3/07 και 16-18/4/07 **τρία σεμινάρια εργοδοτών - ιδιοκτητών επιχειρήσεων Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας**, διάρκειας 10 ωρών το καθένα
- από 29/1 έως 2/2/07 **ενδοεπιχειρησιακό σεμινάριο** σε στελέχη της **Εθνικής Τράπεζας**, διάρκειας 25 ωρών.

Για το 2ο τρίμηνο του έτους έχουν προγραμματιστεί:

- από 30/5 έως 27/6/07 **σεμινάριο Τεχνικών Ασφάλειας επιπέδου ΑΕΙ-ΤΕΙ**, διάρκειας 100 ωρών
- στις 12 και 13/5/07 **σεμινάριο εργοδοτών - ιδιοκτητών επιχειρήσεων Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας**, διάρκειας 10 ωρών το καθένα
- από 7 έως 15/5/07 και από 21 έως 29/5/07 **δύο σεμινάρια εργοδοτών επιχειρήσεων Β' κατηγορίας επικινδυνότητας**, διάρκειας 35 ωρών το καθένα
- στις **αρχές Μαΐου** ένα **ενδοεπιχειρησιακό σεμινάριο** σε στελέχη της εταιρίας **Ιντερμπετόν**.

Προγραμματίζονται:

- σεμινάρια για ΤΑ Α' κατηγορίας, με θέμα «Υγιεινή & Ασφάλεια - Πρόληψη Ατυχημάτων», διάρκειας 100 ωρών και απευθύνονται σε απόφοιτους ΑΕΙ - ΤΕΙ
- σεμινάρια διάρκειας δέκα 10 ωρών και 35 ωρών, για εργοδότες επιχειρήσεων Β' και Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας
- ενδοεπιχειρησιακά σεμινάρια (κατόπιν εκδήλωσης ενδιαφέροντος των επιχειρήσεων)

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται δεκτές καθημερινά στα γραφεία του ΚΕΚ (Λιοσίων 143 και Θειραίου 6, Πλατεία Αττικής) είτε ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας του Ινστιτούτου (<http://www.elinyae.gr>).

Πληροφορίες: τηλ.: 210 82 00 136, 210 82 00 111, 210 82 00 139, φαξ: 210 82 00 103.

Οι δραστηριότητες του παραρτήματος Θεσσαλονίκης

• Στις 26/2/2007, στα πλαίσια της γενικής συνέλευσης του **Συνδέσμου Εμπόρων Ηλεκτρολογικού Υλικού & Ειδών Φωτισμού Βορείου Ελλάδος**, το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. διοργάνωσε **ημερίδα** με θέμα: «**Ασφάλεια των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων - παρουσίαση νέου προτύπου ΕΛΟΤ HD 384**».

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο Χωριό της Ειρήνης (αίθουσα ΙΡΙΔΑ) και περιελάμβανε τις ακόλουθες ομιλίες: «**Παρουσίαση νέου προτύπου ΕΛΟΤ HD 384**» από τον **κο Κ. Πούλιο**, Ηλεκτρολόγο Μηχανικό (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.) και «**Ασφάλεια στις ηλεκτρικές εγκαταστάσεις**» από τον **κο Χ. Χατζηγιάννου**, Ηλεκτρολόγο Μηχανικό MSc (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.).

• Στις 21/3/2007, στα πλαίσια του ερευνητικού προγράμματος TRIA (Development of a Comprehensive Training Course for Assessing the Risk at Workplace), το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. σε συνεργασία με το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης διοργάνωσε, **ημερίδα** με θέμα «**Εκτίμηση και πρόληψη επαγγελματικών κινδύ-**

νων».

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα διαλέξεων του ΕΒΕΘ. Οι εργασίες της περιελάμβαναν εισηγήσεις με τα ακόλουθα θέματα: «**Οικονομικές επιπτώσεις των εργατικών ατυχημάτων**».

Αναπτύχθηκε από τον **κο Α. Ταργουτζίδη**, Μηχανολόγο Μηχανικό, MBA (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.), «**Προδιαγραφές χώρων εργασίας**» που αναπτύχθηκε από τον **κο Χ. Χατζηγιάννου**, Ηλεκτρολόγο Μηχανικό, MSc (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.), «**Υποχρεώσεις εργοδοτών σε θέματα Υγείας και Ασφάλειας**» από τον **κο Α. Μαλαματά**, Τεχνικό Ασφάλειας, Πρόεδρο της Διοικούσας Επιτροπής του παραρτήματος του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στη Θεσσαλονίκη και «**Εκτίμηση Επαγγελμα-**

τικού Κινδύνου - TRIA» που ανέπτυξε η **κα Σ. Σιδηροπούλου**, Μηχανικός Περιβάλλοντος ΤΕ (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.). Τέλος την εισηγήση με θέμα **«Επιπτώσεις σ υ ν θ η κ ώ ν εργασίας στην**

ανθρώπινη υγεία» ανέπτυξε ο **κος Β. Μακρόπουλος**, Πρόεδρος του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. και Καθηγητής Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας.

Η εκδήλωση έκλεισε με τη διατύπωση συμπερασμάτων και συζήτηση μεταξύ των παρευρισκομένων.

• Κατά το χρονικό διάστημα **Ιανουαρίου - Μαρτίου 2007**, το επιστημονικό προσωπικό του παραρτήματος υλοποίησε, επισκέψεις σε 10 επιχειρήσεις της ευρύτερης περιοχής της Θεσσαλονίκης και σε περιοχές της βόρειας και κεντρικής Ελλάδας, με σκοπό τη διενέργεια **μετρήσεων βλαπτικών παραγόντων**, κατόπιν αιτήματος των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων.

• Στα πλαίσια του προγράμματος Collection and analysis of statistical and survey data aiming at the establishment of European Risk Observatory for the

European Agency for Health and Safety at Work (PREVENT), ολοκληρώθηκε η πρώτη **μελέτη** για το 2007 με θέμα "Ageing workers" για την Ελλάδα και την Κύπρο.

Το ΚΕΚ του παραρτήματος, σύμφωνα με τον προγραμματισμό του, υλοποίησε:

• **22/1-2/3 σεμινάριο Τεχνικών Ασφάλειας Α' κατηγορίας** με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια - Πρόληψη ατυχημάτων» για απόφοιτους ΑΕΙ, ΤΕΙ ειδικοτήτων οι οποίες σύμφωνα με το Π.Δ.294/88 δύνανται να ασκήσουν καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας. Το σεμινάριο ήταν διάρκειας 100 ωρών και συμμετείχαν 25 άτομα. Στα πλαίσια του σεμιναρίου πραγματοποιήθηκαν και τρεις πρωινές επισκέψεις στις παρακάτω επιχειρήσεις:

- Siemens Τηλεβιομηχανική Α.Ε., εταιρικές τηλεπικοινωνίες και τεχνικές υπηρεσίες
- Χατζόπουλος Α.Ε., βιομηχανική εταιρία εύκαμπτων υλικών συσκευασίας και
- Kleemann Hellas, εταιρία ολοκληρωμένων συστημάτων ανελκυστήρων (φωτό).

Επίσης θα υλοποιηθούν:

- από **14/5-22/6/07 σεμινάριο Τεχνικών Ασφάλειας Α' κατηγορίας** με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια - Πρόληψη ατυχημάτων» για απόφοιτους ΑΕΙ, ΤΕΙ
- από **16-18/4/07 σεμινάριο Εργοδοτών Γ' Κατηγορίας** για ανάληψη καθηκόντων Τεχνικού Ασφάλειας.

Προγραμματίζονται:

- Σεμινάριο **Τεχνικών Ασφάλειας Α' Κατηγορίας Επικινδυνότητας**, διάρκειας 100 ωρών, με θέμα: «Υγιεινή και Ασφάλεια- Πρόληψη Ατυχημάτων». Απευθύνεται σε απόφοιτους ΑΕΙ και ΤΕΙ.
- Σεμινάρια **Εργοδοτών Β' Κατηγορίας Επικινδυνότητας** για την ανάληψη καθηκόντων Τεχνικού Ασφάλειας.
- Σεμινάρια **Εργοδοτών Γ' Κατηγορίας Επικινδυνότητας** για την ανάληψη καθηκόντων Τεχνικού Ασφάλειας.

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται δεκτές καθημερινά 9.00-16.00 στα γραφεία του ΚΕΚ ΕΛΙΝΥΑΕ Θεσσαλονίκης (26ης Οκτωβρίου 90, Περιοχή Σφαγεία, PORTO CENTER, Κτήριο Γ1, 1ος όροφος) ή μέσω της ιστοσελίδας του Ινστιτούτου <http://www.elinyae.gr>.

Πληροφορίες: κα Τσαμπάζη Σοφία, τηλ.: 2310 50 10 20, 2310 50 10 33 fax: 2310 50 10 55

Οι δραστηριότητες του παραρτήματος Ιωαννίνων

• Το παράρτημα διοργανώνει τη συμμετοχή του Ινστιτούτου στην **Πανελλήνια Έκθεση «ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ 2007»** που θα γίνει στα Ιωάννινα από 5 - 13 Μαΐου.

• Το **δεύτερο δεκαπενθήμερο του Απριλίου** θα υλοποιηθεί **σεμινάριο** το οποίο θα παρακολουθήσουν

μαθητές του 2ου και 3ου έτους, του ΤΕΕ Φιλοθέης με ειδικότητα κομμωτές.

• Στις **4 και 6 Ιουνίου** θα υλοποιηθεί **σεμινάριο** διάρκειας 10 ωρών για **εργοδότες επιχειρήσεων Γ' Κατηγορίας**.

Προγραμματίζονται:

- **σεμινάριο** επιμόρφωσης Τεχνικών Ασφάλειας επιπέδου ΑΕΙ και ΤΕΙ με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια-Πρόληψη Ατυχημάτων» διάρκειας 100 ωρών. Το σεμινάριο θα υλοποιηθεί απογευματινές ώρες στις εγκαταστάσεις του πιστοποιημένου από το ΕΚΕΠΙΣ ΚΕΚ (Καπλάνη 7, 1ος όροφος). Στους εκπαιδευόμενους, με το πέρας του σεμιναρίου, θα χορηγηθεί βεβαίωση παρακολούθησης που αποτελεί αποδεικτικό για μείωση της απαιτούμενης προϋπηρεσίας για ανάληψη καθηκόντων Τεχνικού Ασφάλειας (Ν. 3144/2003).
- **σεμινάρια** επιμόρφωσης **εργοδοτών επιχειρήσεων Β' και Γ' κατηγορίας** επικινδυνότητας.

Το παράρτημα συνεχίζει να δέχεται αιτήσεις για την υλοποίηση ενδοεπιχειρησιακών σεμιναρίων στις εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων καθώς και για μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων.

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται δεκτές καθημερινά, στα γραφεία του ΚΕΚ (Καπλάνη 7) είτε ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας του Ινστιτούτου (<http://www.elinyae.gr>).

Πληροφορίες: τηλ.: 26510 83290 (κα Κωνσταντίνα Ζορμπά και κα Λίτσα Στέφου), φαξ: 26510 83294.

Οι δραστηριότητες του παραρτήματος Τρίπολης

- Τον **Ιανουάριο 2007** πραγματοποιήθηκαν **μετρήσεις θορύβου** σε εργοστάσια της ΒΙ.ΠΕ. Τρίπολης.

- Στις **15/2/07** έγινε **συνάντηση με τους φορείς του ν. Ηλείας**. Στη συνάντηση παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Επιμελητηρίου, των Εργατικών Κέντρων Πύργου και Αμαλιάδας, καθώς επίσης και εκπρόσωποι του Εμπορικού Συλλόγου και της Ο.Ε.Β.Ε. του νομού. Στο άμεσο μέλλον θα πραγματοποιηθούν δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα ΥΑΕ σε επιχειρήσεις της περιοχής.

- Στις **8/3/07** το επιστημονικό προσωπικό του παραρτήματος επισκέφθηκε το ΙΕΚ Τρίπολης με σκοπό την **ενημέρωση των μαθητών** και την ευαισθητοποίησή τους πάνω σε θέματα ΥΑΕ.

- Στις **15/3/07** επισκέφθηκαν το παράρτημα, **μαθητές των τμημάτων Ψυκτικών και Θερμοϋδραυλικών των**

Σχολών Μαθητείας του ΟΑΕΔ και ενημερώθηκαν σχετικά με το σκοπό του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. και τις δραστηριότητές του. Ακολούθησε ξενάγηση στους χώρους του εργαστηρίου, του ΚΕΚ και της βιβλιοθήκης.

- Στις **26/3/07** υλοποιήθηκε **ημερίδα στο Λεωνίδιο** με θέμα «**Βιολογικές καλλιέργειες - Υγιεινή και Ασφάλεια στις Γεωργικές Εργασίες**». Στην εκδήλωση συμμετείχε το τμήμα Τεχνικών Βιολογικής - Οικολογικής Γεωργίας του ΙΕΚ Λεωνιδίου και ο Δήμος Λεωνιδίου. Παρευρέθησαν περίπου 50 άτομα, μαθητές και αγρότες της περιοχής.

Το παράρτημα συνεχίζει να δέχεται **αιτήσεις** για την υλοποίηση σεμιναρίων επιμόρφωσης **Τεχνικών Ασφάλειας** επιπέδου ΑΕΙ και ΤΕΙ, διάρκειας 100 ωρών και **εργοδοτών επιχειρήσεων Β' και Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας** καθώς και **αιτήματα** για **μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων** σε εγκαταστάσεις επιχειρήσεων.

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται δεκτές καθημερινά στα γραφεία του ΚΕΚ ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. Τρίπολης (Λαμπράκη και Σπηλιοπούλου 1, Πλατεία Κολοκοτρώνη) είτε ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας του Ινστιτούτου (<http://www.elinyae.gr>)

Πληροφορίες: κα Παπαγεωργίου Γεωργία, τηλ:2710 221100, φαξ:2710 221122.

Οι δραστηριότητες του παραρτήματος Βόλου

- Σε συνεργασία με το παράρτημα Θεσσαλονίκης πραγματοποιήθηκαν **μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων** σε επιχειρήσεις της περιοχής.

- Στις **14/3/07**, στο πλαίσιο της ευαισθητοποίησης των νεοεισερχόμενων στην αγορά εργασίας σε ζητήματα υγείας και ασφάλειας, πραγματοποιήθηκαν **ομιλίες** στο 1ο ΤΕΕ Βόλου, στα τμήματα Ηλεκτρονικών και Πληροφορικής. Την εκδήλωση παρακολούθησαν περίπου 70

άτομα. Στους συμμετέχοντες διανεμήθηκε επιμορφωτικό υλικό σε ηλεκτρονική μορφή.

Προσεχώς πρόκειται να διοργανωθεί παραπλήσια εκδήλωση σε ΤΕΕ- ΣΕΚ του νομού Φωκίδας.

Το παράρτημα Βόλου πρόκειται να υλοποιήσει **σεμινάρια επιμόρφωσης Τεχνικών Ασφαλείας** επιπέδου ΑΕΙ-ΤΕΙ διάρκειας 100 ωρών κατά την περίοδο Απριλίου - Μαΐου 2007.

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται δεκτές καθημερινά στα γραφεία του παραρτήματος στο Βόλο (Αλαμάνας 33 και Κωλέττη), είτε ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας του Ινστιτούτου (<http://www.elinyae.gr>)

Πληροφορίες: 24210- 91670, fax: 24210 91671.

Ασφάλιση επαγγελματικού κινδύνου στην Ελλάδα

Σύμφωνα με υπολογισμούς της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ILO) το 2005, περίπου 2.200.000 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους εξαιτίας επαγγελματικών ασθενειών και εργατικών ατυχημάτων. Ο αριθμός αυτός αντιπροσωπεύει 10% αύξηση σε σχέση με εκτιμήσεις προηγούμενων ετών. Περίπου 270.000.000 άνθρωποι υπέστησαν σοβαρούς τραυματισμούς και άλλοι 160.000.000 εργαζόμενοι υποφέρουν από ασθένειες που σχετίζονται άμεσα με την εργασία τους.

Το συνολικό κόστος αυτών των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών υπολογίζεται από την ILO στο 4% του παγκοσμίου ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος.

Λόγω, λοιπόν, της πολύ μεγάλης κοινωνικής και οικονομικής σπουδαιότητας της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία έχει καθιερωθεί η 28η Απριλίου σαν Παγκόσμια Ημέρα για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία με στόχο την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας για τη λήψη μέτρων βελτίωσης των συνθηκών εργασίας.

Η κατάσταση στη χώρα μας -παρά τις ορισμένες βελτιώσεις που παρουσιάζει σε αυτό τον τομέα (ενσωμάτωση των οδηγιών της ΕΕ στην εθνική νομοθεσία)- εξακολουθεί να έχει σοβαρότατες ελλείψεις, γεγονός που αντικατοπτρίζεται και στους αριθμούς. Από το 2000 έως 2006, περίπου 1.000 εργαζόμενοι έχασαν τη ζωή τους από εργατικά ατυχήματα, ενώ ο αριθμός των εργαζομένων που υπέστησαν εργατικό ατύχημα ανέρχεται σε περίπου 90.000.

Οι παραπάνω αριθμοί αφορούν ατυχήματα μόνο εργαζομένων που είναι ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ και έχουν καταγραφεί. Οι πραγματικοί αριθμοί είναι προφανώς πολύ μεγαλύτεροι, εάν λάβουμε υπόψη τη μαύρη εργασία και τους υπόλοιπους τομείς οικονομικής δραστηριότητας που δεν καλύπτονται από το ΙΚΑ (δημόσιο, αυτοαπασχολούμενοι κ.λπ.)

Οι επαγγελματικές ασθένειες δυστυχώς δεν καταγράφονται στη χώρα μας και έτσι δεν μπορούμε να διαμορφώσουμε μια στοχευμένη και αποτελεσματική πολιτική μείωσής τους. Είναι σαφές -το δείχνουν και οι εμπειρίες άλλων χωρών- ότι μία συνεκτική πολιτική για την υγεία και την ασφάλεια με την ενεργή συμμετοχή εργοδοτών, εργαζομένων και πολιτείας μπορεί να οδηγήσει σε μια θεαματική μείωση των επαγγελματικών ασθενειών αλλά και των εργατικών ατυχημάτων.

Μια τέτοια πολιτική, όπου οι αρχές της πρόληψης αποτελούν ύψιστη προτεραιότητα, είναι προς το συμφέρον όλων: εργαζομένων, εργοδοτών και ασφαλιστικών ταμείων.

Το άρθρο του Δρα W. Eichendorf, το οποίο παρουσιάζει διεξοδικά και πειστικά τις εμπειρίες ενός αποδεδειγμένα αποτελεσματικού συστήματος ασφάλισης του επαγγελματικού κινδύνου, πρέπει να μας προβληματίσει όλους γιατί δείχνει ότι μπορούμε να οικοδομήσουμε και στη χώρα μας ένα λειτουργικό και δίκαιο σύστημα για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, το οποίο να στηρίζεται στην πρόληψη, την αποκατάσταση, την επανένταξη και την αποζημίωση των παθόντων.

Το δικαίωμα στη ζωή, την υγεία και τη σωματική ακεραιότητα είναι ένα από τα βασικότερα ανθρώπινα δικαιώματα. Ο σεβασμός σ' αυτά πρέπει να είναι ύψιστη προτεραιότητα σε μια πολιτισμένη κοινωνία η οποία δεν επιθυμεί να καταντήσει το κοινωνικό κράτος «Πίθος των Δαναΐδων» αλλά προσβλέπει σε μια ανταγωνιστική οικονομία με κοινωνικούς όρους ανάπτυξης.

Βασίλης Μακρόπουλος, Πρόεδρος Δ.Σ. ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., καθηγητής Ε.Σ.Δ.Υ.

Η θεσμοθετημένη ασφάλιση των ατυχημάτων στη Γερμανία

του Walter Eichendorf*

Το σύστημα του Μπίσμαρκ για την ασφάλιση των ατυχημάτων τέθηκε σε ισχύ στη Γερμανία το 1884 επηρεάζοντας μια σειρά από χώρες που υιοθέτησαν παραλλαγές

του. Ακόμα και στη Γερμανία το σύστημα διαρκώς εξελίσσεται και προσαρμόζεται στα νέα δεδομένα. Η τελευταία μεταρρύθμισή του έγινε το 1996. Τότε, η επιταγή για πρό-

* Ο Dr. Walter Eichendorf είναι Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής στην Κεντρική Ένωση Επαγγελματικών Συνδέσμων για την Ασφάλιση των Ατυχημάτων (HVBG, Hauptverband der gewerblichen Berufsgenossenschaften) στο Ζανκτ Άουγκουστιν της Γερμανίας.

ληψη συμπεριέλαβε τους κινδύνους για την υγεία που οφείλονται στην εργασία, εκτός από τις περιπτώσεις των εργατικών ατυχημάτων, των ατυχημάτων από και προς την εργασία και των επαγγελματικών ασθενειών. Ενισχύθηκαν επίσης άλλες δραστηριότητες πρόληψης, που είχαν αποδειχθεί χρήσιμες και αποτελεσματικές, όπως π.χ. η έρευνα.

Είναι σημαντικό να διευκρινισθούν τα ακόλουθα σημεία του συστήματος:

1. Οι προσδοκίες των εργοδοτών και των ασφαλισμένων από μια θεσμοθετημένη (υποχρεωτική) ασφάλιση των ατυχημάτων.

Από τις σχετικές προσδοκίες αντλούνται συμπεράσματα και προσδιορίζεται ο τρόπος εφαρμογής του συστήματος.

- 2. Η οργάνωση και η δομή του συστήματος.**
- 3. Η ανθρώπινη και η οικονομική πλευρά με βάση το παράδειγμα του συστήματος των Επαγγελματικών Συνδέσμων (BG).**
- 4. Ο ιδιαίτερος ρόλος της πρόληψης.**
- 5. Η αποκατάσταση και η αποζημίωση.**
- 6. Οι δυνατότητες βελτίωσης.**

Κατά τη δημιουργία ενός συστήματος ασφάλισης των ατυχημάτων πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα απόκτησης εμπειριών από όχι τόσο θετικές εξελίξεις, με στόχο την αποφυγή των λαθών. Για το λόγο αυτό, στο τέλος του άρθρου προτείνονται βελτιώσεις του συστήματος.

1. Οι προσδοκίες των εργοδοτών και των ασφαλισμένων από μια θεσμοθετημένη (υποχρεωτική) ασφάλιση των ατυχημάτων.

Οι εργοδότες ενδιαφέρονται κυρίως για τη απαλλαγή τους από την υποχρέωση αποζημίωσης σε περίπτωση ατυχήματος. Ενδιαφέρονται για μια απαλλαγή η οποία μακροπρόθεσμα, και υπό διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες, παρέχει οικονομική και νομική εξασφάλιση. Η ανεπαρκής κάλυψη της υποχρέωσης, π.χ. λόγω ενός ιδιαίτερα περιορισμένου ύψους αποζημίωσης ή λόγω των υφισταμένων εξαιρέσεων υποχρέωσης (όπως π.χ. στην περίπτωση του αμιάντου), δημιουργεί ένα διάτρητο προστατευτικό δίκτυο, το οποίο σε περίπτωση ατυχήματος μπορεί να έχει καταστροφικές συνέπειες για τον εργοδότη. Δεν πρέπει επίσης να υποτιμάται ο παράγοντας της εργασιακής ειρήνης, όταν για παράδειγμα μετά από ένα ατύχημα το θύμα καταγγέλλει όχι μόνο τον εργοδότη του αλλά και τους συναδέλφους του. Άλλωστε, από τη σκοπιά των εργοδοτών ένα σύστημα πρέπει να είναι οικονομικό και αποτελεσματικό.

Οι εργαζόμενοι προσδοκούν κυρίως μια μακροπρόθεσμα, σταθερή εξασφάλιση για τις σωματικές βλάβες που υπέστησαν. Τούτο σημαίνει κυρίως γρήγορη, αποτελεσματική και κατάλληλη φροντίδα και αποζημίωση σε περίπτωση ασθένειας καθώς επίσης, κάτι που σπανίως κανείς σκέφτεται, προστασία έναντι καταγγελιών από παθόντες συναδέλφους, ιδίως εάν κάποιος φέρει τη μερική ή την ολική ευθύνη ενός ατυχήματος ή μιας ασθένειας.

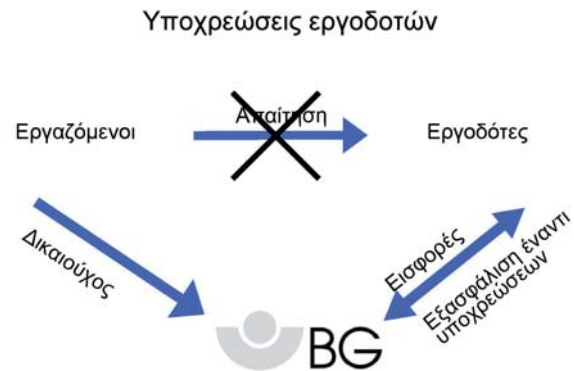
Από τις προσδοκίες αυτές, είναι δυνατό να αντλήσει κανείς συμπεράσματα για τη μορφή του βέλτιστου συστήματος ασφάλισης των ατυχημάτων από τις οπτικές γωνίες

των κυρίως εμπλεκόμενων, δηλαδή των εργοδοτών και των εργαζομένων.

Καταρχάς, το σύστημα πρέπει να προβλέπει μια υποχρεωτική ασφάλιση που να ισχύει με το ίδιο τρόπο για όλους τους εργοδότες. Οι όροι της ασφάλισης και οι εισφορές πρέπει να διαμορφώνονται με τέτοιο τρόπο ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ εταιριών.

Υποχρεωτική ασφάλιση ή υποχρέωση ασφάλισης; Εάν ο εργοδότης δεν ανταποκρίνεται στις ασφαλιστικές του υποχρεώσεις, τότε από την απουσία εισφορών ζημιώνεται σε περίπτωση ατυχήματος ο εργαζόμενος. Για το λόγο αυτό στη Γερμανία επελέγη καθαρά και αποφασιστικά ένα σύστημα υποχρεωτικής ασφάλισης, το οποίο στηρίζουν στη μεγάλη τους πλειοψηφία και οι εργοδότες. Υφίσταται, συνεπώς, δυνάμει του νόμου, δικαίωμα ασφάλισης, ακόμα και όταν δεν πληρώνονται ασφαλιστικές εισφορές.

Τον τελευταίο καιρό αμφισβητείται τόσο από πολιτικούς όσο και από οικονομικούς παράγοντες το μονοπώλιο των Επαγγελματικών Συνδέσμων (Berufsgenossenschaften, αρχικά: BG) με το επιχείρημα ότι το δημόσιο σύστημα δεν συμβαδίζει πλέον με την εποχή μας και θα ήταν πολύ οικονομικότερη η ιδιωτική ασφάλιση, όπως έχει δείξει η εμπειρία άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Καταρχάς, το επιχείρημα αφορά μόνον κλάδους χαμηλής επικινδυνότητας. Αφετέρου, η προσφορά υπηρεσιών από τις ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρίες στο εξωτερικό περιορίζεται κατά κανόνα στην παροχή συντάξεων. Εξάλλου, οι ασφαλιστικές εταιρίες φοβούνται το υψηλό οικονομικό ρίσκο που συνδέεται με την κάλυψη των επαγγελματικών ασθε-

νιών και εναποθέτουν το βάρος κυρίως στα αρμόδια δημόσια ταμεία, συχνά με μοιραίες συνέπειες. Μηνύσεις για αποζημίωση από εργαζόμενους που ασθένησαν από έκθεση σε αμιάντο οδήγησαν π.χ. στις ΗΠΑ πολλές μικρότερες και μεσαίες επιχειρήσεις σε χρεωκοπία. Ακόμη και στην περίπτωση διεθνών ομίλων, η πτώση της αξίας της μετοχής υπήρξε τόσο σημαντική που οι επιχειρήσεις υπέστησαν σημαντική ζημία.

Η αυτοδιαχείριση από τους κοινωνικούς εταίρους έχει το πλεονέκτημα ότι οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι ενδιαφέρονται στον ίδιο βαθμό για την ασφάλιση των ατυχημάτων, ακόμη κι αν τα κίνητρό τους είναι εν μέρει διαφορετικά. Είναι συνεπώς λογικό να συμμετέχουν σε μεγάλο βαθμό οι ίδιοι οι εμπλεκόμενοι στο σύστημα.

Αλλά και το κράτος έχει να παίξει ένα συγκεκριμένο ρόλο: εποπτεύει τη λειτουργία του συστήματος και ορίζει τα πλαίσια των παροχών του (αποκατάσταση και σύνταξη). Το σύστημα μπορεί να αναπτυχθεί με τον καλύτερο τρόπο μόνον εάν ενταχθεί ως ιδιαίτερο υποσύστημα στο ευρύτερο σύστημα της κοινωνικής ασφάλισης.

Η εξασφάλιση σταθερής και μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης και η απαλλαγή του εργοδότη από την υποχρέωση αποζημίωσης σε περίπτωση ατυχήματος, εγγυώνται ότι το σύστημα προστατεύει έναντι κινδύνων που το ίδιο αναγνωρίζει πολύ αργότερα, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση του αμιάντου.

2. Οργάνωση και δομή του συστήματος

Το γενικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης στη Γερμανία στηρίζεται στους εξής βασικούς πυλώνες:

- Ασφάλιση υγείας και κοινωνικής φροντίδας
- Ασφάλιση γήρατος (συντάξεις)
- Επιδόματα ανεργίας

Η χρηματοδότηση των παραπάνω τομέων επιτυγχάνεται με τις εισφορές των εργοδοτών και των εργαζομένων σε ίσα περίπου ποσοστά.

Όπως και σε πολλές άλλες χώρες τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης παρουσιάζουν διαρκώς σοβαρότερα προβλήματα χρηματοδότησης, είτε λόγω των δομικών αλλαγών στην απασχόληση, είτε λόγω της υψηλής ανε-

Οργανωτική δομή των επαγγελματικών συνδέσμων (BG)

Βασισμένη σε δύο αρχές:
Αυτόνομη διοίκηση και ίση αντιπροσώπευση

γίας και των δημογραφικών εξελίξεων. Για τους λόγους αυτούς τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια μετατόπιση των βαρών από τους εργοδότες στους εργαζόμενους

Η ασφάλιση των ατυχημάτων χρηματοδοτείται αποκλειστικά από τους εργοδότες. Και σ' αυτόν τον τομέα υπήρχαν στη Γερμανία προβλήματα χρηματοδότησης, π.χ. λόγω δομικών αλλαγών σε ορισμένους κλάδους, που συνεπάγονταν μικρότερο όγκο εισφορών. Το πρόβλημα αυτό έχει εν τω μεταξύ αντιμετωπισθεί με μια δομική εξισορρόπηση του συστήματος. Σε αυτή την εξισορρόπηση δεσμεύονται όλοι οι φορείς. Βασικά προβλήματα χρηματοδότησης δεν υφίστανται πλέον - το αντίθετο. Διαφορετικά από τις άλλες περιπτώσεις κοινωνικής ασφάλισης, εδώ εμφανίζεται σταθερότητα εισφορών. Άλλωστε, το σχετικό βάρος της ασφάλισης των ατυχημάτων στο σύνολο των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης έχει μειωθεί θεαματικά. Τα ακριβή στοιχεία θα εξεταστούν αργότερα.

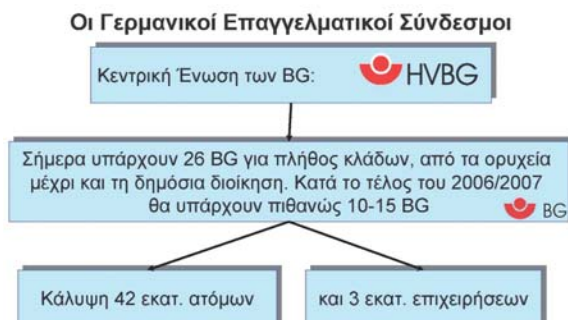
Το σύστημα ασφάλισης των ατυχημάτων φέρει το

όνομα « Όλα από ένα χέρι» (πρόληψη - αποκατάσταση - αποζημίωση) και καλύπτει τις εξής περιπτώσεις:

- Εργατικά ατυχήματα
- Επαγγελματικές ασθένειες
- Ατυχήματα από και προς την εργασία

Η αμοιβαία σχέση μεταξύ των καθηκόντων της πρόληψης, της αποκατάστασης και της αποζημίωσης στόχο έχει τα βέλτιστα αποτελέσματα. Η πρόληψη και η αποκατάσταση είναι «μεταβλητές» με τις οποίες εξισορροπούνται οι αρνητικές επιπτώσεις από τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες. Η επιτυχημένη πρόληψη, που στόχο έχει την προστασία από ατυχήματα, και η επιτυχημένη αποκατάσταση, που μειώνει τις σοβαρές συνέπειες των ατυχημάτων, ελαχιστοποιούν τις ανεπιθύμητες κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις. Με άλλα λόγια: ένα αυτορρυθμιζόμενο σύστημα, στο οποίο οι κοινωνικοί εταίροι, οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι, αντιπροσωπεύονται ισότιμα στο σύστημα της αυτοδιαχείρισης των Επαγγελματικών Συνδέσμων (BG).

Οι λόγοι για τους οποίους ο νομοθέτης επιθυμεί το

βέλτιστο αποτέλεσμα με αυτό το αυτορρυθμιζόμενο σύστημα είναι προφανείς: όσο καλύτερη είναι η πρόληψη και η αποκατάσταση, τόσο πιο περιορισμένες είναι οι κοινωνικές και οι οικονομικές επιπτώσεις. Οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι έχουν τα ίδια συμφέροντα, ακόμα κι αν αυτά έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά. Ο αριθμός των εργατικών ατυχημάτων μειώθηκε από το 1960 έως το 2005 από τα 132,67 στα 27,23 ανά 1000 εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης. Παρομοίως, οι συντάξεις λόγω ατυχήματος μειώθηκαν από τις 3,37 στις 0,591 ανά 1000 εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης στο ίδιο χρονικό διάστημα.

3. Η ανθρώπινη και η κοινωνική πλευρά

Ο αριθμός των εργατικών ατυχημάτων είναι σε απόλυτα μεγέθη σημαντικά υψηλότερος από τον αριθμό των επαγγελματικών ασθενειών. Όσον αφορά τις δαπάνες για αποκατάσταση και αποζημιώσεις, δεσπόζουν τα εργατικά ατυχήματα και τα ατυχήματα από και προς την εργασία. Είναι συνεπώς από οικονομική σκοπιά σημαντικό να προωθηθεί μια αποτελεσματική πρόληψη και στην περίπτωση των εργατικών ατυχημάτων.

Σε πολλές χώρες ισχυρίζονται σήμερα ότι η πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων και των ατυχημάτων από και προς την εργασία δεν μπορεί να προσφέρει πια επιτυχίες. Η μείωση των εργατικών ατυχημάτων λιμνάζει και σε αρκετές χώρες τα εργατικά ατυχήματα αρχίζουν και πάλι

Τι είναι οι Γερμανικοί Επαγγελματικοί Σύνδεσμοι (Berufsgenossenschaften);

Οι 26 γερμανικοί επαγγελματικοί σύνδεσμοι (ήταν 35 μέχρι το Μάιο 2005) είναι οι θεσμοθετημένοι φορείς για την υποχρεωτική ασφάλιση των εργαζομένων και την πρόληψη των επαγγελματικών ατυχημάτων και ασθενειών στη Γερμανία. Κάθε σύνδεσμος καλύπτει έναν τομέα οικονομικής δραστηριότητας, τόσο του χώρου της βιομηχανίας όσο και των υπηρεσιών. Μαζί με το σύνδεσμο για τη γεωργία και το δημόσιο τομέα, αποτελούν τη ραχοκοκαλιά του ασφαλιστικού συστήματος της χώρας. Ο νόμος για τη λειτουργία τους, τους αναθέτει τόσο την πρόληψη των ατυχημάτων όσο και την αποζημίωση σε περίπτωση επαγγελματικής ασθένειας, μέσα από ένα σύστημα όπου είναι ισότιμη η συμμετοχή εκπροσώπων των εργοδοτών και των εργαζομένων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο των συνδέσμων εκλέγεται από τη Συνέλευση των Αντιπροσώπων, η οποία με τη σειρά της σχηματίζεται μετά από εκλογές που γίνονται κάθε έξι χρόνια. Τόσο το Συμβούλιο, όσο και η Συνέλευση περιέχουν ίσο αριθμό εκπροσώπων εργοδοτών και εργαζομένων. Μέλη των συνδέσμων είναι οι εκπρόσωποι των εργοδοτών αλλά, λόγω της αρχής της ίσης αντιπροσώπευσης στα κύρια όργανα, «μέλη» θεωρούνται και οι εργαζόμενοι.

Υπάρχουν δύο ειδών ασφαλίσεις: οι υποχρεωτικές και οι προαιρετικές. Κάθε απασχολούμενος στη βιομηχανία και τις υπηρεσίες καλύπτεται από το σύστημα.

Η χρηματοδότηση των συνδέσμων γίνεται αποκλειστικά από εισφορές των εργοδοτών.

Η Κεντρική Ένωση των Επαγγελματικών Συνδέσμων (HVBG: Hauptverband der gewerblichen Berufsgenossenschaften) προωθεί τα κοινά συμφέροντα των επαγγελματικών συνδέσμων. Για την υλοποίηση της πολιτικής της στον ερευνητικό τομέα διαθέτει τρία ιδρύματα:

- Το Ινστιτούτο για την Επαγγελματική Ασφάλεια και Υγεία (BGIA) με έδρα στο Ζανκτ Αουγκουστίν
- Το Ινστιτούτο για την Εργασία και την Υγεία (BGAG) με έδρα στη Δρέσδη
- Το Ερευνητικό Ινστιτούτο Ιατρικής της Εργασίας (BGFA) με έδρα στο Μπόχουμ

Πηγή: <http://www.hvbg.de>

να αυξάνονται. Αυτό δεν ισχύει στην περίπτωση της Γερμανίας.

Κατά το χρονικό διάστημα από το 1960 μέχρι το 2003 τα δηλωμένα εργατικά ατυχήματα, οι νέες συντάξεις αναπηρίας (βαριά ατυχήματα) και τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα μειώνονται περίπου κατά 3,2%, 3,7% και 5% το χρόνο, αντίστοιχα. Μάλιστα, κατά την τελευταία δεκαετία (1993 - 2003) η υποχώρηση αυτή επιταχύνεται σημαντικά (-4,95%, -6,57% και -6,21%, αντίστοιχα). Η τάση για τα έτη 2004 και 2005 είναι παρόμοια. Αυτό δείχνει ότι ακόμη και σήμερα η πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων μπορεί να πετύχει τους στόχους της.

Η υποχώρηση των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ήταν στο διάστημα των 33 ετών από τα 3.000 στα 1.000 θύματα το χρόνο. Οι επαγγελματικές ασθένειες που καταλήγουν σε θάνατο παρακολουθούνται μόνον από τα τέλη της δεκαετίας του 1970. Κι εδώ ακόμα θα εμφανιζόταν μια παρόμοια υποχώρηση, εάν δεν παρουσιάζονταν απρόβλεπτες εξελίξεις στην τρέχουσα πορεία των επαγγελματικών ασθενειών. Στην πραγματικότητα ο ακριβής αριθμός των επαγγελματικών ασθενειών που καταλήγουν σε θάνατο είναι σημαντικά υψηλότερος. Εκτιμάται ότι είναι διπλάσιος του αριθμού των θανατηφόρων επαγγελματικών ατυχημάτων.

Μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο εκατοντάδες χιλιάδες εργαζόμενοι στη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας (ΛΔΓ) ήταν υποχρεωμένοι να εργαστούν κάτω από καταστροφικές συνθήκες υγιεινής στα ορυχεία ουρανίου. Ακόμη και μέχρι την ένωση της Γερμανίας (1990) υπήρχαν δεκάδες χιλιάδες που εκτίθεντο καθημερινά δίχως ουσιαστικά μέτρα προστασίας της υγείας τους στην σοβιετο-γερμανική ανώνυμη εταιρία Wismut.

Η οικονομική επιβάρυνση από το πρόβλημα του αμιάντου και τις εκκρεμότητες της ΛΔΓ αντιμετωπίστηκε με επιτυχία από το γερμανικό σύστημα ασφάλισης των ατυχημάτων. Στους απασχολούμενους των σχετικών τομέων χορηγήθηκαν σημαντικές υπηρεσίες ιατρικής αποκατάστασης (στο βαθμό που αυτό ήταν πλέον δυνατό) ενώ οι ίδιοι και οι οικογένειές τους έλαβαν χρηματική αποζημίωση.

Για το ζήτημα του αμιάντου έχει ήδη αναφερθεί ότι ο κίνδυνος αναγνωρίστηκε πάρα πολύ αργά. Την τεράστια αύξηση του αριθμού των ασθενών μετά την ένωση της Γερμανίας ανέλαβαν να αντιμετωπίσουν οι Επαγγελματικοί Σύνδεσμοι (BG).

Ας εξετάσουμε πρώτα την ανθρώπινη πλευρά του θέματος από το 1970. Τα δηλωμένα εργατικά ατυχήματα ανά 1000 εργαζομένους πλήρους απασχόλησης μειώθηκαν κατά 73%. Τα ιδιαίτερα βαριά ατυχήματα, που οδήγησαν στη χορήγηση σύνταξης αναπηρίας, μειώθηκαν κατά 77%, ενώ τα θανατηφόρα κατά περίπου 85%.

Οι επαγγελματικές ασθένειες, και μάλιστα οι βαριές, που οδηγούν στη χορήγηση σύνταξης, αυξήθηκαν κατά 16% περίπου. Η αύξηση αυτή οφείλεται στην πράξη αποκλειστικά στη συνεισφορά των εργαζομένων στα ορυχεία του ουρανίου και των εργαζομένων με αμιάντο.

Ως προς την οικονομική πλευρά του θέματος, κατά το ίδιο χρονικό διάστημα οι εισφορές των εργοδοτών παρέμειναν σταθερές ή και έφθιναν, τουλάχιστον με βάση ένα μεσαίο επίπεδο εισφο-

(συνέχεια στη σελ. 21)

ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΑΛΥΤΕΣ

Γονιμότητα, εγκυμοσύνη και κίνδυνοι για την υγεία

Ποιες χημικές ουσίες ονομάζουμε διαλύτες;

Διαλύτες ονομάζουμε τις υγρές ουσίες και τα μίγματά τους. Χρησιμοποιούνται σε μια σειρά εργασιών π.χ. για τη διασπορά ή τη διάλυση στερεών ουσιών. Συχνά αποτελούν συστατικά ενός παρασκευάσματος ή πρώτη ύλη για την παραγωγή άλλων προϊόντων.

Οι περισσότεροι διαλύτες είναι πτητικοί, δηλαδή εξατμίζονται εύκολα.

Με ποιους τρόπους εκτίθενται οι εργαζόμενοι στους διαλύτες;

Με τρεις διαφορετικούς τρόπους:

- από τη μύτη, εισπνέοντας τους ατμούς τους
- από το στόμα, καταπίνοντας άμεσα ή έμμεσα ποσότητες τους
- από το δέρμα, αγγίζοντάς τους π.χ. με γυμνά χέρια

Ποιους κινδύνους διατρέχει ο εργαζόμενος που χρησιμοποιεί διαλύτες;

Πολλοί διαλύτες είναι εύφλεκτοι, άρα υπάρχει πάντα ο κίνδυνος **πυρκαγιάς**. Αρκετοί, επίσης, προκαλούν **νάρκωση**, καθιστώντας ένα ατύχημα πολύ πιθανότερο. Άλλοι πάλι προκαλούν **ερεθισμό** του δέρματος, των ματιών και των βλεννογόνων. Όμως, ο πιο ύπουλος κίνδυνος σχετίζεται με την **τοξικότητα** αρκετών διαλυτών. Η έκθεση για

Οι βλάβες στην υγεία εξαρτώνται από το φύλο του εργαζόμενου;

Πώς επηρεάζουν οι τοξικές ουσίες το αναπαραγωγικό σύστημα;

Με ποιο τρόπο είναι δυνατό να επηρεαστεί η εξέλιξη και η ζωή του εμβρύου;

μεγάλο χρονικό διάστημα σε υψηλές συγκεντρώσεις των ουσιών αυτών στον αέρα που ο εργαζόμενος εισπνέει, μπορεί να προκαλέσει μόνιμες βλάβες σε ιστούς ή όργανα, ακόμη και το θάνατο.

Οι μελέτες δείχνουν ότι δεν υπάρχουν ουσιώδεις διαφορές, ως προς τις γενικότερες επιπτώσεις στην υγεία, μεταξύ ανδρών και γυναικών. Λόγω όμως του διαφορετικού αναπαραγωγικού συστήματος του κάθε φύλου, υφίστανται ειδικοί κίνδυνοι. Τόσο η ζωή της μέλλουσας μητέρας όσο και του εμβρύου απειλούνται από την έκθεση σε ορισμένους διαλύτες.

Οι τοξικές ουσίες είναι δυνατό να προκαλέσουν:

- μεταλλάξεις σε επίπεδο γενετικού κώδικα
- ανωμαλίες σε επίπεδο χρωμοσωμάτων
- διαταραχές κατά τη διαίρεση των κυττάρων
- μεταβολές στη σύνθεση των νουκλεϊνικών οξέων ή των πρωτεϊνών
- μείωση της ποσότητας βασικών συστατικών της βιοσύνθεσης
- μείωση της απαραίτητης ενέργειας για την ανάπτυξη του εμβρύου
- ανωμαλία στη λειτουργία των ενζυμικών συστημάτων
- ανωμαλία στη ρύθμιση του ισοζυγίου του νερού και των ηλεκτρολυτών
- μεταβολή χαρακτηριστικών στη μεμβράνη των κυττάρων

Όλες οι παραπάνω αλλαγές της φυσιολογικής λειτουργίας του οργανισμού είναι δυνατό να προκαλέσουν στη γυναίκα **πρόβλημα γονιμότητας**.

Η επίδραση μιας χημικής ουσίας εξαρτάται άμεσα από το στάδιο της εξέλιξης ενός εμβρύου. Τα όργανα του εμβρύου αναπτύσσονται με ιδιαίτερο ρυθμό το καθένα. Σημειώνεται ότι για την ανάπτυξη του εγκεφάλου ιδιαίτερα κρίσιμη είναι η περίοδος μεταξύ της 15ης και της 25ης ημέρας μετά τη σύλληψη, των ματιών μεταξύ της 24ης και της 40ης ημέρας, της καρδιάς μεταξύ της 20ης και της 40ης ημέρας και των άνω και κάτω άκρων μεταξύ της 24ης και της 36ης ημέρας. Δεδομένου ότι τα πρώτα στάδια της κύησης είναι κρίσιμα, μέτρα για την προστασία της μέλλουσας μητέρας πρέπει να λαμβάνονται πριν καν αυτή μείνει έγκυος.

Η δράση ορισμένων ουσιών εντοπίζεται στα πρώτα στάδια μετά τη σύλληψη ενώ άλλων σε μεταγενέστερα στάδια της κύησης. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι κατά τη διαδικασία της εμβρυογένεσης (δηλαδή της ανάπτυξης του εμβρύου) οι ρυθμοί δημιουργίας ή θανάτου ορισμένων κυττάρων είναι δυνατό να διαταραχθούν, να μειωθούν ορισμένοι ρυθμοί βιοσύνθεσης ή να αλλοιωθούν δομικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά κάποιων ιστών. Σε ακραίες περιπτώσεις προκαλούνται **δυσμορφίες (τερατογενέσεις)** ή και **αποβολές** του εμβρύου.

**Αναφέρετε
μερικούς διαλύτες
που θα μπορούσαν
να απειλήσουν την
υγεία της μητέρας
και του εμβρύου**

Καταρχάς πρέπει ν' αναφέρουμε ότι οι μελέτες για τερατογενέσεις προέρχονται συνήθως από πειραματόζωα. Τα αποτελέσματά τους είναι ενδεικτικά των κινδύνων που θα αντιμετώπιζαν οι άνθρωποι για ανάλογη έκθεση. Κρίσιμα μεγέθη των μελετών είναι η δόση που χορηγείται σε κάθε πειραματόζωο, το είδος των βλαβών και το ποσοστό των τερατογενέσεων.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι σε μελέτες που έχουν γίνει τόσο σε πειραματόζωα όσο και σε πληθυσμούς εργαζομένων γυναικών έχουν παρατηρηθεί ανωμαλίες κατά την κύηση, δυσμορφίες του εμβρύου ή και αποβολές κατά την έκθεση στους εξής διαλύτες:

- βενζόλιο
- τολουόλιο
- ξυλόλιο
- στυρόλιο
- εξάνιο
- πετρελαϊκός αιθέρας
- διθειάνθρακας
- χλωροφόρμιο
- διμεθυλοφορμαμίδιο
- διμεθυλοσουλφοξείδιο
- μεθυλενοχλωρίδιο
- προπυλενογλυκόλη
- 1,1,1 - τριχλωροαιθάνιο
- 1,1,2 - τριχλωροαιθάνιο
- τριχλωροαιθυλένιο
- τετραχλωροαιθάνιο
- τετραχλωροαιθυλένιο

**Πώς μπορώ να
προστατέψω την
υγεία μου από
τους διαλύτες,
όταν τους χρησι-
μοποιώ κατά την
εργασία μου;**

Ο εργοδότης μιας επιχείρησης μπορεί να ζητήσει από τον παραγωγό ή τον προμηθευτή μιας χημικής ουσίας πληροφορίες για το σωστό τρόπο χρήσης της (άρθρο 25 του νόμου 1568/1985). Οι πληροφορίες αυτές δίνονται με τη μορφή ενός τυποποιημένου εγγράφου που ονομάζεται **δελτίο δεδομένων ασφάλειας προϊόντος** (διεθνώς γνωστό με τα αρχικά MSDS από τον αγγλικό όρο Material Safety Data Sheet). Βασιζόμενος σ' αυτά τα δελτία, ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να προστατέψει την υγεία των εργαζομένων. Το σχετικό αρχείο πληροφοριών το φυλάσσει συνήθως ο τεχνικός ασφάλειας. Τόσο ο τεχνικός ασφάλειας όσο και ο γιατρός εργασίας ενημερώνουν και εκπαιδεύουν τους εργαζόμενους στην ασφαλή χρήση ενός προϊόντος, τα μέσα πυρόσβεσης, τα μέσα ατομικής προστασίας, τις πρώτες βοήθειες κ.λπ. Ένας εργαζόμενος πρέπει επίσης να μάθει να διαβάζει και να κατανοεί τις πληροφορίες που περιέχει η **ετικέτα** στη συσκευασία μιας χημικής ουσίας.

**Τι προβλέπει η
νομοθεσία για τις
εγκύους;**

Σε τεχνικό επίπεδο η καλύτερη προστασία από τους ατμούς ενός διαλύτη επιτυγχάνεται όταν οι σχετικές εργασίες γίνονται σε κλειστά δοχεία και κυκλώματα, κατά προτίμηση υπό αρνητική πίεση. Εάν αυτό δεν είναι εφικτό, απαιτείται κατάλληλος εξαερισμός του χώρου. Συνιστάται η παρακολούθηση της συγκέντρωσης των ατμών στον αέρα με φορητά

όργανα. Ανά τακτά χρονικά διαστήματα πρέπει να γίνεται ιατρικός έλεγχος των εργαζομένων που εκτίθενται σε συγκεκριμένους διαλύτες. Τελευταίο τεχνικό μέσο για την αντιμετώπιση των κινδύνων από τους διαλύτες είναι τα κατάλληλα μέσα ατομικής προστασίας (μάσκες, γραμμές τροφοδοσίας, φιάλες, γάντια κ.λπ.). Πληροφορίες για τα μέσα ατομικής προστασίας μπορούμε να αντλήσουμε από τα δελτία δεδομένων (MSDS) του κάθε διαλύτη.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του π.δ 176/97 (150/A) «Μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/85/ΕΟΚ» ο εργοδότης οφείλει να διαθέτει γραπτή εκτίμηση των υφιστάμενων κινδύνων με την οποία γίνεται:

- προσδιορισμός της φύσης, του βαθμού και της διάρκειας της έκθεσης
- αξιολόγηση των κινδύνων και των επιπτώσεών τους στην εγκυμοσύνη ή τη γαλουχία

Οι έγκυες εργαζόμενες, δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να υποχρεωθούν να εκτελέσουν δραστηριότητα της οποίας η αξιολόγηση έχει δείξει ότι συνεπάγεται ενδεχόμενη έκθεση επικίνδυνη για την ασφάλεια ή την υγεία τους.

Ειδικότερα για τους μόνιμους υπαλλήλους, τους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπουργείων και άλλων δημοσίων υπηρεσιών κάθε μορφής, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, σύμφωνα με το άρθρο 9 §3,4 του νόμου 3174/03 (205/A) «Μερική απασχόληση και υπηρεσίες κοινωνικού χαρακτήρα», επιτρέπεται κατά το διάστημα της κύησης, της λοχείας και της γαλουχίας, η απόσπασή τους σε άλλες υπηρεσίες, **μόνο στην περίπτωση που ο χώρος εργασίας είναι επικίνδυνος για την υγεία τους** και δεν είναι εφικτή η μετακίνησή τους εντός της ίδιας υπηρεσίας ή η ανάθεση διαφορετικών καθηκόντων σε αυτές.

Κείμενο:
Σπύρος Δοντάς, Δρ. Χημικός

(συνέχεια από σελ. 16)

ρών. Ως προς το ύψος των μισθών, οι εισφορές μειώθηκαν κατά 10% από το 1,38% στο 1,33%.

Αξιοσημείωτο είναι το ποσοστό της ασφάλισης των ατυχημάτων επί του συνόλου των κοινωνικών δαπανών. Ανέρχεται μόλις στο 1,31% και είναι σχεδόν κατά 40% χαμηλότερο από το αντίστοιχο του 1970. Το ποσοστό της ασφάλισης των ατυχημάτων επί του συνόλου των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση είναι σήμερα μόνον 3%, ενώ ήταν 4,95% το 1970. Παρατηρείται και εδώ μείωση κατά 40%. Οι αριθμοί αυτοί είναι αξιοσημείωτοι, ιδιαίτερα εάν λάβει κανείς υπόψη του ότι η ασφάλιση των ατυχημάτων πρέπει να καλύψει τα αυξημένα έξοδα για συντάξεις και ιατρική περίθαλψη, όπως και οι άλλοι τομείς της κοινωνικής ασφάλισης, για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του νόμου.

Ο νομοθέτης, με αφορμή νέες επιστημονικές γνώσεις, διευρύνει τον κατάλογο των επαγγελματικών ασθενειών. Αυτοί οι κίνδυνοι δεν είναι δυνατό να προβλεφθούν από ένα μαθηματικό μοντέλο. Το είδος των κινδύνων και οι αριθμητικές και οικονομικές επιπτώσεις τους δεν είναι προβλέψιμες. Τα τελευταία 15 χρόνια αναγνωρίστηκαν στη Γερμανία 10 νέες επαγγελματικές ασθένειες. Μερικές από αυτές είχαν περιορισμένο αντίκτυπο στο σύστημα (ισοκυανικά, παθήσεις της αυχενικής μοίρας, παθήσεις από δονήσεις της οσφυϊκής μοίρας και ολοκλήρου του σώματος, τριβή των δοντιών, διμεθυλοφορμαμίδιο, οργανικοί διαλύτες) άλλες σημαντικότερο (ιοντίζουσες ακτινοβολίες - περιπτώσεις στα ορυχεία Wismut της πρώην ΛΔΓ, παθήσεις της οσφυϊκής μοίρας από την ανύψωση και τη μεταφορά βαρών) ενώ άλλες ιδιαίτερα σημαντικό (βρογχίτιδα ή εμφύσημα των ανθρακωρύχων). Ένα σύστημα ασφάλισης των ατυχημάτων πρέπει να είναι σε θέση να καλύπτει τις μεταβολές αυτές. Ιδιωτικές ασφάλειες δεν είναι κατά κανόνα σε θέση να το πράξουν, διότι τα ασφαλιστικά υπολογίζονται βάσει των ήδη γνωστών κινδύνων.

Δίχως αμφιβολία το κύριο έργο των Επαγγελματικών Συνδέσμων (BG) είναι η πρόληψη. Για το λόγο αυτό, το θέμα θα εξεταστεί κάπως αναλυτικότερα.

Η νομοθεσία για τους Επαγγελματικούς Συνδέσμους αναφέρει στην παράγραφο 1 ότι η **πρόληψη** αφορά:

- **τα εργατικά ατυχήματα**
- **τα ατυχήματα από και προς την εργασία**
- **τις επαγγελματικές ασθένειες**
- **τους κινδύνους για την υγεία από την εργασία**

Οι Επαγγελματικοί Σύνδεσμοι (BG) διαθέτουν ένα πλήθος εργαλείων με στόχο την πρόληψη, τα οποία συνδέονται μεταξύ τους.

Παράδειγμα: Στον κλάδο της κομμωτικής ο αρμόδιος Επαγγελματικός Σύνδεσμος παρατήρησε μια σημαντική άνοδο των ύποπτων κρουσμάτων παθήσεων της αναπνευστικής οδού (από 100 σε 500 ανά έτος), που έφθαναν περίπου τα 210.000 άτομα, σε εργαζόμενους κατά τα τελευταία 20 χρόνια. Η τάση αυτή συνεπάγεται αύξηση των εισφορών των εργοδοτών. Επειδή με τις κλασικές μεθόδους δεν ήταν δυνατό να εντοπιστούν οι αιτίες, έγιναν εκτενείς έρευνες στα πλαίσια των οποίων στήθηκε ένα ολόκληρο κομμωτήριο στο ερευνητικό μας ινστιτούτο και διενεργήθηκαν πολυάριθμες μετρήσεις μέσα σ' ένα διάστημα δύο ετών. Τα αποτελέσματα οδήγησαν στη λήψη πρακτικών προστατευτικών μέτρων μετά από τη συστηματική συνεργασία του Συνδέσμου, της βιομηχανίας καλλυντικών και των εργαζομένων στον κλάδο. Ως

αποτέλεσμα, οι παθήσεις του αναπνευστικού παρέμειναν στάσιμες από την αρχή της δεκαετίας του 1980. Όσον αφορά δε τα κόστη, τα έξοδα για την έρευνα ήταν περίπου 300.000€, ενώ τα έξοδα για την επανεκπαίδευση των κομμωτών ήταν 100.000€. Με άλλα λόγια: μόλις 3 περιπτώσεις πρόληψης παθήσεων του αναπνευστικού και τα έξοδα για την έρευνα είχαν αποσβεσθεί.

4. Ο ιδιαίτερος ρόλος της πρόληψης

Οι εργοδότες στη Γερμανία είναι υποχρεωμένοι από το νόμο να λαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα για την προστασία της υγείας των εργαζομένων. Ένα από τα σημαντικότερα θέματα είναι, πώς οι νομοθετικά προβλεπόμενες απαιτήσεις για την προστασία της υγείας θα εφαρμοσθούν από τις επιχειρήσεις, δίχως την οικονομική επιβάρυνση των εργαζομένων. Σε περίπτωση που μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) συναντούν προβλήματα κατά την εφαρμογή του νόμου, βοήθεια παρέχει στους εργοδότες ένα ειδικά σχεδιασμένο μοντέλο. Το μοντέλο υιοθετήθηκε το 1992 όταν ο ομοσπονδιακός υπουργός εργασίας ζήτησε από τους Επαγγελματικούς Συνδέσμους (BG) να εκδόσουν μια σειρά από κανόνες για μικρές επιχειρήσεις, τόσο για την ασφάλεια στην εργασία όσο και για την παροχή υπηρεσιών ιατρικής της εργασίας από ΜΜΕ. Το μοντέλο προβλέπει τη δυνατότητα παροχής υπηρεσιών από εσωτερικό ειδικό (της εταιρίας)/γιατρό της επιχείρησης ή εξωτερικό ειδικό/γιατρό της επιχείρησης ή, τέλος, εξωτερική υπηρεσία.

Μια άλλη δράση που στοχεύει στην ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού είναι η διοργάνωση ενημερωτικών εκστρατειών για την πρόληψη των κινδύνων. Μια τέτοια εκστρατεία έφερε τον τίτλο «Ασφαλής εμφάνιση». Στόχος της να αντιμετωπίσει μια δύσκολη πραγματικότητα: στις γερμανικές επιχειρήσεις καθημερινά 1000 περίπου άτομα παθαίνουν εργατικό ατύχημα από παραπάτημα, γλίστρημα ή πέσιμο, και οι οικονομικές επιπτώσεις είναι κολοσσιαίες. Ετησίως απαιτείται η νοσηλεία 50.000 θυμάτων, ενώ 5.000 από αυτά υφίστανται μόνιμες βλάβες και λαμβάνουν πρόωρες συντάξεις αναπηρίας. Τα σχετικά έξοδα για τους Επαγγελματικούς Συνδέσμους (BG) ανέρχονται στα 330 εκατομμύρια € ανά έτος. Τα εκτιμώμενα έξοδα για τις γερμανικές επιχειρήσεις ανέρχονται στα 8 δισεκατομμύρια € ανά έτος. Κατά την έναρξη της εκστρατείας στις 23 Απριλίου 2003 τέθηκε ως στόχος η μείωση του αριθμού των ατυχημάτων κατά 15% μέσα στα επόμενα δύο χρόνια. Μέσα από τηλεοπτικά σποτς, αφίσες και ειδικές εκδηλώσεις, κατέστη δυνατό μέσα στα επόμενα δύο χρόνια να μειωθεί ο αριθμός των ατυχημάτων από παραπάτημα, γλίστρημα ή πέσιμο κατά 26%.

Στο 6ο Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών και Πολυμέσων στο Ορλάντο των ΗΠΑ (2005) το σποτ «Ασφαλής εμφάνιση με το Napo» έλαβε το δεύτερο βραβείο. Ο Napo, η φιγούρα ενός εργάτη που έχει σχεδιαστεί με υπολογιστή, δείχνει μ' έναν έξυπνο και εντυπωσιακό τρόπο τους κινδύνους από παραπάτημα, γλίστρημα ή πέσιμο. Βραβεύτηκε επίσης η ταινία «Ο Napo στο εργοτάξιο». Στο γαλλικό Φεστιβάλ Ταινιών «Fimbacte 2005» μια σειρά από εννέα σκετς με θέμα την ασφάλεια στους χώρους των εργοταξίων έλαβε ειδικό βραβείο (Le Prix d' Excellence de la Fondation SMA). Μέχρι σήμερα οι ταινίες του Napo έχουν ήδη κερδίσει επτά βραβεία. Η ταινία του Napo για την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα για την Υγεία και την Ασφάλεια του 2006 ασχολείται με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν όσοι ξεκι-

νούν την εργασιακή τους ζωή ή αλλάζουν συχνά το χώρο της εργασίας τους.

Για το έτος 2007/2008, το θέμα της εκστρατείας είναι το «**δέρμα**». Το σύνθημά της είναι: **«Το δέρμα σου. Τα πολυτιμότερα 2m² της ζωής σου»**. Στα πλαίσια της συγκεκριμένης εκστρατείας συνεργάστηκαν για πρώτη φορά τα συστήματα ασφάλισης των εργατικών ατυχημάτων και της υγείας. Με κοινές ενέργειες ανοίγουν νέοι δρόμοι για την πρόληψη των κινδύνων. Η προσπάθεια αποτελείται από μία γενική εκστρατεία, ιατρικού κυρίως προσανατολισμού, και από πολυάριθμες επιμέρους εκστρατείες που διαχειρίζονται οι εμπλεκόμενοι φορείς, οι οποίοι έχουν κοινό στόχο το **«Υγιές δέρμα - λιγότερες δερματικές παθήσεις»**. Οι δράσεις βασίζονται κάθε φορά σε δεδομένη αντίληψη των κινδύνων. Προτείνει για διαφορετικούς αποδέκτες συγκεκριμένους στόχους και μέτρα πρόληψης. Η αποφυγή ή, τουλάχιστον, η μείωση των δερματικών παθήσεων είναι ο γενικός στόχος της εκστρατείας ευαισθητοποίησης. Η έναρξή της τοποθετείται στις αρχές του 2007 και θα είναι διάρκειας δύο ετών.

Ο ρόλος της πρόληψης Αλληλοσυνδεόμενα εργαλεία πρόληψης

Μια ειδική εκστρατεία αφορά τις αλλεργίες από λάτεξ. Ο αριθμός των αλλεργιών από ελαστικό λάτεξ αυξήθηκε πολύ, ιδιαίτερα μεταξύ του προσωπικού παροχής ιατρικών υπηρεσιών κατά τη δεκαετία του 1990. Οι λόγοι μπορεί να αναζητηθούν στην διευρυνόμενη χρήση γαντιών από λάτεξ που στο εσωτερικό τους υπάρχει πούδρα, η οποία προστατεύει από μολύνσεις ιών π.χ. του HIV. Την αλλεργία προκαλεί το φυσικό ελαστικό. Η εισπνοή της πούδρας που αιωρείται κατά την τοποθέτηση ή την αφαίρεση των γαντιών, μπορεί να προκαλέσει δερματικές παθήσεις ή παθήσεις του αναπνευστικού. Σε ακραίες περιπτώσεις είναι δυνατό να προκληθεί πλήρης αδυναμία εργασίας. Το Ερευνητικό Ινστιτούτο Ιατρικής της Εργασίας των Επαγγελματικών Συνδέσμων (BGFA, Berufsgenossenschaftliches Forschungsinstitut für Arbeitsmedizin), που εδρεύει στο Μπόχουμ, πέτυχε να ταυτοποιήσει τον αλλεργιογόνο παράγοντα, διευκολύνοντας σημαντικά τη διάγνωσή του. Οι Επαγγελματικοί Σύνδεσμοι (BG) ξεκίνησαν μια εκστρατεία πρόληψης για τους εργαζόμενους στον κλάδο παροχής υπηρεσιών υγείας που χρησιμοποιούν γάντια από λάτεξ.

Ασφαλώς, η εκτίμηση του κινδύνου και ο έλεγχος της ασφάλειας είναι τα κύρια θέματα της πρόληψης. Σε πολλούς χώρους εργασίας οι φορτίσεις της μυοσκελετικού συστήματος από τη διακίνηση φορτίων, οι άβολες στάσεις εργασίας και οι επαναλαμβανόμενες κινήσεις αποτελούν καθημερινή πρακτική. Το Ινστιτούτο για την Επαγγελματική Ασφάλεια και Υγεία των Επαγγελματικών Συνδέσμων (BGIA, Berufsgenossenschaftliches Institut für Arbeitsschutz), που εδρεύει στο Ζανκτ Άουγκουστιν, και οι υπηρεσίες πρόληψης εννέα Επαγγελματικών Συνδέσμων εφαρμόζουν εδώ και αρκετά χρόνια απ' ευθείας στους χώρους εργασίας το σύστημα CUELA (σύστημα μακροχρόνιας ανάλυσης των φορτίσεων του μυοσκελετικού με ηλεκτρονικό υπολογιστή). Στόχος είναι η κατανόηση των φυσικών φορτίσεων κατά τη διάρκεια μιας βάρδιας, ακόμα και για πολύπλοκες εργασιακές διαδικασίες. Η γνώση των σημείων φόρτισης κατά την εργασία καθώς και η ποσοτικοποίηση της επιτυχίας των μέτρων εργονομικής παρέμβασης είναι πλέον δυνατές. Δεν αρκεί η εκτίμηση των φορτίσεων σε δεδομένη χρονική στιγμή. Απαιτείται η συνολική και αντικειμενική εκτίμηση των φορτίσεων. Οι μέχρι τώρα μέθοδοι βασίζονταν σε ερωτηματολόγια ή παρατηρήσεις και ήταν ανακριβείς ή υποκειμενικές. Το παραπάνω σύστημα χρησιμοποιείται σήμερα σε αρκετά νοσοκομεία κατά την αποκατάσταση ασθενών με πρόσθετα μέλη με στόχο την τεκμηρίωση της επιτυχίας της παρέμβασης.

Στον τομέα της πρόληψης εμπίπτει, κατά την αντίληψή μας, και η δημιουργία μιας τράπεζας δεδομένων για τις επικίνδυνες χημικές ουσίες στο διαδίκτυο (www.hvbg.de/bgia/stoffdatenbank). Η τράπεζα δεδομένων GESTIS προσφέρει δωρεάν πληροφορίες στο κοινό και δέχεται μηνιαίως περίπου 58.000 ηλεκτρονικές επισκέψεις. Περιέχει πληροφορίες για την ασφαλή χρήση χημικών ουσιών στο χώρο εργασίας, όπως για παράδειγμα οι επιπτώσεις των ουσιών στον άνθρωπο, τα κατάλληλα μέτρα προστασίας και τα ειδικά μέτρα σε περίπτωση κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των πρώτων βοηθειών. Εκτός αυτών, παρέχονται πληροφορίες για σημαντικά φυσικο-χημικά χαρακτηριστικά των ουσιών καθώς και ιδιαίτερες νομοθετικές ρυθμίσεις ή κανονισμοί των Επαγγελματικών Συνδέσμων για την κάθε ουσία. Καλύπτονται περίπου 8.000 ουσίες.

Η έννοια της πρόληψης συμπεριλαμβάνει τη δοκιμή και την πιστοποίηση σύγχρονης τεχνολογίας. Η μηχανολογική βιομηχανία είναι κλάδος-κλειδί στη Γερμανία και η σημασία της υπερβαίνει την αντίστοιχη σε οποιοδήποτε άλλη χώρα του κόσμου. Πάνω από το 20% του παγκόσμιου εμπορίου κινείται από τις γερμανικές εταιρίες. Κάθε έβδομη θέση εργασίας στη Γερμανία είναι στον κλάδο αυτό. Δεν είναι συνεπώς τυχαίο ότι οι σχετικές εταιρίες αναπτύσσουν συνεχώς νέες ιδέες και καινοτομίες που συχνά υπερβαίνουν τις ήδη διαθέσιμες τεχνολογίες. Έχουν π.χ. δημιουργηθεί περιστροφικά πρίονα που μόλις έρθουν σ' επαφή με μαλακά μέρια αυτομάτως σταματούν την περιστροφή τους, μηχανές που δέχονται προφορικές εντολές, προστατευτικός εξοπλισμός με προγραμματιζόμενη ζώνη προστασίας και, γενικότερα, μηχανές που μέσω ενός λογισμικού ενσωματώνουν αρχές της βιομηχανικής ασφάλειας. Η έρευνα, η δοκιμή και η πιστοποίηση νέων συστημάτων αποτελούν ακρογωνιαίους λίθους στο έργο των Επαγγελματικών Συνδέσμων. Η καινοτομία και η

πρόληψη δεν είναι αντίθετες έννοιες. Η μια προωθεί την άλλη.

Οι συνθήκες εργασίας στα τηλεφωνικά κέντρα, όπου τα τελευταία χρόνια δημιουργήθηκαν δεκάδες χιλιάδες θέσεις εργασίας, μελετήθηκαν από τους Επαγγελματικούς Συνδέσμους (BG). Οι συνθήκες διαφέρουν πάρα πολύ σε σχέση με τις συνηθισμένες θέσεις γραφείου, ακόμα κι αν, εκ πρώτης όψεως, κάτι τέτοιο δεν είναι φανερό. Ως παραδείγματα αναφέρονται οι πολύ πιο περιορισμένες επιλογές που έχει ο εργαζόμενος για το χρόνο και το χώρο της εργασίας του και, σε αντίθεση με άλλα επαγγέλματα, η έντονη διανοητική και συναισθηματική καταπόνηση (στρες) από τις κλήσεις των πελατών και την πίεση του χρόνου. Σε συνεργασία με αρκετούς φορείς και εργαζομένους του κλάδου, οι Επαγγελματικοί Σύνδεσμοι (BG) πρότειναν και έλεγξαν συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα.

Στο πεδίο της πρόληψης ανήκει και η επαγγελματική κατάρτιση του προσωπικού των εταιριών σε θέματα υγείας και ασφάλειας. Το έτος 2004 διοργανώθηκαν 18.123 δράσεις και συμμετείχαν 337.115 άτομα.

Τον Ιανουάριο του 2005 εγκαινιάστηκε ένα νέο σύστημα βραβείων με τίτλο «**Αξίζει η πρωτοβουλία**» με στόχο την προώθηση της πρόληψης. Περιλαμβάνει πέντε κατηγορίες βραβείων που διαφοροποιούνται ως προς την αποτελεσματικότητα και το ύψος της επένδυσης. Τα βραβεία ανέρχονται σε 20.000€ ανά μέτρο πρόληψης ή μέχρι 50.000€ ανά επιχείρηση για ένα σύνολο δεδομένων μέτρων.

5. Αποκατάσταση και αποζημίωση

Σε περίπτωση που η πρόληψη δεν αποδώσει, είναι παράλα αυτά δυνατό να ληφθούν τα κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα αποκατάστασης, περιορίζοντας τα έξοδα του συστήματος. Οι σύγχρονες τάσεις στην αποκατάσταση είναι οι εξής:

- χρήση ειδικών διαδικασιών, πρόσληψη ειδικών γιατρών με σύμβαση, γρήγορη ηλεκτρονική αναγγελία
- υψηλότερη πληρωμή για διάγνωση, θεραπεία και αναγγελία την πρώτη ημέρα μετά το ατύχημα
- εισαγωγή μιας αυστηρής διαχείρισης της αποκατάστασης για το 5-10% των ατυχημάτων που απαιτούν υψηλότερα έξοδα.
- εισαγωγή μιας αυτόματης διεκπεραίωσης για το 90% των ατυχημάτων και των ασθενειών που δεν καταλήγουν σε μακροχρόνια αποκατάσταση ή συντάξεις αναπηρίας
- αποτελεσματική διαχείριση των αιτήσεων για παροχή σύνταξης αναπηρίας (όπως π.χ. το NIDMAR στον Καναδά)
- εισαγωγή αποτελεσματικής επαγγελματικής και κοινωνικής αποκατάστασης, ιδιαίτερα στις λίγες περιπτώσεις που η αποκατάσταση ήταν ανεπιτυχής

Οι Επαγγελματικοί Σύνδεσμοι (BG) αμέσως μετά την αναγνώριση του ατυχήματος προσφέρουν ένα πλήθος υπηρεσιών όπως η θεραπεία, η ιατρική αποκατάσταση καθώς και η επαγγελματική και κοινωνική επανένταξη. Δεδομένου ότι όλες οι απαιτούμενες ενέργειες από τους Επαγγελματικούς Συνδέσμους (BG) εκπορεύονται «από

ένα χέρι», αποφεύγονται ασυμφωνίες μεταξύ των διαφόρων φάσεων ή τομέων της αποκατάστασης. Οι Επαγγελματικοί Σύνδεσμοι (BG) δεν περιορίζονται μόνο στην παροχή των απαιτούμενων υπηρεσιών προς τους ασφαλισμένους υπογράφοντας συμβάσεις με γιατρούς ή συνάπτοντας συνεργασίες με νοσοκομεία ή άλλους παροχείς υπηρεσιών, καλύπτοντας τα σχετικά έξοδα. Προσπαθούν να βελτιώσουν την αποκατάσταση ενσωματώνοντας στο σύστημα γιατρούς και νοσοκομεία με ειδικές ικανότητες και εξοπλισμό, δημιουργώντας κλινικές που ανήκουν στους Επαγγελματικούς Συνδέσμους, ιδιαίτερα για τη φροντίδα θυμάτων βαριών ατυχημάτων π.χ. στο νωτιαίο μυελό, το κρανίο ή τον εγκέφαλο ή από σοβαρά εγκαύματα, καθιερώνοντας διαδικασίες ανάλογα με τη σοβαρότητα των τραυματισμών και των παθήσεων και προωθώντας ένα αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης της αποκατάστασης. Διορίζουν, επίσης, ιδιαίτερα εκπαιδευμένους και έμπειρους ειδικούς για την επαγγελματική και την κοινωνική επανένταξη θυμάτων βαριών ατυχημάτων. Κατά τη διάρκεια της θεραπείας και της αποκατάστασης προσφέρεται χρηματική ενίσχυση η οποία σε συνδυασμό με την αποζημίωση του εργοδότη εξασφαλίζει ένα επίπεδο διαβίωσης για τη μεταβατική περίοδο. Είναι μειωμένη ως προς την καθαρά αμοιβή αλλά υψηλότερη από τις αποζημιώσεις ασφάλισης ασθενείας και σύνταξης.

6. Οι δυνατότητες βελτίωσης του συστήματος

Υπάρχουν οι εξής δυνατότητες βελτίωσης του συστήματος:

- χρηματοδότηση από αποθεματικά (δημιουργία ενός κεφαλαίου κάλυψης)
- νέος καταμερισμός των επιβαρύνσεων λόγω των σοβαρών δομικών αλλαγών στη βιομηχανία (π.χ. στην ΕΕ στα ορυχεία ή τον κατασκευαστικό κλάδο)
- σαφής διαχωρισμός μεταξύ επαγγελματικών και γενικών ασθενειών

Το σύστημα των Επαγγελματικών Συνδέσμων (BG), αρχικά ένα γερμανο-αυστριακο-ελβετικό μοντέλο, έχει χρησιμοποιηθεί ως πρότυπο και σε άλλες χώρες. Παρόμοια συστήματα λειτουργούν στη Νέα Ζηλανδία, τη Γαλλία και την Ιταλία. Τα τελευταία χρόνια η Πολωνία, η Λιθουανία, η Νότια Κορέα και η Κίνα υιοθέτησαν το σύστημα. Η Τσεχία, η Σλοβενία, η Ρωσία και η Ουκρανία εξετάζουν επίσης την πιθανότητα να το υιοθετήσουν. □

Το κείμενο αποτελεί τη βάση της ομιλίας του Dr. Walter Eichendorf στις 6 Νοεμβρίου 2006 στην αίθουσα σεμιναρίων του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. (Αθήνα).

Η μετάφραση από το γερμανικό πρωτότυπο έγινε από το Σπύρο Δοντά.

Αντικατάσταση των χημικών παραγόντων στους χώρους εργασίας με χημικές ουσίες λιγότερο επικίνδυνες - Μέθοδος Column Model του BIA

των Θ. Στρατηγάκη, Κ. Χασιώτη, Α. Βενέρη*

Η αντικατάσταση των χημικών παραγόντων με άλλους, που είναι λιγότερο επικίνδυνοι για τους εργαζόμενους, αποτελεί σημαντικό βήμα για τη μείωση του χημικού κινδύνου στους χώρους εργασίας. Στο παρόν άρθρο παρουσιάζεται η μέθοδος που προτάθηκε από το BIA για τη σύγκριση της επικινδυνότητας των χημικών ουσιών και των παρασκευασμάτων.

Η αντιμετώπιση των κινδύνων για τους εργαζόμενους από έκθεση σε χημικούς παράγοντες βασίζεται στην καταγραφή αρχικώς των επιβλαβών χημικών ουσιών στο χώρο εργασίας και κατόπιν στη λήψη μέτρων για τη διαχείριση των κινδύνων που οφείλονται στην παρουσία ή/και χρήση αυτών. Το πρώτο βήμα στην προσπάθεια εξάλειψης ή μείωσης του χημικού κινδύνου είναι η διερεύνηση της δυνατότητας αντικατάστασης των χημικών παραγόντων με άλλους οι οποίοι σε συγκεκριμένες συνθήκες εργασίας εμφανίζουν μικρότερο βαθμό επικινδυνότητας για την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων.

Στην ιστορία της βιομηχανικής υγιεινής αφθονούν τα παραδείγματα επιτυχημένων αντικαταστάσεων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η αντικατάσταση του λευκού φωσφόρου με κόκκινο φωσφόρο στην κατασκευή σπέρτων. Παρόλο που η αντικατάσταση αυτή πραγματοποιήθηκε για φορολογικούς λόγους και όχι για τη μείωση των κινδύνων της διεργασίας, τελικώς η μείωση των κινδύνων επιτεύχθηκε και μάλιστα με εντυπωσιακό τρόπο. Στον τομέα των απολιπαντικών, πραγματοποιήθηκαν ορισμένες γνωστές αντικαταστάσεις: η νάφθα πετρελαίου αντικαταστάθηκε από τον τετραχλωράνθρακα, που αργότερα αντικαταστάθηκε από τους αλογονωμένους υδρογονάνθρακες, οι οποίοι με τη σειρά τους αντικαταστάθηκαν από τους φθοριωμένους υδρογονάνθρακες. Άλλες επιτυχημένες αντικαταστάσεις πραγματοποιήθηκαν στον τομέα των λειαντικών, όπου το κρυσταλλικό πυρίτιο αντικαταστάθηκε από συνθετικές ενώσεις, όπως το καρβίδιο του πυριτίου, που είναι πολύ χαμηλής επικινδυνότητας. Το ίδιο ισχύει στον τομέα των βαφών, όπου σε αρκετές εφαρμογές οι διαλύτες αντικαθίστανται βαθμιαία από το νερό, το οποίο όχι μόνο είναι λιγότερο τοξικό αλλά είναι και πολύ χαμηλότερου κόστους.

Ωστόσο, ο βαθμός επικινδυνότητας των χημικών ουσιών δεν είναι πάντα προφανής. Η απάντηση δε στο ερώτημα ποιος χημικός παράγοντας είναι λιγότερο επικίνδυνος για την υγεία του ανθρώπου δεν είναι καθόλου εύκολη. Για τις περιπτώσεις λοιπόν, που η απάντηση στο

ερώτημα της αντικατάστασης επιβλαβών χημικών παραγόντων δεν είναι γνωστή, έχουν προταθεί μέθοδοι για μια σύντομη σύγκριση της επικινδυνότητας των χημικών ουσιών και των παρασκευασμάτων. Η μόνη προϋπόθεση για τη χρησιμοποίηση των μεθόδων αυτών είναι οι πληροφορίες που περιέχονται στα Δελτία Δεδομένων Ασφάλειας. Η αξία τους έγκειται στο γεγονός ότι υπάρχει η δυνατότητα να αξιολογήσουμε τους χημικούς παράγοντες με βάση τους κινδύνους για την υγεία των εργαζομένων, στις περιπτώσεις που ο επιδιωκόμενος σκοπός της παραγωγικής διαδικασίας μπορεί να επιτευχθεί με περισσότερα από ένα χημικά προϊόντα. Η μέθοδος Column Model, που παρουσιάζεται στη συνέχεια, αναπτύχθηκε στο Berufsgenossenschaftliches Institut für Arbeitssicherheit (BIA) της Γερμανίας.

Προφανώς η χρησιμοποίηση ενός χημικού παράγοντα, που εμφανίζει μικρότερη επικινδυνότητα σε σχέση με κάποιον άλλο, δεν εξαλείφει την ανάγκη διαχείρισης του κινδύνου από την ύπαρξη ή/και χρήση χημικών ουσιών στους χώρους εργασίας. Στις περισσότερες περιπτώσεις είναι αναγκαίο είτε να τροποποιηθεί η παραγωγική διαδικασία έτσι ώστε να μειωθεί η εκπομπή χημικών παραγόντων στον αέρα του εργασιακού περιβάλλοντος είτε, εάν είναι δυνατόν, να χρησιμοποιηθούν οι χημικοί παράγοντες σε μορφή που θα ελαττώνει τη διάχυσή τους στον αέρα. Ωστόσο, η μείωση του κινδύνου από έκθεση σε χημικούς παράγοντες, μέσω της αντικατάστασης με λιγότερο επιβλαβείς, αποτελεί ένα πρώτο σημαντικό βήμα στην προσπάθεια βελτίωσης των συνθηκών εργασίας.

Μέθοδος που προτάθηκε από το BIA

Στη μέθοδο που προτάθηκε από το BIA, οι χημικές ουσίες και τα παρασκευάσματα κατηγοριοποιούνται σε πέντε βαθμούς επικινδυνότητας: ασήμαντος, χαμηλός, μεσαίος, υψηλός και πολύ υψηλός. Επίσης, οι κίνδυνοι από την παρουσία/χρήση χημικών παραγόντων στο χώρο εργασίας ταξινομούνται σε έξι κατηγορίες: χημικό ατύχημα, χρόνια έκθεση, περιβαλλοντική επιβάρυνση, φωτιά/έκρηξη, ευκολία διάχυσης στον αέρα, παραγωγική διαδικασία. Το μοντέλο αυτό συνοψίζεται στον Πίνακα II, όπου οι υπό εξέταση κίνδυνοι και η επικινδυνότητα των ουσιών/παρασκευασμάτων ταξινομούνται σε στήλες.

Όπως φαίνεται από τον Πίνακα II, οι ουσίες ταξινομούνται βάσει των φράσεων κινδύνου (R phrases) εκτός από τον κίνδυνο της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης, όπου

*Η κα Θ. Στρατηγάκη είναι Χημικός, Προϊσταμένη του Τμήματος Προσδιορισμού Χημικών & Βιολογικών Παραγόντων του ΚΥΑΕ, ενώ οι κ.κ. Κ. Χασιώτης και Α. Βενέρης είναι Δρ. Χημικοί, υπάλληλοι στο παραπάνω τμήμα.

χρησιμοποιείται και η γερμανική κατηγοριοποίηση WGK. Στη Γερμανία οι ουσίες ταξινομούνται ανάλογα με την αρνητική επίδραση που επιφέρουν στις φυσικές, χημικές και βιολογικές ιδιότητες του νερού (Wassergefährdungsklasse, WGK). Στον Πίνακα II η γερμανική ταξινόμηση χρησιμοποιείται για τις ουσίες που δεν έχουν επισημανθεί με φράσεις κινδύνου όσον αφορά τις επιβλαβείς για το περιβάλλον ιδιότητές τους. Η ταξινόμηση των ουσιών σχετικά με τους κινδύνους για το περιβάλλον που ισχύει στη Γερμανία δίνεται στον Πίνακα I.

Ο χαρακτηρισμός της επικινδυνότητας μιας χημικής ουσίας για κάθε κίνδυνο ξεχωριστά γίνεται με βάση τις πληροφορίες από τα Δελτία Δεδομένων Ασφάλειας (ΔΔΑ). Πιο συγκεκριμένα η μέθοδος βασίζεται στην ανάλυση της επικινδυνότητας των χημικών παραγόντων μέσω των φράσεων κινδύνου που τους αποδίδονται. Ανάλογα με τις φράσεις αυτές, ο αρχικά χρησιμοποιούμενος χημικός παράγοντας και το πιθανό υποκατάστατό του εντάσσονται σε κάποιο από τα πλαίσια των έξι στηλών του Πίνακα II. Σ' αυτή τη διαδικασία θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι:

- Αν στα ΔΔΑ δεν υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με τον ερεθισμό του δέρματος τότε η χημική ουσία ή το παρασκεύασμα πρέπει να ταξινομηθεί τουλάχιστον στο χαμηλό βαθμό επικινδυνότητας στη στήλη ατύχημα (R36, R37, R38).
- Αν στα ΔΔΑ δεν υπάρχουν πληροφορίες για την τοξικότητα της χημικής ουσίας ή του παρασκευάσματος τότε θα πρέπει να τα ταξινομήσουμε τουλάχιστον στον υψηλό βαθμό επικινδυνότητας στη στήλη ατύχημα (R23, R24, R25).
- Αν στα ΔΔΑ δεν υπάρχουν πληροφορίες για τις μεταλλαξιογόνες ιδιότητες της χημικής ουσίας ή του παρασκευάσματος τότε η ταξινόμηση στη στήλη χρόνια έκθεση γίνεται τουλάχιστον στον υψηλό βαθμό επικινδυνότητας (M3, R68).
- Αν στα ΔΔΑ δεν υπάρχουν πληροφορίες για την ευαισθητοποίηση του δέρματος τότε η ταξινόμηση στη στήλη ατύχημα γίνεται τουλάχιστον στον υψηλό βαθμό επικινδυνότητας (R43).

Χημικά προϊόντα για τα οποία δεν υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με τους παραπάνω τέσσερις βασικούς κινδύνους δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως πιθανοί αντικαταστάτες των χρησιμοποιούμενων χημικών παραγόντων. Αντίθετα, αν οι χημικοί παράγοντες που χρησιμοποιούνται στερούνται αυτών των πληροφοριών θα πρέπει να επιδιώκεται η αντικατάστασή τους με άλλους για τους οποίους οι μελέτες που έχουν διεξαχθεί υποστηρίζουν τη

χρήση τους.

Μετά την ταξινόμηση των υπό εξέταση χημικών προϊόντων στον Πίνακα της μεθόδου, η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων γίνεται βάσει των παρακάτω αρχών:

- 1) Η σύγκριση της επικινδυνότητας δύο ή περισσότερων χημικών παραγόντων γίνεται πάντα στα πλαίσια κάθε στήλης στον Πίνακα της μεθόδου και ποτέ στα πλαίσια μιας γραμμής του Πίνακα.
- 2) Οι στήλες «Κίνδυνος πρόκλησης χημικού ατυχήματος» και «Κίνδυνος από τη χρόνια έκθεση» αντιμετωπίζονται ως μια ενιαία στήλη από την οποία προκύπτει ένα μόνο συμπέρασμα για την επικινδυνότητα των χημικών παραγόντων.
- 3) Στη στήλη «Κίνδυνος πρόκλησης χημικού ατυχήματος» όταν ο χημικός παράγοντας έχει επισημανθεί με μία ή περισσότερες από τις φράσεις κινδύνου R20, R21, R22, R23, R24, R25 και ταυτόχρονα με τη φράση κινδύνου R48, τότε ταξινομείται στον αμέσως μεγαλύτερο βαθμό επικινδυνότητας.
- 4) Αν ο πιθανός αντικαταστάτης εμφανίζει σε όλες τις στήλες χαμηλότερη επικινδυνότητα από τον χημικό παράγοντα που χρησιμοποιείται, τότε το πρόβλημα μείωσης του χημικού κινδύνου έχει απαντηθεί. Ο αντικαταστάτης δηλαδή κρίνεται κατάλληλος εφόσον εμφανίζει μικρότερο κίνδυνο από τον αρχικά χρησιμοποιούμενο χημικό παράγοντα σε όλες τις στήλες.
- 5) Συνήθως όμως ο πιθανός αντικαταστάτης εμφανίζει χαμηλότερη επικινδυνότητα σε ορισμένες στήλες και υψηλότερη σε άλλες. Στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να εκτιμηθεί ποιοι κίνδυνοι διαδραματίζουν τον πλέον σημαντικό ρόλο στον υπό εξέταση χώρο εργασίας. Για παράδειγμα, αν δεν μπορούν να αποκλειστούν πηγές ανάφλεξης στο χώρο εργασίας τότε ο κίνδυνος φωτιάς/έκρηξης σε συνδυασμό με την ευκολία διάχυσης της ουσίας στο χώρο αποκτούν ειδικό βάρος στη σύγκριση που διεξάγουμε. Αν πάλι η μέθοδος παραγωγής οδηγεί στη δημιουργία αποβλήτων μεγάλων ποσοτήτων, τότε θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην περιβαλλοντική επιβάρυνση, κ.ο.κ.
- 6) Στην περίπτωση που η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων αποτελεί το μοναδικό κριτήριο για την αξιολόγηση των χημικών ουσιών τότε ο κίνδυνος της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης μπορεί και να μη ληφθεί υπόψη.

ΠΙΝΑΚΑΣ I. Κατηγοριοποίηση των χημικών ουσιών ανάλογα με την επίδρασή τους στις ιδιότητες του νερού

Κατηγορία	Επικινδυνότητα ουσιών για το περιβάλλον
NWK ή WGK 0	Ακίνδυνες
WGK 1	Ελαφρώς επικίνδυνες για το νερό
WGK 2	Επικίνδυνες για το νερό
WGK 3	Εξαιρετικά επικίνδυνες για το νερό

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ. Ταξινόμηση της επικινδυνότητας των ουσιών ανάλογα με τους κινδύνους που προκαλούν λόγω των ιδιοτήτων τους.

Επικιν-δυνότητα	Κίνδυνος προκάληρης χημικού συγχίμματος	Κίνδυνος από τη χρόνια έκθεση	Κίνδυνος για το περιβάλλον	Κίνδυνος παραγωγής και έκρηξης	Ευκολία διάχυσης στο χώρο εργασίας	Κίνδυνοι από την παραγωγική διαδικασία	
Πολύ υψηλή	<ul style="list-style-type: none"> • Πολύ τοξικές ουσίες (R26, R27, R28) • Ουσίες που μπορεί να προκαλέσουν έκλυση πολύ τοξικών αερίων κατά την επαφή με οξέα (R32) 	<ul style="list-style-type: none"> • Καρκινογόνες ουσίες της κατηγορίας 1 ή 2 (K1, K2, R45, R49) • Μεταλλαξιογόνες ουσίες της κατηγορίας 1 ή 2 (M1, M2, R46) • Παράσιτα που περιέχουν καρκινογόνες ή μεταλλαξιογόνες ουσίες της κατηγορίας 1 ή 2 σε συγκέντρωση $\geq 0,1\%$ 	<ul style="list-style-type: none"> • Ουσίες που έχουν επισημανθεί με το σύμβολο N και τις φράσεις κινδύνου R50, R51, R53, R54, R55, R56, R57, R58, R59 • Ουσίες που έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία WGK 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Εκρηκτικές ουσίες (R2, R3) • Εξόχως εύφλεκτα αέρια και υγρά (R12) • Ουσίες που αυτανιφλέγονται (R17) 	<ul style="list-style-type: none"> • Αέρια • Υγρά με τάση ατμών > 250 mbar π.χ. δýchλω-ρομεθάνιο • Στερεά που παράγουν σκόνη • Αεροζόλα 	<ul style="list-style-type: none"> • Ανοχτές διατάξεις • Δυνατότητα επαφής με το δέρμα • Εφαρμογή σε μεγάλα επιφάνεια 	
Υψηλή	<ul style="list-style-type: none"> • Τοξικές ουσίες (R23, R24, R25) • Πολύ διαβρωτικές ουσίες (R35) • Ουσίες που μπορεί να προκαλέσουν έκλυση τοξικών αερίων κατά την επαφή με νερό ή οξέα (R29, R31) • Ουσίες που προκαλούν ευαισθητοποίηση δια της επαφής με το δέρμα (R43, S11) • Ουσίες που προκαλούν ευαισθητοποίηση δια της εισπνοής (R42, S12) • Παράσιτα που περιέχουν ουσίες που ευαισθητοποιούν το δέρμα ή τις αναπνευστικές οδούς σε συγκέντρωση $\geq 1\%$ (στην περίπτωση αερίων $\geq 0,2\%$) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ουσίες τοξικές στην αναπαραγωγή της κατηγορίας 1 ή 2 (Rep. Cat. 1, Rep. Cat. 2, R60, R61) • Παράσιτα που περιέχουν ουσίες τοξικές στην αναπαραγωγή της κατηγορίας 1 ή 2 σε συγκέντρωση $\geq 0,5\%$ (στην περίπτωση των αερίων $\geq 0,2\%$) • Καρκινογόνες ουσίες της κατηγορίας 3 (K3, R40) • Μεταλλαξιογόνες ουσίες της κατηγορίας 3 (M3, R66) • Παράσιτα που περιέχουν καρκινογόνες ή μεταλλαξιογόνες ουσίες της κατηγορίας 3 σε συγκέντρωση $\geq 1\%$ • Ουσίες που μπορεί να συσσωρευτούν στο ανθρώπινο σώμα (R33) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ουσίες τοξικές στην αναπαραγωγή της κατηγορίας 3 (Rep. Cat. 3, R62, R63) • Παράσιτα που περιέχουν ουσίες τοξικές στην αναπαραγωγή της κατηγορίας 3 σε συγκέντρωση $\geq 5\%$ (στην περίπτωση των αερίων $\geq 1\%$) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ουσίες που δεν έχουν επισημανθεί με το σύμβολο N αλλά με τις φράσεις κινδύνου R52, R53 • Ουσίες που έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία WGK 2 	<ul style="list-style-type: none"> • Πολύ εύφλεκτες ουσίες (R11) • Ουσίες που παράγουν πολύ εύφλεκτα αέρια κατά την επαφή με το νερό (R15) • Οξείδια τοξικές ουσίες (R7, R8, R9) • Ουσίες με συγκεκριμένες ιδιότητες (R1, R4, R5, R6, R7, R14, R16, R18, R19, R30, R44) 	<ul style="list-style-type: none"> • Υγρά με τάση ατμών $50 < P < 250$ mbar (π.χ. μεθανόλη) 	<ul style="list-style-type: none"> • Κλειστές διατάξεις αλλά με πιθανότητα έκθεσης π.χ. στις διαδικασίες πλήρωσης καθαρισμού ή δειγματοληψίας
Μεσαία	<ul style="list-style-type: none"> • Επιβλαβείς για την υγεία ουσίες (R20, R21, R22) • Ουσίες που μπορεί να συσσωρευτούν στο μητρικό γάλα (R64) • Διαβρωτικές ουσίες (R34, pH $\geq 11,5$, resp. ≤ 2) • Ουσίες επιβλαβείς στην φράση (R41) • Μη τοξικά αέρια που μπορεί να προκαλέσουν ασφυξία μέσω της αντικατάστασης του αέρα (π.χ. άζωτο) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ουσίες τοξικές στην αναπαραγωγή της κατηγορίας 3 (Rep. Cat. 3, R62, R63) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ουσίες που έχουν επισημανθεί με φράσεις κινδύνου αλλά ωστόσο είναι επικινδύνες ουσίες) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ουσίες που δεν έχουν επισημανθεί με το σύμβολο N αλλά με τις φράσεις κινδύνου R52, R53 • Ουσίες που έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία WGK 2 	<ul style="list-style-type: none"> • Ουσίες που παραοξείζουν δυοσκαλία ανάφλεξης (σημείο ανάφλεξης $55 \leq \theta \leq 100$) 	<ul style="list-style-type: none"> • Υγρά με τάση ατμών $2 < P < 10$ mbar (π.χ. ξιδάριο) 	<ul style="list-style-type: none"> • Κλειστές διατάξεις
Χαμηλή	<ul style="list-style-type: none"> • Ερεθιστικές ουσίες (R36, R37, R38) • Δερματίτιδες από επαφή σε περιβάλλον με υγρασία • Ουσίες που μπορεί να προκαλέσουν πνευμονική αντίδραση αν τις καταπιούμε (R65) • Ουσίες που προκαλούν δερματίτιδες (R 66) • Αιτίαι που προκαλούν υπηλία και νόσση (R67) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ουσίες που επιδρούν μακροχρόνια με άλλο τρόπο (δεν έχουν επισημανθεί με φράσεις κινδύνου αλλά ωστόσο είναι επικινδύνες ουσίες) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ουσίες που έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία WGK 1 	<ul style="list-style-type: none"> • Ουσίες που έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία WGK 1 	<ul style="list-style-type: none"> • Αφλεκτες ουσίες ή ουσίες που παρουσιάζουν μεγάλη δυοσκαλία ανάφλεξης (υγρά: σημείο ανάφλεξης $> 100 \text{ }^\circ\text{C}$) 	<ul style="list-style-type: none"> • Υγρά με τάση ατμών < 2mbar (π.χ. γλυκόλη) • Στερεά που δεν παράγουν σκόνη 	<ul style="list-style-type: none"> • Στεγανές κλειστές διατάξεις • Κλειστές διατάξεις με δυνατότητα απαγωγής στα σημεία εκπομπής
Ασημαντη	<ul style="list-style-type: none"> • Ακίνδυνες ουσίες (π.χ. νερό, ζάχαρη, παραφίνη και παρμόλες) 						

Συμπεράσματα

Κάθε χημικός παράγοντας μπορεί να χαρακτηριστεί τόσο από τις φυσικοχημικές (σημείο ζέσεως, τάση ατμών, σημείο ανάφλεξης, συντελεστής διάχυσης κ.τ.λ.) όσο και από τις τοξικολογικές του ιδιότητες (τοξικότητα, καρκινογένεση, γενετική τροποποίηση κ.τ.λ.). Η επικινδυνότητα όμως των χημικών παραγόντων στους χώρους εργασίας καθορίζεται και από τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται σε μια παραγωγική διαδικασία (ποσότητα, θερμοκρασία, πίεση, ανοιχτές/κλειστές διατάξεις κ.τ.λ.). Ο συνυπολογισμός όλων αυτών των παραμέτρων στα πλαίσια της μεθόδου που προτάθηκε από το ΒΙΑ μας επιτρέπει μια σύντομη σύγκριση του βαθμού επικινδυνότητας των χημικών παραγόντων με στόχο τη χρησιμοποίηση των λιγότερο επιβλαβών για τους εργαζόμενους και το περιβάλλον. Ωστόσο στην πράξη είναι απαραίτητη μια γενικότερη προσέγγιση του θέματος της αντικατάστασης των χημικών ουσιών κατά την οποία θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τόσο η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων και η προστασία του περιβάλλοντος, όσο και το κόστος των χημικών ουσιών, η εύκολη προμήθεια των ουσιών αυτών καθώς επίσης και η επίδρασή τους στην ποιότητα των τελικών προϊόντων της παραγωγικής διαδικασίας. Η ανάγκη διενέργειας αυτής της πολύπλευρης τεχνικής και οικονομικής μελέτης με σκοπό την αντικατάσταση των χημικών ουσιών από άλλες λιγότερο επικίνδυνες αναλύεται και στο νέο Κανονισμό 1907/2006 της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταχώρηση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH). Η αντικατάσταση εμφανίζει δύο κύρια προβλή-

ματα, τα οποία δυσχεραίνουν συχνά την εφαρμογή της: 1) δεν είναι εύκολο να βρεθούν χημικοί παράγοντες που να αποτελούν τεχνικά βιώσιμα υποκατάστατα και 2) τα τεχνικά βιώσιμα υποκατάστατα ενδέχεται επίσης να συνεπάγονται κάποιον βαθμό επικινδυνότητας, ο οποίος πρέπει να ληφθεί υπόψη. Η ανάγκη βέβαια μιας τέτοιας πολυπαραγοντικής προσέγγισης του ζητήματος σε καμιά περίπτωση δεν αναιρεί την αξία της προτεινόμενης μεθόδου για την αξιολόγηση των χημικών παραγόντων με γνώμονα την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων. ■

Βιβλιογραφία

- [1] The Column Model - An aid to risk identification and substitute assessment, BIA, 2002 (<http://www.hvbg.de/e/bia/praspalte/spaltmod.pdf>)
- [2] Identifying and substituting hazardous substances, BIA-Report 2, HVBG Kommunikation, 2002
- [3] Technical Regulations for Hazardous Substances (TRGS) 440, Federal labour Gazette, pp. 88, 10/1996 (de)
- [4] Technical Regulations for Hazardous Substances (TRGS) 440, Federal labour Gazette, pp. 35, 3/1999 (de)
- [5] Κανονισμός αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2006 για την καταχώρηση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων, Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, L396/30.12.2006

Διεθνές Περισκόπιο

28η Απριλίου: Παγκόσμια Ημέρα για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ) έχει καθιερώσει την 28η Απριλίου ως «Παγκόσμια Ημέρα για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία», με στόχο την επικέντρωση του διεθνούς ενδιαφέροντος στα θέματα πρόληψης ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών.

Η συγκεκριμένη ημερομηνία επελέγη συμβολικά, καθώς αποτελεί για τα συνδικάτα εργαζομένων σε όλο τον κόσμο, ημέρα αφιερωμένη στη μνήμη των θυμάτων των εργατικών ατυχημάτων και ασθενειών.

Η φετινή επέτειος προάγει την ασφαλή και αξιοπρεπή εργασία, θέτοντας 4 αντικειμενικούς στόχους:

- Τα διεθνή εργασιακά πρότυπα, τις θεμελιώδεις αξίες και τα δικαιώματα στην εργασία.
- Την αξιοπρεπή εργασία, ως ηθική αλλά και οικονομική ανάγκη.
- Την κοινωνική προστασία για όλους.
- Την τριμερή εκπροσώπηση και τον κοινωνικό διάλογο.

Η χώρα μας αναγνωρίζοντας τον καθοριστικό ρόλο της ενημέρωσης για την επίτευξη των παραπάνω στόχων συμμετέχει στον εορτασμό της 28ης Απριλίου ως «Παγκόσμιας Ημέρας για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία» ακολουθώντας το παράδειγμα 100 και πλέον χωρών σε όλο τον κόσμο και οργανώνοντας τις κάτωθι ενέργειες προαγωγής των θεμάτων επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας:

- Έκδοση του παρόντος Δελτίου Τύπου για τη γνωστοποίηση του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας και για την ανάδειξη της σπουδαιότητας των θεμάτων ασφάλειας και υγείας στην εργασία.
- Συνέντευξη της πολιτικής ηγεσίας για την ανάδειξη της σημασίας του πολλαπλού οφέλους από την πρόληψη

και εφαρμογή των κατάλληλων μέτρων για την προστασία των εργαζομένων.

- Υποστήριξη δράσεων φορέων με τη διάθεση εισηγητών και έντυπου ενημερωτικού υλικού για την ενημέρωση καταρχήν των εργαζομένων τους, αλλά και για την γενικότερη προβολή του θέματος, με στόχο αφ' ενός την ενημέρωση του κοινού και αφ' ετέρου τον παραδειγματισμό και άλλων φορέων για την οργάνωση αντίστοιχων παρουσιάσεων.
- Προβολή δύο τηλεοπτικών spots, για την ανάδειξη της σπουδαιότητας των θεμάτων ασφάλειας και υγείας στην εργασία.
- Εμπλουτισμός του δικτυακού τόπου του Υπουργείου, με στόχο την ενημέρωση του κοινού, τη διευκόλυνση στην πρόσβαση στοιχείων, με υλικό που διαθέτει η ΔΟΕ, καθώς και άλλα στοιχεία, διασυνδεδεσικά και πληροφορίες που υπάρχουν διαθέσιμα στη χώρα μας σχετικά με το θεματολόγιο της Παγκόσμιας Ημέρας.
- Ανάρτηση ενημερωτικής αφίσας σε δημόσιους χώρους (Αττικό μετρό, ΗΣΑΠ, ΟΑΣΑ, τραμ κλπ), για την προβολή της παγκόσμιας Ημέρας, με στόχο την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του μέγιστου δυνατού αριθμού ενδιαφερομένων.
- Δημοσιεύσεις της ανακοίνωσης και της αφίσας σε περιοδικό και έντυπο τύπο.
- Επίτομη έκδοση που θα περιλαμβάνει όλη τη νομοθεσία μέχρι σήμερα.

Συμμετοχή του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία

επέτειο.

Ο Γενικός Διευθυντής του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., **κος Μηνάς Αναλυτής**, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα τόνισε τα εξής: «*Ασφάλεια και Υγεία στους εργασιακούς χώρους: δύο θεμελιώδη συστατικά μιας αξιοπρεπούς εργασίας, που καθιστούν τις ευη-*

μερούσες κοινωνίες σημεία αναφοράς για όλες εκείνες στις οποίες η έννοια αυτή αποτελεί χίμαιρα. Εκεί, όπου η αξία της ανθρώπινης ζωής ευτελίζεται και υποβαθμίζεται καθημερινά και όπου -όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η φετινή έκθεση του ILO- οι πιο φτωχοί εργαζόμενοι ζουν και εργάζονται κάτω από τις πιο ανθυγιεινές και επικίνδυνες συνθήκες.

Στις ανεπτυγμένες κοινωνίες, όπου κυριαρχεί η αφθονία, η αξία της ανθρώπινης ζωής, εκτός των άλλων, περιφρουρείται με την υιοθέτηση και την εφαρμογή μίας σειράς μέτρων και μηχανισμών που καθιστούν την εργασία αξιοπρεπή.

Σήμερα, το ζητούμενο είναι μέσα από την εμπειρία των πιο ανεπτυγμένων να βοηθηθούν οι λιγότερο τυχεροί συνάνθρωποι ώστε να δημιουργήσουν το δικό τους μοντέλο μιας αξιοπρεπούς εργασίας. Μόνον έτσι η ανθρώπινη ζωή θα πάρει αξία...»

Επίσης το Ινστιτούτο μετέφρασε, ανατύπωσε και διέδωσε δωρεάν σε κάθε ενδιαφερόμενο την αφίσα που εξέδωσε φέτος η Διεθνής Οργάνωση για την ημέρα αυτή.

Περισσότερες πληροφορίες για την Παγκόσμια Ημέρα για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας στη διεύθυνση: <http://www.ilo.org/public/english/protection/safework/worldday/index.htm>

Επίσης το Ινστιτούτο μετέφρασε, ανατύπωσε και διέδωσε δωρεάν σε κάθε ενδιαφερόμενο την αφίσα που εξέδωσε φέτος η Διεθνής Οργάνωση για την ημέρα αυτή.

Επίσης το Ινστιτούτο μετέφρασε, ανατύπωσε και διέδωσε δωρεάν σε κάθε ενδιαφερόμενο την αφίσα που εξέδωσε φέτος η Διεθνής Οργάνωση για την ημέρα αυτή.

Επίσης το Ινστιτούτο μετέφρασε, ανατύπωσε και διέδωσε δωρεάν σε κάθε ενδιαφερόμενο την αφίσα που εξέδωσε φέτος η Διεθνής Οργάνωση για την ημέρα αυτή.

Το πρόγραμμα NEW OSH ERA για τους νέους και τους αναδυόμενους κινδύνους στην ΥΑΕ

Το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενο τεύχος (τ. 24, Οκτ. - Δεκ. 2005, σελ.1), συμμετέχει

στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα NEW OSH ERA. Στο ίδιο πρόγραμμα συμμετέχουν σήμερα 17 ινστιτούτα και υπουργ-

γεία χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ασχολούνται με θέματα υγείας και ασφάλειας στους χώρους εργασίας. Οι στρατηγικοί στόχοι του προγράμματος είναι οι εξής:

New and Emerging Risks in Occupational Safety and Health (OSH) - Anticipating and dealing with change in the workplace through coordination of OSH risk research

NEW OSH ERA is an ERA-NET project funded by the European Commission within the ERA-NET scheme in context of the specific programme "Integrating and strengthening the European Research Area". NEW OSH ERA aims at building a European dimension in research on new and emerging risks in the workplace by reinforcing and pooling resources.

NEW OSH ERA project data	ERA-NET Coordination Action
Duration	48 months
EC funding	€ 2,6 M
Starting date	April 1, 2009

Strategic objectives of NEW OSH ERA

- Promoting communication and collaboration between national programme managers and funding institutions in the field of occupational safety and health (OSH) with a special emphasis on identification and assessment of new and emerging risks in the occupational environment, and facilitating collective strategic actions across national frontiers.
- Increasing awareness of the importance of research on new and emerging risks in OSH and seeking to strengthen the impact of the research on OSH and national policy-making.
- Promoting innovative and coordinated research and research management efforts that will advance understanding of the effects of the quality of working environments on people's life.

• Η προώθηση της επικοινωνίας και της συνεργασίας μεταξύ των διαχειριστών εθνικών προγραμμάτων και των φορέων που χρηματοδοτούν την έρευνα στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία (ΥΑΕ). Δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στην ταυτοποίηση και την πρό-

ληψη των νέων και των αναδυομένων κινδύνων στο περιβάλλον εργασίας και διευκολύνονται οι στρατηγικές συμμαχίες που υπερβαίνουν τα εθνικά σύνορα.

- Η επίγνωση ότι η έρευνα για τους νέους και τους αναδυομένους κινδύνους είναι ιδιαίτερα σημαντική και πρέπει να αυξησει το ειδικό βάρος της στα πλαίσια τόσο των εθνικών ερευνητικών πολιτικών όσο και της σχετικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Η προώθηση της συντονισμένης έρευνας και της κοινής διαχείρισης ερευνητικών προγραμμάτων στον τομέα με αποτέλεσμα την κατανόηση της επίδρασης ενός καλού περιβάλλοντος εργασίας στην παραγωγικότητα.

Οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα εξέδωσαν πρόσφατα ένα ενημερωτικό έντυπο (φωτό). Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.newoshera.eu>

Ξέρετε ότι ...

Επιμέλεια: Εβίτα Καταγή

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που δημοσιεύτηκαν στο Δελτίο Εργατικών Ατυχημάτων ΙΚΑ-ΕΤΑΜ έτους 2004:

- ✓ Κατά τη δεκαετία 1995-2004 παρατηρήθηκε ετησίως πτώση στον αριθμό των εργατικών ατυχημάτων με μέσο ρυθμό μείωσης 4,3%.
- ✓ Κατά το 2004:
 - το 83,7% των ατυχημάτων συνέβη σε άνδρες και το 16,3% σε γυναίκες
 - οι εργαζόμενοι ηλικίας από 25 έως 34 ετών κατέχουν το 33,3% του συνόλου των ατυχημάτων και στις ηλικίες αυτές αντιστοιχεί το 34% περίπου των ατυχημάτων των ανδρών και το 31% περίπου των ατυχημάτων των γυναικών
 - τα περισσότερα ατυχήματα εντοπίζονται στις κατασκευές με ποσοστό 27,3%
 - οι μήνες με το μεγαλύτερο αριθμό ατυχημάτων είναι ο Ιούνιος (10,6%), ο Ιούλιος (9,8%), ο Μάιος (9,2%) και ο Σεπτέμβριος (9,2%) ενώ τα λιγότερα ατυχήματα εντοπίζονται το Δεκέμβριο και τον Αύγουστο με ποσοστά 6,2% και 6,9%, αντίστοιχα
 - περίπου ένα στα τρία ατυχήματα (32,0%) συνέβη μεταξύ 9:31 το πρωί και 12:30 το μεσημέρι και το 38,6% των ατυχημάτων συνέβη Δευτέρα και Τρίτη.

Λόγος και Εικόνα

Χέρι και εργαλεία στη χειροτεχνία και τη βιομηχανία

Επιμέλεια: Σπύρος Δοντάς

Απόσπασμα από το βιβλίο του Ζακ Ανκετίλ (Jacques Anquetil) με τίτλο «Το χέρι και η μηχανή», μετάφραση Ανδρέα Α. Ρουσόπουλου, εκδόσεις Παπαζήση, σελ. 68-70, 1978.

Το γυμνό χέρι είναι ήδη ένα εργαλείο. Η εργασία πάνω σε μια πέτρα καταλήγει στην πραγματική γέννηση του

πρώτου εργαλείου. Χέρι και εργαλείο γίνονται ένα και αυτό το εργαλείο αποτελεί προέκταση του χεριού για να αλλάξει, ακολουθώντας το δημιουργικό πνεύμα, την άγρια ύλη. Είναι η προέκταση της προσωπικότητας κάθε χειροτέχνη.

Το εργαλείο, το χέρι, η σκέψη, ο τρόπος, η δύναμη, η ευκολία, αποτελούν όλα μαζί μια ενότητα μέσα στην αναζήτηση ενός εσωτερικού ρυθμού, ιδιαίτερα για κάθε άνθρωπο και για κάθε επάγγελμα.

Από την αρχή των πολιτισμών οι εργασίες του εργαλείου είναι σχετικά απλές: κόβει, χτυπά, τρυπά. Τα εργαλεία της πλαστικής από την αρχαία εποχή τα βρίσκουμε να έχουν σχέση με τις πρώτες μηχανές του μοχλού και της περιστροφής. Γι' αυτό, το εργαλείο και η μηχανή δεν μπορούν να βρεθούν σε αντίθεση. Σ' ένα χειροτεχνικό εργαστήριο περνούμε πολύ συχνά από το εργαλείο στη μηχανή και από τη μηχανή στο χέρι. Ένας καλλιτέχνης ξυλουργός, για παράδειγμα, χρησιμοποιεί τέλειες μηχανές, για να κόψει και να ισιώσει το ξύλο, αλλά συγχρόνως ένα απλό ψαλίδι ή μια σμίλη για να το διακοσμήσει.

Για να είναι αποδοτικό το εργαλείο πρέπει όχι μόνο να είναι προσαρμοσμένο στο είδος του αλλά και στο χειροτέχνη που το χρησιμοποιεί. Το χέρι εξαρτάται από τη μορφή του εργαλείου, γι' αυτό και πολλοί χειροτέχνες σχεδιάζουν μόνοι τα εργαλεία τους. Το εργαλείο πρέπει να είναι καλά μέσα στο χέρι. Οι λαβές δίνουν προσωπικότητα στο εργαλείο και βρίσκουμε τα ίχνη τους πάνω στο χέρι του χειροτέχνη από τη χαρακτηριστική τους θέση. Γι' αυτό, το εργαλείο είναι για το χειροτέχνη ένας πιστός φίλος που γνωρίζει και αγαπά, ιδίως όταν αυτός ο φίλος είναι επικίνδυνος. Συχνά τα εργαλεία έχουν διακοσμήσεις και πάντα στα σημεία όπου δεν ακουμπά το χέρι. Πολλές

φορές ο χειροτέχνης βάζει τα αρχικά του πάνω στα προσωπικά του εργαλεία. Το εργαλείο του χειροτέχνη είναι κάτι προσωπικό.

Το εργαλείο δεν είναι αληθινό παρά μόνο πλασμένο στο χέρι για να χρησιμοποιηθεί. Δίνει έτσι τη δυνατότητα στο χέρι που θέλει να το αγγίξει να νιώσει τα χαρακτηριστικά του και στο τέλος να το χρησιμοποιήσει, μετά από ορισμένες επιφυλάξεις, βάζοντας καλά το χέρι μέσα στην κοιλότητα ή το πιάσιμό του. Το εργαλείο πάντα απαιτεί την ανθρώπινη παρουσία. Μερικά εργαλεία από την ανακάλυψή τους κράτησαν μια συμβολική αξία που βρίσκουμε μέσα σε όλες τις παραδόσεις των συντεχνιών. Οι άγιοι - μετά τους θεούς της αρχαιότητας - συχνά παρουσιάζονται με τα εργαλεία της καθημερινής ανθρώπινης απασχόλησής τους.

Κάθε εργαλείο έχει και το χαρακτηριστικό του ήχο. Όλοι οι θόρυβοι ενωμένοι δημιουργούν το χαρακτηριστικό ήχο ενός εργαστηρίου, γι' αυτό τα περισσότερα τραγούδια των τεχνιτών φτιάχνονται πάνω στο ρυθμό του ήχου του βασικότερου εργαλείου.

Και στην πιο σύγχρονη βιομηχανία το χέρι και το εργαλείο μπορεί να έχουν ένα ρόλο να παίξουν. Υπάρχουν εκπληκτικές ανακατατάξεις όπως, για παράδειγμα, στην Ιαπωνία, όπου οι περισσότερες γυναίκες που κεντούσαν χρησιμοποιήθηκαν και στις ηλεκτρονικές βιομηχανίες για να κατασκευάσουν ειδικά σημεία όπου η επιδεξιότητα των χεριών είναι απαραίτητη.

Αλλά η αποχώρηση του ανθρώπου από τα προσωπικά του εργαλεία και το δικό του τρόπο εργασίας ήταν το πραγματικό τέλος της χειροτεχνικής βασιλείας.

Η εργασία με τα εργαλεία που ανήκουν σε μια βιομηχανική επιχείρηση απομακρύνει κάθε ιδέα τελειοποίησής

Ελληνικές βιοτεχνίες. Αυγοτέμπερα του Γιάννη Τσαρούχη (1931), Μουσείο Μπενάκη

του εργαλείου. Μόνο ο μηχανικός μπορεί να αλλάξει τις συνθήκες εργασίας. Η απόσταση ανάμεσα στην τεχνική και το χέρι, ανάμεσα στην τεχνική της διεύθυνσης και την τεχνική της εκτέλεσης, μεγαλώνει από χρόνο σε χρόνο.

Στην αρχή ο χειροτέχνης γίνεται εργάτης χάνοντας έτσι την ελευθερία της προσωπικής ζωής για το κέρδος μιας ανώνυμης παραγωγής. Και όταν ακόμα ο εργάτης αυτός γίνεται αρχιεργάτης ή ηγετικό στέλεχος, όχι μόνο δε θα δημιουργήσει πια, αλλά και δε θα καταλαβαίνει το νόημα και τη σημασία της εργασίας, το αποτέλεσμα των προσπαθειών του. Γι' αυτό και συναντούμε μέσα στον κόσμο του πολύπλοκου, ανθρώπους που εργάζονται τώρα χωρίς χαρά, χωρίς ελπίδα, χωρίς ενδιαφέρον και που δεν μπορούν πια να εκφραστούν με τα χέρια τους. Κόβοντας το κεφάλι και τα χέρια φτάνουμε σε σοβαρές διαμάχες και ταραχές μέσα στη ζωή του ανθρώπου και της κοινωνίας του.

Συχνά ο άνθρωπος επαναστατεί στις αγωνιώδεις αυτές καταστάσεις. Δε θέλει να γίνει σκλάβος του εργαλείου, είτε αυτό λέγεται κλειδί ή υπολογιστής. Γι' αυτόν η τεχνική έχει γίνει εσωτερική, κρατημένη για μια τάξη μηχανικών και ερευνητών που δεν έχουν τον καιρό να εξηγήσουν στους εκτελεστές αυτό που θέλουν. Τα γεγονότα

του Μαΐου 1968 στο Παρίσι έδειξαν μ' έναν τρόπο πολύ οξύ αυτή τη βαθιά αγωνία σε όλους τους κύκλους και σε όλους τους επαγγελματικούς τομείς.

Εδώ, για μια ακόμα φορά, θα παρατηρήσουμε πως στο σύντομο μέλλον θα πρέπει να βρεθούν τα μέσα για να ξαναμπορέσει ο άνθρωπος να έχει τη δύναμη να εκφράζεται μέσα στην εργασία του, είτε είναι χειρωνακτική είτε πνευματική. Αν αυτή η ευχή δεν είναι δυνατή, έστω στον ελεύθερο καιρό, έξω από την εργασία πρέπει να αναπτύξουμε την ελεύθερη αυτή έκφραση, που θα επιτρέψει στον άνθρωπο να ξαναβρεί το διάλογο με το πνεύμα, τα χέρια και όλα τα εργαλεία που αποτελούν συνέχειά τους. Διαφορετικά ο σύγχρονος καλλιτέχνης ή χειροτέχνης δημιουργός θα έχει μόνο αυτό το σπάνιο προνόμιο και ένας ολόκληρος πολιτισμός θα κινδυνεύσει να εξαφανιστεί τελειωτικά. Ο χειροτέχνης της Κυριακής δε θα κρατηθεί πολύ μέσα στην καθημερινή χειροτεχνία. Η χειροτεχνία αξίζει πολύ περισσότερο από μια συμβατική προστασία των κοινωνιολόγων και των τεχνικών. Είναι απαραίτητη στον άνθρωπο, στην πρόοδο και στην ποιότητα της ζωής. Συμμετέχει στις πιο ουσιαστικές λύσεις για χάρη όλων μας, για τη διατήρηση της φύσης και την προστασία του ανθρώπου.

Επικαιρότητα

Συμμετοχή του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στο 33ο Πανελλαδικό Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

Από τις **15 έως τις 18 Μαρτίου 2007** πραγματοποιήθηκε, το 33ο Πανελλαδικό Συνέδριο της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας, στον Αστέρα της Βουλιαγμένης. Την έναρξη των εργασιών του συνεδρίου χαιρέτησε ο **πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας κος Κ. Παπούλιας**, ενώ χαιρετισμό προς τους συμμετέχοντες απεύθυναν ο **πρωθυπουργός κος Κ. Καραμανλής**, ο **πρόεδρος της αξιωματικής αντιπολίτευσης κος Γ. Παπανδρέου** και άλλοι πολιτικοί αρχηγοί ή εκπρόσωποί

τους.

Το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε, στα πλαίσια της ευαισθητοποίησης και της ενημέρωσης του κοινού σε θέματα ΥΑΕ, συμμετείχε στο συνέδριο με δικό του περίπτερο από το οποίο οι ενδιαφερόμενοι μπορούσαν να προμηθευτούν τις εκδόσεις του καθώς και πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητές του ή γενικά για την υγεία και την ασφάλεια στους χώρους εργασίας.

Ημερίδες με θέμα την ΥΑΕ

- Στις **5/2/07** το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. συμμετείχε σε ημερίδα που διοργανώθηκε από το Γενικό Επιτελείο Στρατού στην **Ξάνθη**, με θέμα την **υγεία και την ασφάλεια στο στρατό ξηράς**. Στην εκδήλωση αυτή έκαναν εισηγήσεις ο **κος Β. Μακρόπουλος**, Πρόεδρος του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., καθηγητής Ε.Σ.Δ.Υ. με θέμα **«Αντίληψη του κινδύνου στους χώρους εργασίας»** και ο **κος Α. Κολλάς**, Αντιπρόεδρος Δ.Σ. του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. με θέμα **«Θεσμοί επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας»**.

- Ημερίδα με το ίδιο θέμα διοργανώθηκε και στην

Αθήνα στη **Σχολή Ευελπίδων στη Βάρη**, στις **22/2/07** στην οποία ο **κος Β. Μακρόπουλος** μίλησε επίσης για την **«Αντίληψη κινδύνου στους χώρους εργασίας»**

- Στις **23-24/2/07** διοργανώθηκε στη **Θεσσαλονίκη**, στο ξενοδοχείο Capsis, από την εταιρία Eco-Q συνέδριο με τίτλο **«Ποιότητα στις υπηρεσίες υγείας»**. Το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. συμμετείχε στην παραπάνω εκδήλωση με εισηγήσεις που έκαναν οι **κ.κ. Β. Μακρόπουλος**, Πρόεδρος του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., καθηγητής Ε.Σ.Δ.Υ. και **Β. Δρακόπουλος**, Ειδικός Γιατρός Εργασίας, Κέντρο Υγείας και

Υγιεινής της Εργασίας του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., με τίτλους «**Εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου των εργαζομένων στα νοσοκομεία**» και «**Κατευθυντήριες οδηγίες για την αντιμετώπιση της έκθεσης στους ιούς της Ηπατίτιδας Β, C και HIV και προτάσεις για προφύλαξη μετά από έκθεση**», αντίστοιχα.

- Στις **30-31/3/07** η ίδια εταιρία διοργάνωσε συνέδριο στην Κρήτη με τίτλο «**Management και ποιότητα των υπηρεσιών υγείας**» το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Γενικό Νοσοκομείο Χανίων «Ο Άγιος Γεώργιος». Το

ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. εκπροσώπησε ο **κος Κ. Βροντάκης**, Ειδ. Ιατρός Εργασίας.

- Με την εισήγηση του **κου Σ. Δρίβα**, Ειδικού Ιατρού Εργασίας, υπεύθυνου του Κέντρου Υγείας - Υγιεινής της Εργασίας του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., «Χημικοί κίνδυνοι στο χώρο της εργασίας» το ινστιτούτο συμμετείχε σε στρογγυλό τραπέζι με θέμα την **υγιεινή και την ασφάλεια των τροφίμων**, στα πλαίσια του 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου «**Ποιότητα στις Υπηρεσίες Υγείας**» που διοργανώθηκε από τις **2-3/3/07** στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών.

Παράλειψη

Στο προηγούμενο τεύχος (29), στη σελίδα 27 στην Επικαιρότητα, αναφέρθηκε η ημερίδα για την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία 2006 που έγινε τον περασμένο Οκτώβριο στη Θεσσαλονίκη. Εκ παραδρομής δεν αναφέρθηκε το όνομα του **κου Α. Χριστοδούλου** ο οποίος είχε την ευθύνη της διοργάνωσης της ημερίδας, ως διευθυντής της Διεύθυνσης Διαχείρισης της Πληροφόρησης, Επιμόρφωσης & Παρακολούθησης Πολιτικής Συνθηκών Εργασίας για Θέματα Ασφάλειας & Υγείας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Επιπλέον, ο κος Χριστοδούλου στην εκδήλωση ανέπτυξε το θέμα «το κοινοτικό και εθνικό δίκαιο για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων νέων».

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

“Επαγγελματική και Περιβαλλοντική Υγεία- Διαχείριση και Οικονομική Αποτίμηση»

Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος

Η Ιατρική Σχολή, το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και το Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας του ΤΕΙ Κρήτης συνδιοργανώνουν και λειτουργούν Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Για το Ακαδημαϊκό έτος 2007-2008 γίνονται δεκτοί προς επιλογή κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ ή ΤΕΙ της ημεδαπής ή αντίστοιχου αναγνωρισμένου πτυχίου ΑΕΙ της αλλοδαπής. Η επιλογή θα γίνει κατόπιν γραπτών εξετάσεων και προσωπικής συνέντευξης. **Η υποβολή δικαιολογητικών έχει ξεκινήσει.**

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται καθημερινά από 10.00 π.μ. έως 12.00 μ.μ.:

- στη Γραμματεία του γραφείου της Καθηγήτριας Α. Λινού της Ιατρικής Σχολής, Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Μικράς Ασίας 75, Γουδί 115 27, τηλ. 210 746 2115

Όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά καθώς και η περιγραφή του ΠΜΣ είναι διαθέσιμα και σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών στη διεύθυνση: <http://www.med.uoa.gr>.

Νομοθετικές Εξελίξεις

Επιμέλεια: Αφροδίτη Δαΐκου

Υπουργική Απόφαση Φ11321/27240/1941/2006, (ΦΕΚ 1818/Β/12.12.2006): Συμπλήρωση Πίνακα Επαγγελματιών Παθήσεων.

Με αυτή την υπουργική απόφαση, συμπληρώνεται ο πίνακας των επαγγελματικών παθήσεων που περιέχεται

στο άρθρο 40 του Κανονισμού Ασθένειας ΙΚΑ - ETAM (ΦΕΚ 132/Β/12.2.1979), ως εξής:
Στην κατηγορία «45 - ΠΝΕΥΜΟΝΟΚΟΝΙΑΣΕΙΣ.

β) Αμιάντωση συνυπάρχουσα ή μη μετά πνευμονικής φυματίωσης ή καρκίνου των πνευμόνων», προστίθεται η παρακάτω νόσος: «μεσοθηλίωμα υπεζωκότα».

Προεδρικό Διάταγμα 212/2006, (ΦΕΚ 212/Α/9.10.2006): Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται σε αμιάντο κατά την εργασία, σε συμμόρφωση με την οδηγία 83/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την οδηγία 91/382/ΕΟΚ του Συμβουλίου και την οδηγία 2003/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Αντικείμενο του π.δ 212/06, είναι η προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλειά τους, περιλαμβανομένης και της πρόληψης των κινδύνων αυτών που προέρχονται ή μπορούν να προέλθουν από δραστηριότητες κατά τις οποίες εκτίθενται στη σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο. Με το άρθρο 5, απαγορεύεται η εφαρμογή του αμιάντου τόσο με τη μέθοδο του ψεκασμού (flocage) όσο και με κάθε

άλλη μέθοδο καθώς και οι δραστηριότητες που συνεπάγονται τη χρησιμοποίηση χαμηλής πυκνότητας (μικρότερης του 1g/m³) μονωτικών ή ηχομονωτικών υλικών που περιέχουν αμιάντο. Στο άρθρο 8, καθορίζεται ότι είναι μέριμνα του εργοδότη ώστε κανένας εργαζόμενος να μην εκτίθεται σε ατμόσφαιρα με συγκέντρωση ινών αμιάντου μεγαλύτερη της 0,1 ίνας ανά cm³ αέρα ως μέση 8ωρη χρονικά σταθμισμένη έκθεση.

Υπουργική Απόφαση Η.Π. 9272/471/2007, (ΦΕΚ 286/Β/2.3.2007)

Τροποποίηση του άρθρου 8 της υπ' αριθμ. 37393/2028/2003 κοινής υπουργικής απόφασης (1418/Β), σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2005/88/ΕΚ «για την τροποποίηση της οδηγίας 2000/14/ΕΚ για την

προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την εκπομπή θορύβου στο περιβάλλον από εξοπλισμό προς χρήση σε εξωτερικούς χώρους», του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2005.

Υπουργική Απόφαση Δ13/0/121/2007, (ΦΕΚ 53/Β/24.1.2007)

Μέτρα κατά της εκπομπής αερίων και σωματιδιακών ρύπων προερχόμενων από κινητήρες εσωτερικής καύσης που τοποθετούνται σε μη οδικά κινητά μηχανήματα σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 97/68/ΕΚ όπως

τροποποιήθηκε από τις οδηγίες 2001/63/ΕΚ, 2002/88/ΕΚ και 2004/26/ΕΚ του Συμβουλίου της 17ης Αυγούστου 2001, της 9ης Δεκεμβρίου 2002 και της 21ης Απριλίου 2004 αντίστοιχα.

Νέα κοινή υπουργική απόφαση για τα ατυχήματα μεγάλης έκτασης

Επιμέλεια: Εύη Γεωργιάδου

ΚΥΑ 12044/613 (Β' 376/19.3.2007): Καθορισμός μέτρων και όρων για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατυχήματα μεγάλης έκτασης σε εγκαταστάσεις ή μονάδες, λόγω της ύπαρξης επικίνδυνων ουσιών, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2003/105/ΕΚ «για τροποποίηση της οδηγίας 96/82/ΕΚ του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζομένων με επικίνδυνες ουσίες» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2003. Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 5697/590/2000 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 405/29.3.2000).

Δημοσιεύθηκε η νέα απόφαση που αφορά στα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης «μεγάλων ατυχημάτων». Η απόφαση αυτή ελήφθη σε συμμόρφωση με την οδηγία 2003/105/ΕΚ και καταργεί την ΚΥΑ 5697/590/2000 με την οποία είχε εναρμονιστεί η χώρα μας με την ευρωπαϊκή οδηγία Seveso II.

Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με τη συγκεκριμένη οδηγία και τη σχετική απόφαση στη χώρα μας, ως «μεγάλο ατύχημα» ορίζεται το συμβάν, όπως μεγάλη διαρροή, πυρκαγιά ή έκρηξη, που προκύπτει από ανεξέλεγκτες εξελίξεις κατά τη λειτουργία οποιασδήποτε εγκατάστασης καλυπτόμενης από την απόφαση αυτή, το οποίο προκαλεί μεγάλους κινδύνους, άμεσους ή απώτερους, για την ανθρώπινη υγεία, εντός ή εκτός της εγκατάστασης, ή/και

για το περιβάλλον, και σχετίζεται με μια ή περισσότερες επικίνδυνες ουσίες.

Η νέα απόφαση, όπως και η προηγούμενη, αναφέρεται στα κριτήρια για την ένταξη μιας εγκατάστασης στο πεδίο εφαρμογής της (εξαρτάται από το είδος και τις ποσότητες των επικίνδυνων ουσιών), στις υποχρεώσεις για τη λήψη μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης των κινδύνων, στην εκπόνηση εσωτερικών και εξωτερικών σχεδίων έκτακτης ανάγκης, στην ενημέρωση και τη συμμετοχή του πληθυσμού στις σχετικές διαδικασίες, στο σχεδιασμό χρήσεων γης κ.α. Οι βασικότερες αλλαγές στη νέα απόφαση σε σχέση με την προηγούμενη, αφορούν σε ορισμένες τροποποιήσεις στις επικίνδυνες ουσίες και στις οριακές τιμές για την εφαρμογή της σε εγκαταστάσεις

στις διαδικασίες υποβολής της κοινοποίησης και υποβολής και αξιολόγησης των μελετών ασφαλείας, στην

ανταλλαγή πληροφοριών και στα σχέδια έκτακτης ανάγκης.

Τα κείμενα των αποφάσεων είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του στη διεύθυνση **ΕΛΙΝΥΑΕ**: <http://www.elinyae.gr>

➔ Συνέδρια - Ημερίδες - Εκθέσεις

Επιμέλεια: Κωνσταντίνα Καψάλη

1. **25 Μαΐου 2007, Χαλκιδική, Ξενοδοχείο Oceania Club, Νέα Μουδανιά, ώρα 17:00 - 20:00.**
Ημερίδα: «Υγεία και Ασφάλεια στις Ξενοδοχειακές μονάδες του νομού Χαλκιδικής»
Διοργάνωση: Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Χαλκιδικής,
Πληροφορίες:
τηλ.: 23710 22312, φαξ: 23710 22176

2. **7-8 May 2007, Dortmund, Germany, 7-8 May 2007**
“Occupational Limit Values for Hazardous Substances - Healthy Working Conditions in a Global Economy”, Conference under the German Presidency
Topics: Various exposure levels for chemicals at the workplace are currently established in Europe or will be in the near future: “OEL - Occupational exposure limits” from Member states or European institutions, “AOEL - Acceptable operator exposure levels” for biocides or pesticides, “DNEL - derived no effects levels” within the framework of the new REACH regulation.
The conference intends to summarise the underlying concepts, its consequences for worker protection and provide suggestions which might be used by the European Chemicals Agency in Helsinki.
Information: Mrs Elke Budeker: sek4.6@baua.bund.de,
tel.: +49231-90712322
URL: <http://www.eu2007.bmas.de/>

3.

31 May - 2 June 2007, Vienna, House of industry, Austria
Mental Health Europe Conference

“No health without mental health - from slogan to reality”
Note: Organized by Mental Health Europe, Pro Mente Austria
The Mental Health Europe (MHE), conference 2007 will focus on the outcomes of the consultation process of the European Commission’s Green Paper “Improving the Mental Health of the Population” and the upcoming strategy for the next years. The Conference will in particular look at the coherence between the different European policies and the impact they have on the mental health and wellbeing of the population. Preceding the MHE Conference, MHE is organising the capacity building seminar “Working together in the EU”, which is targeted at MHE member organisations. Wednesday 30 May 2007, 9.30-17.30. As there are only a limited number of places available for this seminar, early registration is advised (info@mhe-sme.org)
Information: Office of the Conference Management,
Tel.: +436648119213
Fax: +43015131530360
E-mail: mhe@promente-wien.at
URL: <http://www.mhe-sme.org/en.html>

4.

13 - 15 June 2007, Tampere, Finland
NoFS 2007 - 17th Nordic Research Conference on Safety
NoFS (‘Nordisk Forskningsnetværk for Sikkerhed’, Nordic Research Network on Safety) has become a tradition among safety researchers in the Nordic countries for exchanging new results and

plans for future work. It is a meeting attended by safety researchers, administrators and practitioners every other year.
The NoFS conference rotates among the Nordic countries, and in 2007 the Finnish Institute of Occupational Health will host the meeting in the beautiful lake scene surroundings of Tampere. The meeting will take place on 13-15 June 2007 in a course center Murikka located at lake Näsijärvi.
The theme of the conference will be “Enabling safety-towards new paradigms”. The main goal of the meeting is to introduce new ideas concerning safety promotion. Participants from all sectors of safety (work, traffic, home and leisure, etc.); government officials or practitioners from companies are equally welcome to the meeting. The meeting is also useful for the users of safety research.
Note: Organized by the **Finnish Institute of Occupational Health**
Information: Finnish Institute of Occupational Health, Topeliuksenkatu 41 a A FI-00250 Helsinki, Finland
Tel: +358 30 4741
E-mail: firstname.lastname@ttl.fi, nofs2007@ttl.fi
URL: <http://www.ttl.fi/Internet/English/Information/International+meetings+and+symposia/NoFS+2007/Welcome+to+NoFS+2007.htm>

5.

2-6 July 2007, Strasbourg
21st International Congress on Glass
Note: Co-organized by the International Commission on Glass (ICG), the Glass Institute of Paris (Institute du Verre), Critt Materiaux and the University of Montpellier 2 (France)
Themes: The glass industry and the environment, furnace technology and refractories, glass melting and forming, environmental issues, glass

nanotechnology, glass products and quality control, novel glasses and their applications, science and technology of optical glass, coating of glass surfaces, glass art and design, glass archeology, glass training, computer simulation in glass science and technology

Information: ICG 2007, CRITT Matériaux Alsace, 19 rue de Saint Junien, BP 23, F67305 Schiltigheim Cedex, France

Tel: +33 (3) 88191510, Fax: +33 (3) 88191514

E-mail: info@icq2007.org

URL: www.icq2007.org

6.

3-5 July 2007, Palais des Congress de Lille, Lille, France

First European forum on effective solutions for managing occupational noise risks

Note: This event is organized by the Institute of Noise Control Engineering of Europe (INCE/Europe), the French Information Centre on Noise (CIDB) and the Organization for Prevention and Control of Industrial and Professional Risks (Association AINF). In collaboration with:

EAA, I-INCE, SFA, OSHA/EU, French Ministries in charge of Labour and Ecology, ABAV, BAUA, CETIM, CIOP, FIA, FIOH, HSE, INRS, IRSST, SUVA.

Further Information: Philippe Strauss, tel: +33147646767

E-mail: contact@noiseatwork.eu, strauss@cidb.org

URL:

<http://www.noiseatwork.eu/default.html>

7.

15-19 July 2007, Montreal, Quebec International Congress of Toxicology 2007

Note: Organized by the International Union of Toxicology, the Society of Toxicology of Canada and the National Research Council of Canada

Theme: Toxicology: Discovery Serving Society

Information: XI 2007 ICT Secretariat, National Research Council Canada, 1200 Montreal Road, Building M-19, Ottawa, Ontario K1A 0R6, Canada

Phone: +1 (613) 993-9431.

Fax: +1 (613) 993-7250

Email: ict2007@nrc-cnrc.gc.ca

URL: www.ict2007.org

8.

NAM-NIVA Summer School 29-31 August 2007, LO-skolen, Elsinore, Denmark

Safety Climate Concepts and Measurement

Main topics

- Concepts of safety climate and safety culture - "to have or to be"

- Dimensions and models of safety climate in relation to organizational climate, safety behaviour and other safety outcomes

- Results and discussions of homework assignment questionnaires

- Methodology: Pros and cons of qualitative and quantitative studies and longitudinal versus cross sectional studies;

Questionnaire scale development and techniques; reliability and validity of safety climate measurements to safety climate intervention

- Questionnaire study ethics

Information: Course leader Kim Lyngby Mikkelsen, PhD National Research Centre for the Working Environment

Lersø Parkallé 105

DK - 2100 Copenhagen, Denmark

Tel: +45 39 165467

klm@ami.dk

Course secretary

Annika Bärlund, NIVA

Topeliuksenkatu 41 a A

FI-00250 Helsinki

Finland

Tel: +358 30 474 2333

annika.barlund@ttl.fi

Course fee

EUR 250 (accommodation and meals not included).

URL:

http://www.niva.org/courses/2007/29_31_08_07.htm

9.

Main Conference: 27-30 August 2007, Boston, USA

Pre-Conference Workshops: 26 August 2007

PREMUS 2007 - Sixth International Scientific Conference on Prevention of Work-Related

Musculoskeletal Disorders

Note: PREMUS is an international scientific conference that serves as a forum for work-related musculoskeletal health research with an emphasis on prevention of work-related musculoskeletal disorders (MSDs). The participants include international experts in the field, such as scientists, practitioners in occupational health and safety, ergonomists, economists, industrial engineers, and policy makers. The goal of PREMUS is to present and discuss the latest research. All keynote speakers are by invitation only and are recognized for their leadership and their international expertise. All presentations go through a peer review process ensuring high quality of research. As a result, PREMUS is the premier conference for work-MSDs. Over the past 20 years, PREMUS has been organized every three years. PREMUS 2007 is the first time the conference will be held in the United States.

Information: Mr. Jamie Tesseler

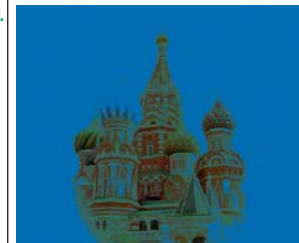
Tel: (+617) 384 8692.

Fax: (+617) 384 8690.

E-mail: premus@premus2007.org, contedu@hsph.harvard.edu

URL: <http://www.premus2007.org/>

10.

10-15 September 2007, Moscow, Russia

World Social Security Forum, 29th ISSA General Assembly, "Putting you at the heart of the debate", International Social Security Association (ISSA)

Note: Hosted by the Ministry of health and social development and other member organizations of the Russian Federation

Topics: Guaranteeing social security sustainability - Effectively managing change - Integrated approaches in social security - Combating child poverty - Prevention of occupational diseases - Providing universal pensions in middle - and low income countries - Extension of social health protection - Coping with rising disability benefits - Trends in social and economic investments - Increasing labour participation of older workers - Social security in the Russian Federation today

E-mail: issa-ag2007@ilo.org

URL: www.issa.int ,

<http://www.issa.int/pdf/GA2007/Announcement.pdf>

Εργατικά ατυχήματα

Επιμέλεια : Φανή Θωμαδάκη

Η βιβλιογραφία για τα «εργατικά ατυχήματα» που ακολουθεί είναι ενδεικτική. Τα παρακάτω ντοκουμέντα (βιβλία και άρθρα) υπάρχουν στη βιβλιοθήκη του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Down to zero : prevention of accidents at work - a common cause/Iben Posniak, Magazine of the European Agency for Safety and Health at Work, 2001, (4), σ. 16-17

Effects of the work environment and safety activities on occupational accidents in eight wood-processing companies/Unto Varonen, Markku Mattila, Human factors and ergonomics in manufacturing, 2002, 12(1), σ. 1-15

Electric accidents in the production, transmission, and distribution of electric energy : a review of the literature/Paraskevi E. Batra, Maria G. Ioannides, International journal of occupational safety and ergonomics, 2001, 7(3), σ. 285-307

Eyewear saves a welder's sight : eye injuries were the largest single category of job accidents for his employer last year. They are the company's principal safety concern/John Hierbaum, Stephen Brown, Occupational health and safety, 2000, 69(3), σ. 64-65

Factors associated with good safety records and safe work environment in the metal industry/H. Laitinen ...[et.al.], Τμήμα του: Proceedings of the IEA 2000 congress. San Diego 2000, 4, σ. 399-402, (Ειδική συλλογή άρθρων 406)

Heavy mining vehicle controls and skidding accidents/C. Hubbard, S.A. Naqvi, M. Capra, International journal of occupational safety and ergonomics, 2001, 7(2), σ. 211-221

The hidden value of safety : are accident costs really like icebergs?/Daniel Corcoran, Occupational health and safety, 2002, 71(6), σ. 20-24

How to reduce workplace accidents : accident prevention programmes in the member states of the European Union/European Agency for Safety and Health at Work. - Λουξεμβούργο : YEEEEK, 2001. - 189 σ., ISBN 92-95007-42-5 (4343, 4344)

An important step forward : Portugal signs a tripartite agreement on accident prevention/Luis Lopes, Magazine of the European Agency for Safety and Health at Work, 2001, (4), σ. 19-21

Individual differences in working hours, work perceptions and accident rates in veterinary surgeries/Rudiger Trimpop, Bruce Kirkcaldy, James Athanasou, Cary Cooper, Work and stress: an international, multidisciplinary quarterly of stress, health and performance, 2000, 14(2), σ. 181-188

A new approach to the estimation of the probable number of fatalities in accidental explosions/S. Carol, J.A. Vilchez, J. Casal, Safety science, 2001, 39(3), σ. 205-217

New perspectives on accidents/incident investigation/by Larry Wilson, Occupational health and safety, 2003, 72(2), σ. 22-26

New trends in accident prevention/Rikop de Beeck, Kathleen van Heuverswyn, Magazine of the European Agency for Safety and Health at Work, 2001(4), σ. 11-13

Occupational accidents aboard merchant ships/H.L. Hansen, D. Nielsen, M. Frydenberg, Occupational and environmental medicine, 2002, 59(2), σ. 85-91

Railroad crossing accidents/Marc Green, Occupational health and safety, 2002, 71(6), σ. 30-36

Road to success / agency joins forces with DG Transport to drive down transport accidents, Magazine of the European Agency for Safety and Health at Work, 2001, (4), σ. 22

Sleep-disordered breathing and occupational accidents/Jan Ulfberg, Ned Carter, Christer Edling, Scandinavian journal of work, environment and health, 2000, 26(3), σ. 237-242

Slipping, tripping and falling accidents : STFA '98: an international conference on slipping, tripping and falling accidents, Applied ergonomics : human factors in technology and society (Special issue), 2001, 32(2), σ. 117-196

Statistics spell it out : work-related accidents in the EU, 1998-1999/Didier Dupre, Magazine of the European Agency for Safety and Health at Work, 2001 (4), σ. 5-8

Steps to successful accident prevention : an agency report, Magazine of the European Agency for Safety and Health at Work, 2001, (4), σ. 25-29

Traffic accidents during work and work commuting/Simo Salminen, International journal of industrial ergonomics, 2000, 26(1), σ. 75-85

Work hazards kill millions cost billions, World of work : the magazine of the ILO, 2003, (47), σ. 23-25

Work organisation and unintentional sleep : result from the WOLF study/T. Akerstedt ...[et.al.], Occupational and environmental medicine, 2002, 59(9), σ. 595-600

Ακόμη και η εργασία σκοτώνει, Οικονομικός ταχυδρόμος, 2002, φ.25(2511), σ. 42-43

Η γνώση είναι ασφάλεια : η γνώση και η πιστή τήρηση των μέσων και μέτρων ασφαλείας στην εργασία μπορεί να περιορίσει στο ελάχιστο τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες, Δημόσιος τομέας, 2004, (209), σ. 35

Είναι αποτελεσματική η πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων;/Π. Κλαυδιανού (επιμ.), Οικονομικός ταχυδρόμος, 2002, φ.28(2514), σ. 25-27

Εργατικά ατυχήματα στη Μαγνησία/Βάσω Χαραλαμπίδου (επιμ.), Ενημερωτικό δελτίο ΤΕΕ : επίσημο όργανο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, 2004, (2317), σ. 80-81

Εργατικά οφθαλμολογικά ατυχήματα : κοινωνικές και οικονομικές διαστάσεις/Κ. Σουλιώτης, Μ. Αγγέλου, Υγεία

νή και ασφάλεια της εργασίας, 2001, (8), σ. 1-6, 11

Εργατικό ατύχημα (άρθρο 34 Α.Ν. 1846/51), Εγκ. ΙΚΑ 22/2004 : χαρακτηρισμός, Δήλωση ατυχήματος, Προθεσμία αναγγελίας, Έκδοση απόφασης, Επιθεώρηση κοινωνικής ασφάλισης, 2004, (3), σ. 485-492

Εργατικό ατύχημα : εισαγωγή, μελέτες, νομολογία (ετών 1980-2001), νομοθεσία, υποδείγματα/Σωκράτη Γ. Λεκέα με τη συνεργασία Π. Βαφειάδου και Κ. Κυπρούλη. - Αθήνα : Νομική Βιβλιοθήκη, 2002. - 629 σ. - (Πρακτική εφαρμογή εργατικού δικαίου. 4), ISBN 960-272-158-8 (4560)

Ημερίδα για τα εργατικά ατυχήματα, Ενημερωτικό δελτίο ΤΕΕ : επίσημο όργανο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, 2004, (2292), σ. 83

Καταγραφή εργατικών ατυχημάτων στην Ελλάδα - αδυναμίες και προοπτικές/Θεώνη Κουκουλάκη, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, (18), σ. 7-11

Μεγάλο ποσοστό εργατικών ατυχημάτων οφείλεται σε ελλιπείς μελέτες : ημερίδα του ΤΕΕ/Κ. Λιάσκας, Κατασκευή : μηνιαία κοινή έκδοση ΠΕΔΜΕΔΕ-ΠΕΔΜΗΕΔΕ, 2000, (40), σ. 29-31

Περιγραφική επιδημιολογία των εργατικών ατυχημάτων στον ελληνικό πληθυσμό κατά την περίοδο 1956-1994/Θ.Κ. Κωνσταντινίδη. - Αθήνα : ΕΛΙΝΥΑΕ, 2001. - 79 σ., ISBN 960-7678-33-8 (4117, 4118)

Η ποιότητα ζωής σαν προϋπόθεση πρόληψης εργα-

τικών ατυχημάτων/ Ιωάννης Στ. Παπαδόπουλος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (12), σ. 18-19

Πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων στα τεχνικά έργα/Ματίνα Πισιμίσση, Κατασκευή: μηνιαία κοινή έκδοση ΠΕΔΜΕΔΕ-ΠΕΔΜΗΕΔΕ, 2003, (67), σ. 23-34

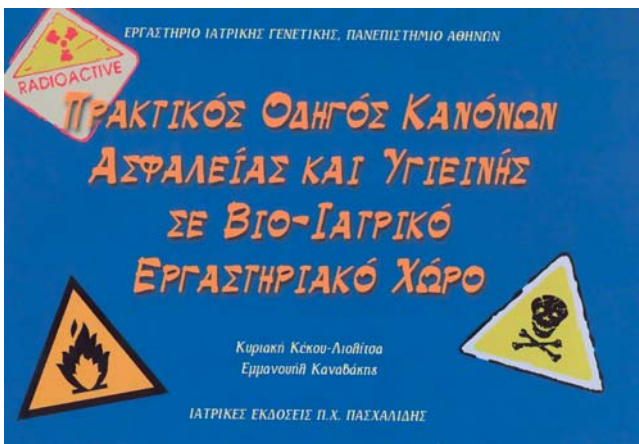
Στατιστική ανάλυση εργατικών ατυχημάτων κατά την κατασκευή σηράγγων και σταθμών του Μετρό με τη μέθοδο Ν.Α.Τ.Μ. μέχρι το 1995 από τη "Μετρό Αθηνών Κ/Ξ έργων πολιτικού μηχανικού" της Olympic Athens Metro (Μέρος Α')/Ν. Παπαδιονυσίου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (11), σ. 12-15

Στατιστική ανάλυση εργατικών ατυχημάτων κατά την κατασκευή σηράγγων και σταθμών του ΜΕΤΡΟ με τη μέθοδο Ν.Α.Τ.Μ. μέχρι και το 1995 από τη "Μετρό Αθηνών Κ/Ξ έργων πολιτικού μηχανικού" της Olympic Athens Metro (Μέρος Β')/Ν. Παπαδιονυσίου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας. 2002, (12), σ. 20-23

Στατιστική ανάλυση των εργατικών ατυχημάτων στο πυροσβεστικό σώμα/ Μιχ. Χάλαρης, Επιθεώρηση εργασιακών σχέσεων, 2001, (24), σ. 73-80

Τριάντα επτά χιλιάδες Έλληνες το χρόνο, το κόστος από οικοδομές και δημόσια έργα - έρευνα της "Ελευθεροτυπίας" για τα εργατικά ατυχήματα, Κατασκευή: μηνιαία κοινή έκδοση ΠΕΔΜΕΔΕ-ΠΕΔΜΗΕΔΕ, 2000, (33), σ. 56

Βιβλιοπαρουσίαση

Τίτλος: Πρακτικός Οδηγός κανόνων ασφάλειας και υγιεινής σε βιο-ιατρικό εργαστηριακό χώρο

Σύνταξη κειμένων: Εμμανουήλ Καναβάκης, Αν. Καθηγητής, Διευθυντής Εργαστηρίου Ιατρικής Γενετικής Πανεπιστημίου Αθηνών και Κυριακή Κέκου-Λιοβίτσα, Βιολόγος, PhD

Εκδότης: Ιατρικές Εκδόσεις Π.Χ. Πασχαλίδης

Σελίδες: 80

Έκδοση: 2007

Επιμέλεια: Σπύρος Δοντάς

Είναι παρήγορο ότι οι επαγγελματίες διαφόρων κλάδων συνειδητοποιούν ότι η προστασία της υγείας κατά την εργασία αποτελεί δικαίωμα το οποίο ασκείται μόνο εφόσον οι εργαζόμενοι αποκτήσουν εξειδικευμένες θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις για τους σχετικούς κινδύνους.

Η παρούσα έκδοση αποτελεί ένα πρακτικό οδηγό για τους κανόνες ασφάλειας και υγιεινής που πρέπει να τηρούνται στα βιο-ιατρικά εργαστήρια. Αποτελεί το πρώτο βήμα προσέγγισης των προβλημάτων. Εξετάζονται οι ελάχιστες προδιαγραφές λειτουργίας ενός εργαστηρίου (πυροσβεστήρες, κουτί πρώτων βοηθειών, απαγωγοί, έξοδοι κινδύνου, καταιονιστήρες, ειδικά δοχεία απόρριψης κ.λπ.), τα μέσα ατομικής προστασίας (ποδιά, γάντια, γυαλιά και μάσκα), τα ειδικά σύμβολα για τη σήμανση των επικίνδυνων χημικών ουσιών, ο ασφαλής τρόπος χρήσης των χημικών, οι κίνδυνοι από την έκθεση σε χημικά, οδηγίες ασφάλειας για τα μικροβιολογικά, τα αιματολογικά ή τα εργαστήρια ραδιοϊσοτόπων, καθώς και οδηγίες για εργασίες με πειραματόζωα. Τα θέματα ασφάλειας καλύπτουν την ορθή χρήση οργάνων και σκευών. Ειδικό κεφάλαιο αφιερώνεται στη διαχείριση των επικίνδυνων εργαστηριακών αποβλήτων.

Η έκδοση είναι εικονογραφημένη με σχέδια είτε από το διαδίκτυο, είτε πρωτότυπα, που καθιστούν την ανάγνωση ευχάριστη και αποδοτική.

28η Απριλίου
Παγκόσμια Ημέρα για την Υγεία
και την Ασφάλεια στην Εργασία 2007

International
Labour
Organization

Διεθνής
Οργάνωση
Εργασίας

ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΣ ΧΩΡΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

www.ilo.org/safework/safeday

ILO
World Day
for Safety and Health
at Work
is supported by ISSA

αναπαραγωγή & διάθεση της αφίσας από το

ΕΛΤΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΥΓΙΕΙΝΗΣ &
ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΛΙΟΣΙΩΝ 143 ΚΑΙ ΘΕΙΡΣΙΟΥ 6, 104 45 ΑΘΗΝΑ

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΕΜΠΑ
Αριθμός Αδείας
1564/2000

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ, ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1564/2000 ΚΕΜΠΑ, ΚΩΔ: 5623